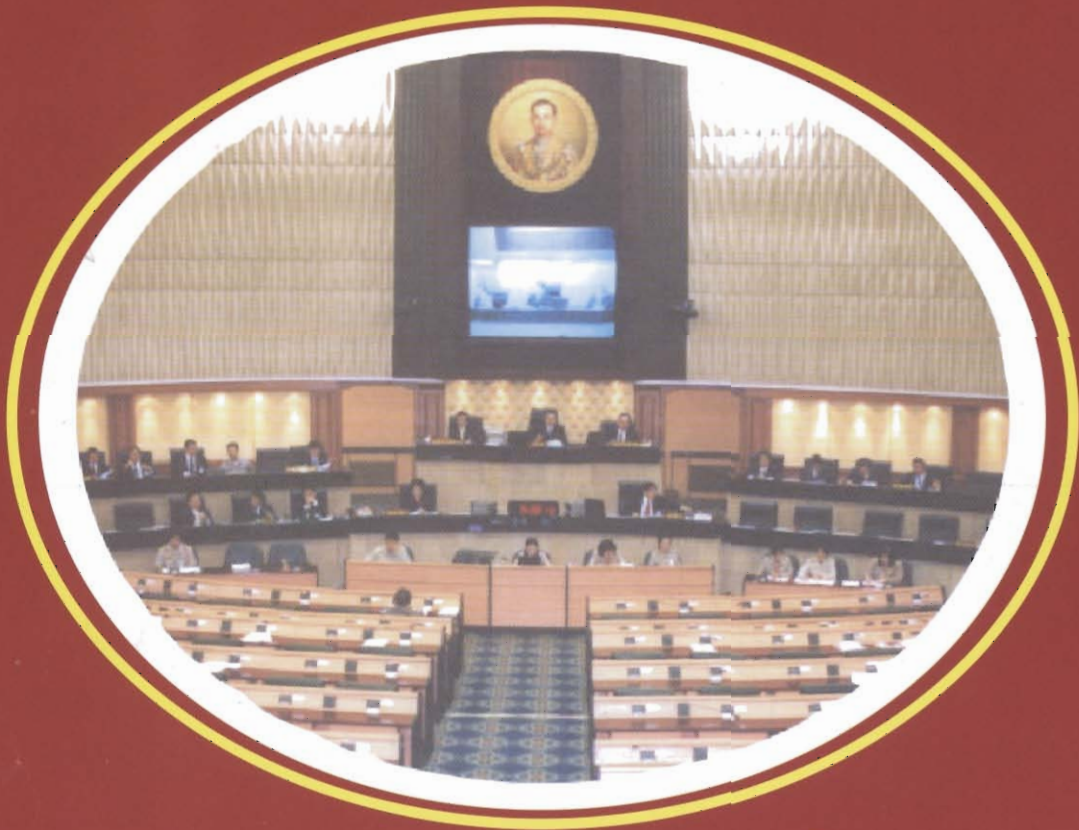




วุฒิสภา



เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ

กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๗ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)

วันอังคารที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

อ.พ. ๒๔/๒๕๕๘

จัดทำโดย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th



บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ก การเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ

ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย นายจำลอง ครุฑขุนทด นายประกิจ พลเดช นายนิสิต สินธุไพร และ นายวิวรรณไชย ณ กาศสินธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘

ห หลักการ

ปรับปรุงพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจและการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๐)

๒ เหตุผล

โดยที่การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจและการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ยังมีได้คำนึงถึงความสมัครใจของครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวให้ดำเนินการได้ต่อเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสมัครใจและความพร้อม ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษามีความสมัครใจจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ และได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๕ คน



เพื่อพิจารณาในวาระที่สองชั้นคณะกรรมการ
กำหนดแปรญัตติภายใน ๒ วัน

เมื่อคณะกรรมการวิสามัญ
ได้พิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอ
ร่างพระราชบัญญัตินี้พร้อมด้วยรายงาน
ของคณะกรรมการต่อประธาน
สภาผู้แทนราษฎร และได้บรรจุระเบียบวาระ
การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒
ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๒ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)
วันพุธที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ ซึ่งที่ประชุม
สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ฉบับนี้ ในวาระที่สองชั้นพิจารณา
เรียงตามลำดับมาตราในคราวประชุมเดียวกัน
และเมื่อได้พิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา
จนจบร่างแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาทั้งร่าง
เป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง โดยมี
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแก้ไขถ้อยคำ
ในมาตรา ๓ “คณะกรรมการกระจาย
อำนาจ” แก้ไขเป็น “คณะกรรมการ
การกระจายอำนาจ”

เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่สอง
ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้ว
ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไป
ในวาระที่สาม โดยลงมติเห็นชอบ
ด้วยคะแนนเสียงข้างมาก และส่งให้วุฒิสภา
พิจารณาต่อไป

สาระสำคัญของการอภิปรายเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัตินี้ ในชั้นการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร สรุปได้ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้
คณะกรรมการไม่ได้มีการแก้ไข
แต่ได้มีกรรมการขอสงวนความเห็นและมี
ผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ จำนวน
๑๒ กลุ่ม โดยมีความเห็นแตกต่างกันออกไป
ในประเด็นสำคัญคือ การให้คงประโยคหรือ
หลักการความว่า “ความสมัครใจและ
ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
และความสมัครใจของครูและบุคลากร
ทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา
และคณะกรรมการสถานศึกษา” ไว้ หรือให้ตัด
ความดังกล่าวออกไป กรรมการ
ผู้สงวนความเห็นและสมาชิกผู้สงวนคำแปรญัตติ
ได้อภิปรายในประเด็นดังกล่าวอย่างกว้างขวาง
สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- กรรมการผู้สงวนความเห็น
ที่ต้องการให้คงประโยคหรือหลักการความ
ว่า “ความสมัครใจและความพร้อมของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
และความสมัครใจของครูและบุคลากร
ทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา
และคณะกรรมการสถานศึกษา” ไว้
ได้อภิปรายโดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

- ความสมัครใจและความพร้อม
เป็นเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้
หากต่อไปในอนาคตมีการโอนสถานศึกษาไป
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องอยู่ภายใต้
เงื่อนไขของพระราชบัญญัตินี้ ถ้าตัดเงื่อนไข



ความสมัครใจของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องออกไป จะทำให้หลักการสำคัญในการเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับนี้หายไป

- การถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๐ (๑) (๒) ที่บัญญัติไว้ นั้น เมื่อพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบแล้วพบว่า ความดังกล่าวมิใช่เป็นการกำหนดระยะเวลาที่จะต้องถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะการถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นต้องพิจารณาแผนปฏิบัติการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย ซึ่งแผนปฏิบัติการฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่สำคัญว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดการศึกษาได้ ต้องผ่านการประเมินความพร้อมตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่ผ่านการประเมินความพร้อมดังกล่าวก็ไม่สามารถที่จะจัดการศึกษาได้ ดังนั้น จึงเห็นได้ว่ากรณีดังกล่าวไม่ได้กำหนดระยะเวลาบังคับให้ต้องถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาไว้

- ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทยนั้น ถ้าสภาให้ความเห็นชอบไปโดยมิได้มีการแก้ไข อาจก่อให้เกิดปัญหาและความเข้าใจผิดได้ กล่าวคือ ถ้าคงไว้ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เข้าใจว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้ทุกเรื่อง ทำให้ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกำหนดให้การจัดการศึกษาเป็นภารกิจร่วมกันระหว่างส่วนกลาง คือ กระทรวงศึกษาธิการ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ต้องดูแลนโยบายเรื่องความเป็นเอกภาพของการศึกษา ดูแลสนับสนุนในเชิงทรัพยากรและมีหน้าที่กำกับดูแล ติดตาม และประเมินคุณภาพการศึกษา ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบคุณภาพชีวิตของประชาชนระดับรากหญ้า สนับสนุนด้านอาคารสถานที่ สื่อการเรียนการสอนและทุนการศึกษา จึงต้องมีหลักเกณฑ์ในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอน

- ประเด็นการกำหนดเรื่องความสมัครใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินการ และเป็นที่พอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยหากมีการถ่ายโอนครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเกิดจากความยินยอมและความสมัครใจของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถ้าตกลงกันได้ จะไม่เกิดปัญหา



• กรรมาธิการผู้สงวนความเห็น และสมาชิกผู้สงวนคำแปรญัตติ ที่ต้องการให้ตัดประโยคหรือหลักการความว่า “ความสมัครใจและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความสมัครใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา” ออก ได้อภิปราย โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

- คำว่า “ความสมัครใจ” เป็นเรื่องส่วนบุคคล ขอบเขตความหมายไม่ชัดเจน ไม่มีการชี้วัดได้อย่างแท้จริง ไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย ทำให้เกิดความแตกแยกในองค์กรครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการจัดการศึกษาต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ไม่สามารถดำเนินการตามความสมัครใจได้

- ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๓ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๒๘๙ ไม่ได้บัญญัติให้รัฐต้องถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บัญญัติไว้เพียงว่า การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เท่านั้น

- ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๙ กำหนดให้การจัดระเบียบราชการในกระทรวง

ที่เกี่ยวกับการศึกษา ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หมายถึง ให้เป็นไปตามกฎหมายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ เท่านั้น ไม่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และกระทรวงศึกษาธิการสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีเอกภาพแล้ว ไม่จำเป็นต้องถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ประเด็นเรื่องความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ในปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานส่วนกลางของรัฐในการจัดการศึกษาทั่วประเทศ ยังมีความขาดแคลนในหลาย ๆ ด้าน เช่น ขาดแคลนครูโดยเฉพาะในชนบท ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอน สื่อการเรียน รวมทั้งเงินอุดหนุนรายหัวเด็กนักเรียนที่ได้รับไม่ครบตามที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่า กระทรวงศึกษาธิการแม้จัดการศึกษาเองยังไม่มีความพร้อมอย่างเต็มที่ แล้วหากโอนภารกิจจัดการศึกษาไปให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งไม่เคยจัดการศึกษาเลยและขาดแคลนงบประมาณจะมีความพร้อมได้อย่างไร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกเป็นจำนวนมาก ยังไม่มีการจัดตั้งส่วนการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องในด้านการศึกษา เช่น ศึกษานิเทศก์ ฝ่ายแผน ฝ่ายกำหนด

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้รวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๒ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๘ ซึ่งมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผลการพิจารณาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง) กับร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ภาคผนวก : พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒

: ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายจำลอง ครุฑขุนทด นายประกิจ พลเดช นายนิสิต สินธุไพร และนายวิวัฒน์ไชย ณ กาฬสินธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย เป็นผู้เสนอ)

: รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร

: ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการของวงงานวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสาระประโยชน์ ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในโอกาสต่อไป

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ธันวาคม ๒๕๕๘

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนิท ภาสข ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

นายสุชาติ พันทองคำ ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย ๒

นางสาวสมสมร นาคนาค นิตกร ๖ นางสาวจินดา สัตยาธิฐานวณิชย์ นิตกร ๔

นางสาวสุนันทา เรืองฉาย นิตกร ๓ นางสาวสุวรรณา พรหมพิมพ์ วิทยากร ๔

นางสิริกัญย์ ส่องแสง เจ้าพนักงานธุรการ ๕ นายพัลลภ วงศ์พานิช เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๕๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๕๔ ๑๗๕๑ - ๕๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา ๑ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นสำคัญจากการอภิปราย

ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผลการพิจารณา

ของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ

กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๑

- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๑

- สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๕

- ประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๗

๑. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร
ในวาระที่หนึ่ง ๗

· ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ๑๔

๒. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร
ในวาระที่สอง ๑๔

· ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สอง
ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา ๑๗

· ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สาม ๒๔

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง) กับร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) ๒๕

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

| | |
|--|----|
| ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. | ๒๙ |
| - ที่มาของการถ่ายโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น | ๒๙ |
| - แนวทางการถ่ายโอนบุคลากรด้านการศึกษา | ๓๓ |
| - การประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการศึกษา | ๓๔ |
| - ไขข้อข้องใจเรื่องการถ่ายโอนการศึกษาไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น | ๓๘ |
| บทความที่เกี่ยวข้อง | ๔๕ |
| ข่าวที่เกี่ยวข้อง | ๖๔ |

ภาคผนวก : - พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

| | |
|--|------|
| ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ | (๑) |
| - ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายจำลอง ครุฑขุนทด นายประกิจ พลเดช นายนิสิต สินธุไพร และนายวิวรรธนไชย ณ กาฬสินธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย เป็นผู้เสนอ) | (๒๑) |
| - รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร | (๒๗) |
| - ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) | (๔๑) |

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นสำคัญ
จากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผน
และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย นายจำลอง ครุฑขุนทด
นายประกิจ พลเดช นายนิสิต สินธุไพร และนายวิวรรณไชย ณ กาศสินธุ์
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย* และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่
๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ โดยมีหลักการและเหตุผลของการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ คือ

หลักการ

ปรับปรุงพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจและการกำหนด
ขอบเขตความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๐)

เหตุผล

โดยที่การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวกับ
การถ่ายโอนภารกิจและการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ยังมีได้คำนึงถึง
ความสมัครใจของครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ
ในเรื่องดังกล่าวให้ดำเนินการได้ต่อเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสมัครใจและความพร้อม
ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา
มีความสมัครใจ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่หนึ่ง
ขั้นรับหลักการ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐
(สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ และได้ลงมติรับหลักการ
แห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการ
วิสามัญคณะหนึ่ง จำนวน ๓๕ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สองขึ้นคณะกรรมการ
กำหนดการแปรญัตติภายใน ๒ วัน

* โปรดดูร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. นายจำลอง ครุฑขุนทด นายประกิจ พลเดช นายนิสิต สินธุไพร และนายวิวรรณไชย ณ กาศสินธุ์
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย เป็นผู้เสนอ ในภาคผนวกหน้า (๒๑)

คณะกรรมการการวิสามัญ จำนวน ๓๕ คน ประกอบด้วย

- | | |
|---|------------------------------------|
| ๑. นายปองพล อติเรกสาร | เป็นประธานคณะกรรมการ |
| ๒. นายสุวิทย์ คุณกิตติ | เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง |
| ๓. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร | เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง |
| ๔. นายสมศักดิ์ ปรีศนันท์กุล | เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม |
| ๕. นายประกิจ พลเดช | เป็นเลขานุการคณะกรรมการ |
| ๖. นายนิสิต สินธุไพร | เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ |
| ๗. นายประกอบ รัตนพันธ์ | เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ |
| ๘. นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ | เป็นโฆษกคณะกรรมการ |
| ๙. นายพิษณุ ดุลสุข | เป็นโฆษกคณะกรรมการ |
| ๑๐. นายวัฒนา ช่างไฟเราะ | เป็นโฆษกคณะกรรมการ |
| ๑๑. นายมังกร ยนต์ตระกูล | เป็นโฆษกคณะกรรมการ |
| ๑๒. นายจำเริญ พรหมมาศ | ๑๓. นายจำลอง ครุฑขุนทด |
| ๑๔. นายถวิล น้อยเขียว | ๑๕. นายนิพนธ์ ชื่นตา |
| ๑๖. นายบุญลือ ประเสริฐโสภา | ๑๗. นายประภาส ศาสตร์แก้ว |
| ๑๘. นายปวิณ แซ่จิ่ง | ๑๘. นายพิชัย นवलนภาศรี |
| ๒๐. นายพีระพันธ์ พาลุสุข | ๒๑. นายมานิตย์ สังข์พุ่ม |
| ๒๒. นายวิทยา ทรงคำ | ๒๓. นายวิทยา ภูมิเหล่าแจ้ง |
| ๒๔. นายวิฑูรชาติ ปฎิมาพงษ์ | ๒๕. นายวิวรรธน์ไชย ณ กาฬสินธุ์ |
| ๒๖. นายวิศิษฐ์ โฆษิตานนท์ | ๒๗. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย |
| ๒๘. นายสถาพร มณีรัตน์ | ๒๘. นายโสภณ ชาร์มย์ |
| ๓๐. นายอรรถสิทธิ์ (คันคาย) ทรัพย์สิทธิ์ | ๓๑. นายอวยชัย วัฒนา |
| ๓๒. นายอัคร จารุจินดา | ๓๓. นางอัญชลี วานิช เทพบุตร |
| ๓๔. นายอาคม เอ่งฉ้วน | ๓๕. นายอุดม ไกรรัตนสุพรรณ |

เมื่อคณะกรรมการการวิสามัญได้พิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการ^๒ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๒ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ในวันแรกที่สองชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราในคราวประชุมเดียวกัน โดยพิจารณา

^๑ หมายถึง กรรมการในสัดส่วนของรัฐบาล

^๒ โปรดดูรายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร ในภาคผนวกหน้า (๒๗)

เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างแล้วได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๑๖” โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแก้ไขถ้อยคำในมาตรา ๓ “คณะกรรมการกระจายอำนาจ” แก้ไขเป็น “คณะกรรมการกระจายอำนาจ”

เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้วที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม โดยลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงข้างมาก และส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป

” ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๑๖ กำหนดว่า
“เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๑๕ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่”

สรุปสาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ปรับปรุงพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจและการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๐)

๑.๒ เหตุผล

โดยที่การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจและการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ยังมีได้คำนึงถึงความสมัครใจของครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวให้ดำเนินการได้ต่อเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสมัครใจและความพร้อมครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษามีความสมัครใจ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ."

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

๕. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๕.๑ มิให้นำความใน (๑) และ (๒) ของแผนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับกับภารกิจการจัดการศึกษา
(ร่างมาตรา ๓)

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติ
กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

“มิให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับภารกิจการจัดการศึกษา
ทั้งนี้ การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการ
ตามความสมัครใจและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามขอบเขตที่คณะกรรมการ
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และตามความสมัครใจของครู
และบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์
และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด”

ประเด็นสำคัญ

จากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง

ข้อสนับสนุน

๑. การแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในการพิจารณาก่อนนำเสนอสภาผู้แทนราษฎร ได้มีการพิจารณาร่วมกับกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดรอบคอบ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๖ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และข้อมูลอื่น ๆ มาประกอบการพิจารณาด้วย รวมทั้งได้มีการรับฟังความคิดเห็นจากตัวแทนครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศ ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงเป็นร่างพระราชบัญญัติที่สมบูรณ์ เป็นการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ และเสนอเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาดำเนินการตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ทุกประการ

๒. ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจและการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการได้ต่อเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสมัครใจและความพร้อมครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสมัครใจ จากเดิมหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านการประเมินความพร้อมแล้ว ต้องรับการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวทันที แม้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สมัครใจรับการถ่ายโอนภารกิจก็ตาม ในส่วนของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องมีความสมัครใจ ดังนั้น ถ้าสมัครใจถ่ายโอนก็ไป ถ้าไม่สมัครใจก็ไม่ต้องถ่ายโอนไป โดยยังสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๓^๔

^๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๓ บัญญัติว่า

“บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๘๑^๕ มาตรา ๒๘๔^๖ และมาตรา ๒๘๕^๗ ไม่ได้บัญญัติให้ต้องถ่ายโอนภารกิจ การจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพียงแต่กำหนดว่า ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจจัดการศึกษาได้และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ เท่านั้น

๓. รัฐบาลมีความพร้อมที่จะจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่น ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ ของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๕ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน

^๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ บัญญัติว่า

“รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ”

^๖ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘๔ บัญญัติว่า

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ

การกำหนดอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ

เพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

(๒) การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ

(๓) การจัดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งทำหน้าที่ตาม (๑) และ (๒) ประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องของผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติโดยมีจำนวนเท่ากัน

ในกรณีที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรภาษีและอากรตาม (๑) และ (๒) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดแล้ว คณะกรรมการตาม (๓) จะต้องนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณาทบทวนใหม่ทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่หรือวันที่มีการจัดสรรภาษีและอากร แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนดอำนาจและหน้าที่ และการจัดสรรภาษีและอากรที่ได้กระทำไปแล้ว ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ

การดำเนินการตามวรรคสี่ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาแล้ว ให้มีผลใช้บังคับได้”

^๗ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘๕ บัญญัติว่า

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอบรมที่เหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา ๔๓ และมาตรา ๘๑ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย”

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๐ (๔)^๕ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการบริการสาธารณะได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะภารกิจด้านการจัดการศึกษา

๔. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ สอดคล้องและไม่ขัดแย้งกัน โดยกำหนดแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ภารกิจการจัดการศึกษานั้นไม่ต้องถ่ายโอนไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกโรงเรียน มีข้อยกเว้นในโรงเรียน ๙ ประเภท ที่ไม่ต้องถ่ายโอน คือ

๑. โรงเรียนสอนเด็กความสามารถพิเศษ
๒. โรงเรียนที่ตั้งขึ้นเพื่อทดลอง ทดสอบ เช่น โรงเรียนสาธิตต่าง ๆ
๓. โรงเรียนสอนคนพิการ คนด้อยโอกาส
๔. โรงเรียนขนาดใหญ่
๕. สถานศึกษาที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
๖. สถานศึกษาที่ยังขาดความพร้อมในเชิงบุคลากร และระบบบริหาร ซึ่งต้องมีการพิจารณามาตรฐานและความพร้อมก่อน เช่น โรงเรียนในถิ่นทุรกันดาน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
๗. โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเป็นองค์การมหาชน เช่น โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์
๘. สถานศึกษาที่อยู่ในโครงการพระราชดำริหรือในพระบรมราชานุเคราะห์หรือตั้งขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติ
๙. สถานศึกษาที่ผู้บริจาคกำหนดว่าต้องจัดการศึกษาเอง

๕. ความพร้อมและความสมัครใจมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ต้องพิจารณาอย่างละเอียด รอบคอบ ถี่ถ้วน การจะกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องประกอบด้วยความพร้อมและความสมัครใจ

๖. ฝากให้กรมการศึกษานโยบายพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียน ผู้ปกครอง สถานศึกษา และพิจารณาถึงผลกระทบต่อกระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างไร ต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วน และละเอียดรอบคอบ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ โดยขอให้มีตัวแทนครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้เข้าร่วมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย

^๕ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๐ (๔) บัญญัติว่า

“มาตรา ๓๐ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการดังนี้

(๔) กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบ และในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. ๒๕๔๙ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า ทั้งนี้ โดยการเพิ่มสัดส่วนตามระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การพัฒนา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการบริการสาธารณะได้ด้วยตนเอง และโดยการจัดสรรสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย”

ข้อสังเกต

๑. ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และนโยบายของรัฐบาล คณะรัฐมนตรีควรรับร่างพระราชบัญญัตินี้ไปพิจารณาก่อน เพื่อให้เกิดความรอบคอบ แล้วจึงนำเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีต่อสภาผู้แทนราษฎรต่อไป
๒. พระราชบัญญัตินี้ไม่มีความชัดเจน ไม่ครอบคลุม เป็นการร่างขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของรัฐบาล ตลอดระยะเวลา ๕ ปีที่ผ่านมา รัฐบาลไม่ยอมรับแนวคิดเรื่องการกระจายอำนาจ ไม่พัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะด้อยกว่าส่วนกลาง จึงไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะรับการถ่ายโอนเมื่อถึงเวลาที่ต้องถ่ายโอนจึงเกิดปัญหาขึ้น และพระราชบัญญัตินี้ไม่สมบูรณ์เพราะมติของคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มติคณะรัฐมนตรี และกฎกระทรวงที่ออกตามมติคณะรัฐมนตรีไม่มีผลใช้บังคับ เพราะไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขในวรรคท้ายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘๔^๙ การเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการเสนอแก้ไขกฎหมาย โดยโยนภาระความรับผิดชอบในเรื่องกระจายอำนาจการปกครอง เรื่องภารกิจการจัดการศึกษาไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้พ้นจากความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารให้แก่ฝ่ายนิติบัญญัติ
๓. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘๔^{๑๐} เพื่อผลักดันให้เกิดการบริหารราชการแผ่นดินและขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตราขึ้นเพื่อกำหนดรูปแบบการกระจายอำนาจและกำหนดให้ท้องถิ่น ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริการสาธารณะให้มากที่สุด จึงต้องกำหนดเป้าหมายและกรอบเวลาอย่างชัดเจน โดยอ้างอิงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การกำหนดเป้าหมายจึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเติบโตได้ ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมาจากการผลักดันของฝ่ายการเมืองเป็นสำคัญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติไว้ชัดเจนในมาตรา ๔๑^{๑๑} และมาตรา ๔๒^{๑๒}

^๙ อ้างแล้ว โปรดดูหน้า ๘

^{๑๐} อ้างแล้ว โปรดดูหน้า ๘

^{๑๑} พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๑ บัญญัติว่า

"องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น"

^{๑๒} พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒ บัญญัติว่า

"ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะ การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น"

เรื่องการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การศึกษาที่ดีต้องมีความหลากหลาย ท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญที่จะเพิ่มความหลากหลายให้การศึกษาได้ แต่หน้าที่ของส่วนกลางคือ กระทรวงศึกษาธิการต้องดูแลนโยบายในเรื่องของความเป็นเอกภาพ ดูแลเรื่องการสนับสนุน ในเชิงทรัพยากรและปฏิบัติตามข้อผูกมัดตามรัฐธรรมนูญ ส่วนกลางมีหน้าที่ในการติดตาม กำกับดูแล ประเมินคุณภาพมาตรฐาน ขอเสนอให้ท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบาย มากขึ้น และคิดถึงรูปแบบการบริหารจัดการที่ต่างออกไป กรณีของข้าราชการครู ตามเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ต้องการทำให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง มีกฎหมายรองรับ มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพที่ชัดเจนเป็นเอกเทศ ปัจจุบันที่เกิดปัญหา เพราะรัฐบาลแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น ความพร้อมและความสมัครใจ เกิดขึ้นตามกฎหมายกระทรวง แล้ว ภารกิจที่จะถ่ายโอนไม่ได้มีเฉพาะด้านการศึกษาเท่านั้น ยังมีภารกิจด้านอื่น ๆ อีกมากมาย และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓^{๓๓} ได้กำหนดแนวทางในกรณีที่มีปัญหาอุปสรรค ไม่อาจดำเนินการตามแผนปฏิบัติการได้ เหตุใดจึงไม่เสนอแนวทางแก้ไขตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

๔. คำว่า “ความพร้อม” เป็นประเด็นปัญหาสำคัญ ปัจจุบันที่เกิดความขัดแย้ง เนื่องจากรัฐไม่ให้ความกระจ่างในเรื่องนี้ โรงเรียนในเขตเมืองต้องการถ่ายโอน เพราะเทศบาลมีความพร้อม แต่โรงเรียนนอกเขตเมืองประมาณ ๘๐% ไม่ต้องการถ่ายโอน เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีความพร้อม งบประมาณในกิจการสาธารณูปโภค ยังมีไม่เพียงพอ ครูจึงไม่เชื่อมั่นว่าเมื่อถ่ายโอนการจัดการศึกษาไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริหารจัดการแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีศักยภาพทำได้ เพราะองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นยังไม่มีความพร้อม งบประมาณมีไม่เพียงพอ การแต่งตั้ง โยกย้ายต่าง ๆ จะเป็นอย่างไร รัฐบาลจึงต้องสร้างความพร้อมก่อน

๕. การปฏิรูปการศึกษาขั้นตอนที่สำคัญคือการปฏิรูปครู แต่รัฐไม่มีความจริงใจ ในการพัฒนาครูอย่างจริงจัง ไม่มีการเตรียมการพร้อมเพื่อปฏิรูปการศึกษา ถ้ารัฐจัดสรร เงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตามที่กำหนดไว้ ๓๕% แล้ว จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้เสร็จเรียบร้อย

^{๓๓} พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ บัญญัติว่า

“เมื่อคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการตามมาตรา ๓๒ แล้ว ให้เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ แล้วรายงาน ต่อรัฐสภาเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับต่อไป

แผนปฏิบัติการที่ประกาศใช้บังคับตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการ ตามแผนปฏิบัติการนั้น

ในกรณีที่สภาพการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนปฏิบัติการใช้บังคับ คณะกรรมการอาจดำเนินการปรับปรุง แผนปฏิบัติการให้เหมาะสมกับสภาพการณ์นั้นได้

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการและรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบทุกปี ในกรณีที่มีปัญหาอุปสรรคไม่อาจดำเนินการตามแผนปฏิบัติการได้ให้คณะกรรมการรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบปัญหาและอุปสรรค และแนวทางแก้ไขด้วย”

และมีงบประมาณเพียงพอที่จะเตรียมการรองรับการจัดการศึกษา สร้างความมีส่วนร่วมในการศึกษา เตรียมความพร้อมของท้องถิ่นอย่างเฉพาะเจาะจง เพราะแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างหลากหลาย

๖. การแก้ไขตามร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยใช้คำว่า "ในการจัดการศึกษา ให้ดำเนินการตามความสมัครใจและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความสมัครใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา" อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ตามกฎหมายเดิม (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒) มาตรา ๓๐ (๒)^{๔๔} ได้กำหนดความหมายของคำว่า "ความพร้อม" ได้ครอบคลุมแล้ว ในขณะที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้กำหนดความหมายไว้

๗. ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติ ๒ ฉบับนี้ไม่มีคำว่า "สมัครใจ" เห็นว่า จะเกิดความเสียหายถ้ามีคำว่าสมัครใจ เพราะไม่มีประโยชน์ต่อการศึกษาของชาติ ไม่เกิดผลดีต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยจะสร้างความสับสนให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นการสร้างความขัดแย้งระหว่างองค์กรครูกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสร้างความแตกแยกในหมู่คณะ

๘. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีจำนวนมาก ทำให้การถ่ายโอนมีปัญหาค่าใช้จ่ายที่คำว่า "สมัครใจ" ทำให้ครูไม่มั่นใจ เพราะอาจถูกแทรกแซงโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะจูงใจโดยใช้งบประมาณหรือสิ่งอื่น ๆ เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร และครู ลงมติเห็นชอบให้มีการถ่ายโอนไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตอบชี้แจงดังนี้

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ จากพระราชบัญญัตินี้ นำมาสู่การมีแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจแล้วนำไปสู่แผนปฏิบัติการเกี่ยวกับขั้นตอนการกระจายอำนาจ เมื่อผ่านสภาแล้วมีผลใช้บังคับกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ในการถ่ายโอน

^{๔๔} พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๐ (๒) บัญญัติว่า

"มาตรา ๓๐ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการดังนี้

(๒) กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน โดยในระยะแรกอาจกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แตกต่างกันได้ โดยให้เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งต้องพิจารณาจากรายได้และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำนวนประชากร ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลาสิบปี"

กำหนดเกณฑ์การประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอข้อเสนอดังต่อไปนี้

๑. เรื่องการจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออนาคตของชาติ จำเป็นต้องมีองค์กรที่กำหนดนโยบาย แผน มาตรฐาน และการสนับสนุนนโยบายในทีเดียวกัน

๒. ความสัมพันธ์ด้านการศึกษาเป็นความสัมพันธ์โดยตรงระหว่าง กระทรวงศึกษาธิการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยไม่ผ่านกระทรวงมหาดไทย

๓. เพื่อให้การศึกษาปลอดจากการแทรกแซงทางการเมืองท้องถิ่น จะต้องมีการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. โรงเรียนที่มีความสามารถและมีศักยภาพต้องให้อำนาจและอิสระในการบริหาร และมีฐานะเป็นนิติบุคคลเช่นเดียวกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

๕. ช่วงระยะเวลาเปลี่ยนถ่ายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการในการดูแลงบประมาณ ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง หมวดสาธารณูปโภค ส่วนงบประมาณหมวดเงินเดือน และค่าใช้จ่ายด้านวิชาการให้อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ

๖. การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเน้นการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างเดียว ความจริงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับผิดชอบในการศึกษาตลอดชีวิตอย่างจริงจัง

อนึ่ง ได้มีการเสนอด้วยวาจาให้จำนวนโรงเรียนที่จะถ่ายโอนนั้นให้เริ่มถ่ายโอน จากจำนวนน้อย ๆ เพื่อไม่ให้มีผลกระทบเกินไป ในระยะเวลาสั้น ๆ ให้มีการประเมิน สรุปบทเรียน ให้ชัดเจน ในกรณีของครูที่ไม่อยากโอนไปควรให้ครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการต่อไป ข้อเสนอ นี้ ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการกระจายอำนาจและได้เสนอดังต่อไปนี้ ซึ่งคณะกรรมการ ได้เพิ่มเติมเรื่องสำคัญคือ มีมติว่าการถ่ายโอนสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาไปให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา และประโยชน์ที่นักเรียนจะได้เป็นสำคัญ

ประเด็นที่เกี่ยวกับการถ่ายโอน ได้ระบุให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสมัครใจและแสดงความจำนง สถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความสมัครใจ และการเสนอความสมัครใจดังกล่าวต้องกระทำ ก่อนที่จะประเมินความพร้อมเสร็จ มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการไปแก้กฎกระทรวง ให้มีใจความตามที่ได้กล่าวไปแล้ว และมีมติว่า พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และแผนปฏิบัติการ เพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว ให้คณะกรรมการ การกระจายอำนาจรับไปพิจารณาทบทวนปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและเสนอแนวทางแก้ไข โดยพิจารณา รวมถึงภารกิจการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา พ.ศ. คณะรัฐมนตรีมีมติให้เพิ่มเติมว่า ให้มีความสมัครใจ ๒ แบบ

คือ ๑. ความสมัครใจของครูที่จะไปอยู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ ๒. ความสมัครใจของสถานศึกษาที่ต้องการให้โอนสถานศึกษาไปหรือไม่ โดยให้ความหมายของสถานศึกษาไว้ว่าประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยในกฎกระทรวงให้ใช้ความสมัครใจของ ๒ ที่ประชุม คือ ๑. ที่ประชุมของผู้บริหารและครู ๒. ที่ประชุมของคณะกรรมการสถานศึกษา ถ้าที่ประชุมหนึ่งหนึ่งที่ได้ไม่เห็นด้วยถือว่าไม่สมัครใจ โดยให้ถือเสียงข้างมากของแต่ละที่ประชุมเป็นเกณฑ์ กฎกระทรวงดังกล่าวนี้ผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีแล้ว และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาต่อไป แต่ยังมีความห่วงใยของครูทั่วประเทศ เรื่องที่จะต้องอยู่ได้บังคับบัญชาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีการบริหารจัดการที่ไม่ดี เส้นทางความก้าวหน้ายังไม่มีความชัดเจน กระทรวงมหาดไทยและคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในเรื่องการโยกย้าย คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นชอบเรื่องจะออกหลักเกณฑ์เรื่องความสมัครใจของครู และคณะรัฐมนตรีเพิ่มเรื่องความสมัครใจของสถานศึกษา แต่เนื่องจากมีเวลาจำกัด และพระราชบัญญัติที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอก็มียุทธศาสตร์สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีที่ได้เห็นชอบในเรื่องการออกกฎกระทรวงศึกษาธิการไปแล้ว คณะรัฐมนตรีสนับสนุนร่างนี้จากเหตุผลดังที่กล่าวแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะรับร่างพระราชบัญญัตินี้มาพิจารณาก่อนรับหลักการ การพิจารณาจะไปในลักษณะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของประเทศ การจัดการศึกษาของชาติ เด็กและเยาวชนเป็นหลัก กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบาย ยุทธศาสตร์ชัดเจน อยู่ในขั้นตอนที่จะผลักดันให้เกิดผลในการปฏิบัติยิ่งขึ้น

ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง

มติที่ประชุม ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์

๒. สรุปประเด็นสำคัญและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง
ขั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา

๒.๑ ประเด็นที่มีการอภิปรายและได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้คณะกรรมการธิการไม่ได้มีการแก้ไข แต่มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็นและมีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ จำนวน ๑๒ กลุ่ม โดยมีความเห็นแตกต่างกันออกไปในประเด็นสำคัญคือ การให้คงความว่า “ความสมัครใจและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความสมัครใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา” ไว้ หรือให้ตัดความดังกล่าวออกไป

กรรมวิธีการผู้สงวนความเห็นและสมาชิกผู้สงวนคำแปรญัตติ ได้อภิปรายในประเด็นดังกล่าวอย่างกว้างขวาง สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

● กรรมวิธีการผู้สงวนความเห็นที่ต้องการให้คงความว่า “ความสมัครใจและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความสมัครใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา” ไว้ อภิปรายสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- ความสมัครใจและความพร้อม เป็นเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หากต่อไปในอนาคตมีการโอนสถานศึกษาไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของพระราชบัญญัตินี้ ถ้าตัดเงื่อนไขความสมัครใจของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องออกไป จะทำให้หลักการสำคัญในการเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับนี้หายไป

- การถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๐ (๑)^{๕๕} (๒)^{๕๖} ที่บัญญัติไว้ นั้น เมื่อพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบแล้ว พบว่า ความดังกล่าวมิใช่เป็นการกำหนดระยะเวลาที่จะต้องถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะการถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นต้องพิจารณาแผนปฏิบัติการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย ซึ่งแผนปฏิบัติการฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่สำคัญว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดการศึกษาได้ต้องผ่านการประเมินความพร้อมตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่ผ่านการประเมินความพร้อมดังกล่าว ก็ไม่สามารถที่จะจัดการศึกษาได้ ดังนั้น จึงเห็นได้ว่ากรณีดังกล่าวไม่ได้กำหนดระยะเวลาบังคับให้ต้องถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาไว้

- ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทยนั้น ถ้าสภาให้ความเห็นชอบไปโดยมิได้มีการแก้ไข อาจก่อให้เกิดปัญหาและความเข้าใจผิดได้ กล่าวคือ ถ้าคงไว้ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าใจว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้ทุกอย่าง

^{๕๕} พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๐ (๑) บัญญัติว่า

“มาตรา ๓๐ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลา ดังนี้

(ก) ภารกิจที่เป็นการดำเนินการเข้าช้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภารกิจที่รัฐจัดให้บริการ ในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(ข) ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกระทบถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ดำเนินการให้เสร็จภายในสี่ปี

(ค) ภารกิจที่เป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

^{๕๖} อ้างแล้ว โปรดดูหน้า ๑๒

ทำให้ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกำหนดให้การจัดการศึกษาเป็นภารกิจร่วมกันระหว่างส่วนกลาง คือ กระทรวงศึกษาธิการ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ต้องดูแลนโยบายเรื่องความเป็นเอกภาพของการศึกษา ดูแลสนับสนุนในเชิงทรัพยากรและมีหน้าที่กำกับดูแล ติดตาม และประเมินคุณภาพการศึกษา ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบคุณภาพชีวิตของประชาชนระดับรากหญ้า สนับสนุนด้านอาคารสถานที่ สื่อการเรียนการสอนและทุนการศึกษา จึงต้องมีหลักเกณฑ์ในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอน

ประเด็นการกำหนดเรื่องความสมัครใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินการ และเป็นที่ยอมรับของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยหากมีการถ่ายโอนครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเกิดจากความยินยอมและความสมัครใจของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถ้าตกลงกันได้ จะไม่เกิดปัญหา

● **กรรมาธิการผู้สงวนความเห็นและสมาชิกผู้สงวนคำแปรญัตติ**

ที่ต้องการให้ตัดคำว่า “ความสมัครใจและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความสมัครใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา” ออก อภิปรายสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

คำว่า “ความสมัครใจ” เป็นเรื่องส่วนบุคคล ขอบเขตความหมายไม่ชัดเจน ไม่มีการชี้วัดได้อย่างแท้จริง ไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย ทำให้เกิดความแตกแยกในองค์กรครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการจัดการศึกษาต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ไม่สามารถดำเนินการตามความสมัครใจได้

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๓^{๑๗} มาตรา ๘๑^{๑๘} และมาตรา ๒๘๙^{๑๙} ไม่ได้บัญญัติให้รัฐต้องถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บัญญัติไว้เพียงว่า การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น

^{๑๗} อ้างแล้ว โปรดดูหน้า ๗

^{๑๘} อ้างแล้ว โปรดดูหน้า ๘

^{๑๙} อ้างแล้ว โปรดดูหน้า ๘

- ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๙^{๒๐} กำหนดให้การจัดระเบียบราชการในกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หมายถึง ให้เป็นไปตามกฎหมายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ เท่านั้น ไม่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และกระทรวงศึกษาธิการสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีเอกภาพแล้ว ไม่จำเป็นต้องถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ประเด็นเรื่องความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ในปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานส่วนกลางของรัฐในการจัดการศึกษาทั่วประเทศ ยังมีความขาดแคลนในหลาย ๆ ด้าน เช่น ขาดแคลนครูโดยเฉพาะในชนบท ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอน สื่อการศึกษา รวมทั้งเงินอุดหนุนรายหัวเด็กนักเรียนที่ได้รับไม่ครบตามที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่า กระทรวงศึกษาธิการแม้จัดการศึกษาเองยังไม่มีความพร้อมอย่างเต็มที่ แล้วหากโอนภารกิจการจัดการศึกษาไปให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งไม่เคยจัดการศึกษาเลยและขาดแคลนงบประมาณจะมีความพร้อมได้อย่างไร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกเป็นจำนวนมากยังไม่มี การจัดตั้งส่วนการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องในด้านการศึกษา เช่น ศึกษานิเทศก์ ฝ่ายแผน ฝ่ายกำหนดยุทธศาสตร์ เพราะนอกจากครูแล้ว บุคลากรเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมาย

**๒.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับ
มาตรา**

ร่าง

พระราชบัญญัติ

กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มีการแก้ไข

^{๒๐} พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๙ บัญญัติว่า "กระทรวงมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม การจัดระเบียบราชการในกระทรวงหนึ่ง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ส่วนการจัดระเบียบราชการในกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการทหารและการศึกษา ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น"

คำปรารภ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓ เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็นและมีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ
นายประภาส ศาสตร์แก้ว (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไข
ความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐
แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๔๒

“มิให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับภารกิจการจัดการศึกษา
ทั้งนี้ ในการจัดการศึกษาให้ดำเนินการตามคําวางสมัครใจแต่ละตัวพร้อมขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น แต่ละตัวสมัครใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา
แต่ละคณะครูรวมทั้งสถานศึกษา ศักยภาพหมายความว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ”

นายนิสิต สินธุไพร (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขความ
ในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐
แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๔๒

“มิให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับภารกิจการจัดการศึกษา
ทั้งนี้ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการตามคําวางสมัครใจแต่ละตัวพร้อมขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น แต่ละตัวสมัครใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา
แต่ละคณะครูรวมทั้งสถานศึกษา ศักยภาพหมายความว่าด้วยคําวางสมัครใจของครูและบุคลากร
ทางการศึกษาแห่งเขตพื้นที่และกลุ่มจังหวัด
ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ”

นายอวยชัย วัฒนา (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติม
ความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐
แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๔๒

“มิให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับภารกิจการจัดการศึกษา
ทั้งนี้ ในการจัดการศึกษาให้ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ส่วนท้องถิ่น และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ผู้บริหารสถานศึกษา
และบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์
จะจัดการศึกษาก็ให้ยื่นเรื่องขอประเมินความพร้อมเพื่อจัดตั้งสถานศึกษาเองได้ ส่วนข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษาที่สมัครใจประสงค์จะโอนย้ายไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ก็สามารถกระทำได้”

นายวิศัลย์ โฆษิตานนท์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้
แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐
แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๔๒

“มิให้นำคำว่าเงื่อนไขใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับภารกิจที่รับผิดชอบ
ทั้งนี้ ในกรณีที่สมควรให้ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ของกระทรวงศึกษาธิการไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และทั้งนี้ การถ่ายโอนดังกล่าว
ให้ดำเนินการตามความสมัครใจ และความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
และความสมัครใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการ
สถานศึกษา ตามความหมายในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบ
บริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ”

นายพิชัย นवलนภาศรี และนายวิฑูร ชาติปฏิมาพงษ์ (กรรมาธิการ)
ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๓๐
แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๔๒

“มิให้นำคำว่าเงื่อนไขใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับภารกิจที่รับผิดชอบ
กรณีถ่ายโอนสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้

ในคำสั่งที่ตราขึ้นโดยคณะกรรมการการถ่ายโอนดังกล่าว ให้ดำเนินการตามความสมัครใจ และความพร้อม
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความสมัครใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา
ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามที่กฎหมายว่าด้วยคำสั่งที่ตราขึ้นแห่งชาติ
และที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

หลักการและวิธีการแสดงความสมัครใจในวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่
คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด”

นายจำเริญ พรหมมาศ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้
แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐
แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๔๒

“มีให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับใช้กับภารกิจการจัดการศึกษา
ทั้งนี้ ในคำสั่งที่ตราขึ้นโดยให้ดำเนินการตามคำสั่งที่ตราขึ้นและที่กฎหมายว่าด้วยคำสั่งที่ตราขึ้น
ส่วนท้องถิ่น และที่กฎหมายว่าด้วยคำสั่งที่ตราขึ้นของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา
และคณะกรรมการสถานศึกษา ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและที่กฎหมายว่าด้วย
ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ”

นายมังกร ยนต์ตระกูล (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้
แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ ดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๓๐
แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๔๒

“มีให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับใช้กับภารกิจการจัดการศึกษา
ทั้งนี้ ในการจัดการศึกษาให้ดำเนินการตามคำสั่งที่ตราขึ้นและที่กฎหมายว่าด้วยคำสั่งที่ตราขึ้น
ส่วนท้องถิ่น และที่กฎหมายว่าด้วยคำสั่งที่ตราขึ้นของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา
และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามที่กฎหมายว่าด้วยคำสั่งที่ตราขึ้นแห่งชาติและที่กฎหมายว่าด้วย
ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

(๑) ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมติเอกฉันท์ให้รับโอนภารกิจ
การจัดการศึกษาของสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) มติเอกฉันท์ให้ถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ของครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
และกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ส่วนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะโอนย้าย ไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็สามารถทำได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสุวโรช พะลัง ขอแปรญัตติ โดยขอให้ตัดความในมาตรา ๓ ออกทั้งหมด

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการสงวนความเห็นของ นายโสภณ ชาร์มย์ (กรรมาธิการ) ดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

“มีให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ในการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการตามความสมัครใจและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามขอบเขตที่คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และตามความสมัครใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามที่ผู้ขอโอนย้ายที่ประสงค์จะโอนย้ายไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด”

เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาเรียงตามลำดับมาตราเสร็จแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๑๖^{๒๑} โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำในมาตรา ๓ “คณะกรรมการกระจายอำนาจ” แก้ไขเป็น “คณะกรรมการการกระจายอำนาจ” เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้ว ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม

^{๒๑} อ้างแล้ว โปรดดูหน้า ๓

๓. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม

มติที่ประชุม ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สาม เห็นชอบด้วยกับ
ร่างพระราชบัญญัตินี้ด้วยคะแนนเสียงข้างมาก

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

กับ

ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผน

และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

| <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง)</p> | <p style="text-align: center;">ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p> |
|--|--|
| <p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓๐ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการดังนี้</p> <p>(๑) ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลา ดังนี้</p> <p>(ก) ภารกิจที่เป็นการดำเนินการซ้ำซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี</p> <p>(ข) ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกระทบถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี</p> <p>(ค) ภารกิจที่เป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี</p> <p>(๒) กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจและหน้าที่</p> | <p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒</p> |

| <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง)</p> | <p style="text-align: center;">ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p> |
|--|--|
| <p>ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน โดยในระยะแรกอาจกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แตกต่างกันได้ โดยให้เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งต้องพิจารณาจากรายได้และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำนวนประชากร ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลาสิบปี</p> <p>(๓) กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ</p> <p>(๔) กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ และในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. ๒๕๔๙ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า ทั้งนี้ โดยการเพิ่มสัดส่วนตามระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การพัฒนา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการบริการสาธารณะได้ด้วยตนเอง และโดยการจัดสรรสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย</p> <p>(๕) การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น</p> | <p style="text-align: center;">มิให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับภารกิจการจัดการศึกษา ทั้งนี้ การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการ</p> |

| <p>พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง)</p> | <p>ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p> |
|--|---|
| <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี</p> | <p>ตามความสมัครใจและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามขอบเขตที่คณะกรรมการ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และตามความสมัครใจของครู และบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด</p> <p>.....</p> <p>.....</p> |

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผน
และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ที่มาของการถ่ายโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘๔ กำหนดให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับมาตรา ๔๓ และมาตรา ๒๘๙ กำหนดว่า การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ

๒. พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๑ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น โดยให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประสานส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

๓. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริหารสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชน ในท้องถิ่นของตนโดยถือว่าการจัดการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของบริการสาธารณะด้วย

นอกจากนี้มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๒ ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้มีแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนทั้ง ๒ ฉบับ ดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกระจายอำนาจด้านการศึกษาโดยสรุป ดังนี้

๓.๑ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้ภารกิจการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ เป็นภารกิจที่จะต้องถ่ายโอนให้ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

๓.๒ แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดขอบเขตการถ่ายโอน ดังนี้

(๑) ให้กระทรวงศึกษาธิการและเขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา ประเมินผลความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินที่กำหนด รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา

(๒) ให้กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาพร้อมทั้งเร่งรัดในการสร้างความพร้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาพร้อมทั้งเร่งรัดในการสร้างความพร้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาได้เองโดยกำหนดให้มีคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้โดยเฉพาะและให้มีการรายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทราบอย่างต่อเนื่อง

๓.๓ เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านเกณฑ์ประเมินความพร้อมให้กระทรวงศึกษาธิการและเขตพื้นที่การศึกษาถ่ายโอนสถานศึกษาตามประเภทที่กำหนดให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจร่วมกันจัดการศึกษาโดยอาจดำเนินการในรูปของสหการได้

๓.๕ ภารกิจด้านการจัดการศึกษาที่จะถ่ายโอน มีดังนี้

(๑) การศึกษาก่อนวัยเรียนหรือระดับปฐมวัย (อายุ ๔-๖ ปี)

(๒) การศึกษาขั้นพื้นฐานได้แก่การศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ยกเว้นการถ่ายโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีลักษณะพิเศษ ๙ ประเภทตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะขอรับการถ่ายโอนจะต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์การประเมินความพร้อมเพิ่มเติมเป็นพิเศษ และให้ตกลงกันเป็นกรณีไป

สถานศึกษาพิเศษ ๙ ประเภทดังกล่าว หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่มีรูปแบบและลักษณะพิเศษบางประการในการจัดการศึกษาดังนี้

๑. สถานศึกษาที่เน้นการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศเฉพาะด้านและมุ่งให้บริการในเขตพื้นที่กว้างขวางกว่าเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่ง

เช่น โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ซึ่งเน้นจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ จำนวน ๑๒ โรงเรียน โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร ซึ่งเน้นความเป็นเลิศด้านดนตรี เป็นต้น

๒. สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเชิงทดลอง วิจัย และพัฒนา

หมายถึง สถานศึกษาที่กำหนดให้เป็นโรงเรียนเพื่อการทดลองวิจัยและพัฒนาหา รูปแบบและวิธีการในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งอยู่ในระหว่างดำเนินการ

เช่นโรงเรียนในโครงการพัฒนาการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (เงินกู้ ธนาคารโลก) จำนวน ๑๕๐ โรงเรียน โครงการทดลองใช้หลักสูตรแบบบูรณาการ โครงการ Brain Based Learning เป็นต้น

๓. สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเพื่อผู้พิการและด้อยโอกาส

หมายถึง สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อผู้ที่มีความต้องการพิเศษและด้อยโอกาสทางการศึกษา ให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ

ได้แก่ โรงเรียนศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการประเภทต่าง ๆ จำนวน ๔๓ โรงเรียน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำนวน ๒๓ โรงเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จำนวน ๒๐ โรงเรียน โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร โรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี

๔. สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นสถานศึกษาตัวอย่างหรือต้นแบบ สำหรับการจัดการศึกษาในระดับภาค ในระดับจังหวัด หรือในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

หมายถึง สถานศึกษาที่กำหนดให้เป็นตัวอย่างหรือต้นแบบในการจัดการศึกษา รูปแบบต่าง ๆ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษาอื่น

เช่น โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด เป็นโรงเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้เป็นโรงเรียนต้นแบบ และเป็นศูนย์สาธิตการเรียนการสอนระดับปฐมวัยในเขตพื้นที่ การศึกษาและจังหวัด จำนวน ๗๕ โรงเรียน โรงเรียนอนุบาลต้นแบบเป็นโรงเรียนที่สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้เป็นโรงเรียนต้นแบบเพื่อการเรียนการสอนในระดับ ก่อนประถมศึกษา อำเภอละ ๑ โรงเรียน โดยจัดงบประมาณสนับสนุนให้เป็นการเฉพาะเพื่อ พัฒนาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์เป็นตัวอย่างและต้นแบบแก่สถานศึกษาทั่วไป จำนวน ๙๒๑ โรงเรียน โรงเรียนมัธยมประจำจังหวัดเป็นโรงเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เป็นโรงเรียน ต้นแบบของการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และจังหวัด จำนวน ๗๕ โรงเรียน โรงเรียนในฝัน จำนวน ๙๒๑ โรงเรียน โรงเรียนต้นแบบวิถีพุทธ จำนวน ๒๐๖ โรงเรียน โรงเรียนต้นแบบพัฒนาการใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้ จำนวน ๑๒ โรงเรียน โรงเรียน ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ (English Program) จำนวน ๖๗ โรงเรียน

๕. สถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๓๐๐ คนขึ้นไป (สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเดิม ซึ่งให้รวมถึงโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้วย) หรือสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑,๕๐๐ คนขึ้นไป (สังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม)

๖. สถานศึกษาที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือที่ยังขาดความพร้อมด้านบุคลากรและระบบบริหาร ซึ่งต้องพัฒนามาตรฐานและความพร้อมก่อน

เช่น สถานศึกษาในท้องถิ่นทุรกันดารที่ห่างไกล สถานศึกษาที่มีอัตราครูต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ในกรณีที่สถานศึกษายังไม่ได้รับการประเมินภายนอกรอบสองให้ใช้ผลการประเมินในรอบแรก โดยต้องไม่มีมาตรฐานใดได้ระดับคุณภาพ ๑

๗. สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นให้มีลักษณะเป็นหน่วยงานกระจายอำนาจในรูปแบบอื่นอยู่แล้ว ได้แก่ สถานศึกษาที่มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ คือ โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

๘. สถานศึกษาในโครงการพระราชดำริ หรืออยู่ในพระบรมราชานุเคราะห์ หรือสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสต่าง ๆ

เช่น โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน ๖๑๘ โรงเรียน โรงเรียนในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยดูจ (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๖ โรงเรียน โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย จำนวน ๑๐ โรงเรียน โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ จำนวน ๑๒ โรงเรียน โรงเรียนนวมินทราชูทิศ จำนวน ๕ โรงเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ จำนวน ๑๑ โรงเรียน โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยฯ ในพระบรมราชูปถัมภ์ โรงเรียนบรมราชินีนาถราชวิทยาลัย โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ฯ โรงเรียนพัชรกิติยาภา โรงเรียนสิริวัฒนวี โรงเรียนราชินีบูรณะ โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบมหามงคล โรงเรียนอินทศักดิ์ศึกษาลัย โรงเรียนที่จัดตั้งในวโรกาสรัชมิ่งคลาภิเษก จำนวน ๓๐ โรงเรียน โรงเรียนรัชดาภิเษก จำนวน ๙ โรงเรียน โรงเรียนร่มเกล้า จำนวน ๙ โรงเรียน

๙. สถานศึกษาที่มีผู้บริหารที่ดินและอาคาร มีวัตถุประสงค์ให้รัฐเป็นผู้จัดการศึกษาเอง

หมายถึง สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นโดยมีผู้บริหารที่ดินและอาคาร ซึ่งระบุให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้จัดการศึกษา ทั้งนี้ ต้องมีหลักฐานปรากฏชัดเจน

แนวทางการถ่ายโอนบุคลากรด้านการศึกษา

หลักการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ กำหนดให้ถ่ายโอนบุคลากรด้านการศึกษาให้อยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจของบุคลากร ดังนี้

๑. กรณีบุคลากรสมัครใจ ให้ตัดโอนทั้งอัตราและตัวบุคคลไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

๒. กรณีบุคลากรไม่ประสงค์โอนไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถช่วยราชการในสถานศึกษานั้นต่อไปได้ แต่ไม่เกิน ๒ ปีการศึกษา เมื่อไม่ประสงค์จะโอนไปก็ให้กลับไปสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้โดยให้อัตราตามตัวไป

ในกรณีที่มีอัตราขาดอันเนื่องมาจากการถ่ายโอน รัฐบาลจะต้องจัดสรรงบประมาณหรืออัตราเพื่อบรรจุทดแทนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกระทรวงศึกษาธิการแล้วแต่กรณี

นอกเหนือจากหลักการดังกล่าว คณะอนุกรรมการด้านการถ่ายโอนข้าราชการครูและบุคลากรด้านการศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาวางระบบ หลักเกณฑ์ กลไกและวิธีการที่จะใช้สำหรับการถ่ายโอนข้าราชการครูและบุคลากรด้านการศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งจะนำเสนอคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป ดังนี้

๑. ยึดหลักการ “สถานศึกษาไป บุคลากรสมัครใจ อัตราตามตัวไป” ให้กระทรวงศึกษาธิการ เกลี่ยอัตรากำลังให้สอดคล้องกับกรอบอัตรากำลังตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ก่อนการถ่ายโอน

๒. การสอบถามความสมัครใจให้สอบถามจากบุคลากรในสถานศึกษาที่ถ่ายโอนซึ่งได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาและให้ดำเนินการย้ายสับเปลี่ยนตามความประสงค์ของบุคลากรได้ก่อนการถ่ายโอนสถานศึกษา หลังจากนั้นหากมีบุคลากรสมัครใจโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้กระทรวงศึกษาธิการตัดโอนทั้งอัตราและตัวบุคคลไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีบุคลากรไม่สมัครใจให้เลือกดำเนินการได้ ๓ แนวทางคือ

๒.๑ ขอย้ายไปสถานศึกษาอื่นของกระทรวงศึกษาธิการ

๒.๒ ช่วยราชการในสถานศึกษาเดิม ที่ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อหาข้อมูลสำหรับการตัดสินใจได้ไม่เกิน ๒ ปีการศึกษา กรณีบุคลากรที่มีอายุราชการที่เหลือ ๕ ปี สามารถช่วยราชการได้จนเกษียณอายุราชการ ในระหว่างการช่วยราชการหรือเมื่อครบกำหนดการช่วยราชการแล้ว หากไม่ประสงค์จะโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็ให้กลับไปสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้

๒.๓ ขอเกษียณอายุราชการก่อนกำหนด โดยมีเงินชดเชย ถ้ารัฐบาลมีนโยบาย

๓. ในกรณีมีอัตราที่ขาดอันเนื่องมาจากการถ่ายโอน รัฐบาลจะต้องจัดสรรงบประมาณหรืออัตราเพื่อบรรจุทดแทนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกระทรวงศึกษาธิการ แล้วแต่กรณี

๔. สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ของบุคลากรที่ถ่ายโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องไม่ต่ำกว่าที่เคยได้รับอยู่เดิม โดยคณะอนุกรรมการฯ ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณารายละเอียดและกำหนดมาตรการในเรื่องนี้ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำรายละเอียดทั้งในส่วนที่เหมือนและแตกต่าง รวมทั้งกำหนดมาตรการเพื่อแก้ไข

๕. ให้มีคณะกรรมการบริหารการถ่ายโอนบุคลากรด้านการศึกษาในระดับกระทรวง และระดับจังหวัด โดยให้มีผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมเป็นกรรมการด้วย

๖. ขยายความหมายบุคลากรด้านการศึกษาที่ถ่ายโอนให้ครอบคลุมข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว ทั้งที่ได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหลักในสถานศึกษาที่ถ่ายโอนเพื่อเป็นหลักประกันให้แก่บุคลากรเหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกจ้างชั่วคราวได้กำหนดเงื่อนไขให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจ้างลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ต่อไปจนกว่าจะหมดสัญญาจ้าง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาจ้างผู้ปฏิบัติงานเดิมก่อนโดยพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา

การประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

การประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมดังกล่าวจะใช้ประเมินในสามกรณี คือ กรณีจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นใหม่ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่เคยจัด กรณีขอเปลี่ยนแปลงประเภทการจัดการศึกษาสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาอยู่แล้ว และกรณีขอรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม ประกอบด้วย ๖ องค์ประกอบหลัก (๑๑ ตัวชี้วัด) ๕ เงื่อนไข ดังนี้

๑. องค์ประกอบหลัก ๖ องค์ประกอบ ได้แก่

๑) ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดหรือการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา (๔ ตัวชี้วัด)

๒) แผนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา (๓ ตัวชี้วัด)

- ๓) วิธีการบริหารจัดการ (๑ ตัวชี้วัด)
 ๔) การจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา (๑ ตัวชี้วัด)
 ๕) ระดับและประเภทการศึกษาที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ (๑ ตัวชี้วัด)
- ๖) ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (๑ ตัวชี้วัด)

๒. เจ็อนไข ๕ เจ็อนไข ไ้แก้

๑) รายไ้ขององค้กรปกครองส่วนท้องถึน

- (๑) ไม้เกิน ๕ ล้าน - ให้จัดและรับโอนระดับก่อนประถมศึกษา
 (๒) ๕-๑๐ ล้าน - จัดและรับโอนระดับก่อนประถมศึกษา
 ประถมศึกษา

- รับโอนโรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวน
 นักเรียน ๓๐๐ คน ขึ้นไป

- (๓) เกิน ๑๐ ล้าน
 แต่ไม้เกิน
 ๒๐ ล้าน

- ให้จัดและรับโอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - รับโอนสถานศึกษาระดับประถมศึกษา
 ที่มีนักเรียน ๓๐๐ คน ขึ้นไป ระดับ
 มัธยมศึกษา ที่มีนักเรียน ๑,๕๐๐ คน
 ขึ้นไป

- (๔) ปีละ ๒๐ ล้าน
 ขึ้นไป
- จัดการศึกษาพื้นฐานได้ทุกระดับประเภท
 - รับโอนสถานศึกษาทั่วไปและสถานศึกษา
 พิเศษของรัฐ

๒) การกระจายอำนาจให้สถานศึกษา ทั้ง ๔ ด้าน

๓) การจัดโครงสร้างภายในรองรับการจัดการศึกษา

๔) การจัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านการศึกษาขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น

๕) การจัดระบบบริหารงานบุคคลให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกับ

ระบบการบริหารบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการ

เจ็อนไขที่ ๑ ใช้บังคับก่อนประเมิน สำหรับเจ็อนไขที่ ๒-๕ ใช้บังคับหลังการ
 ประเมิน

การดำเนินการตามกฎกระทรวง

▶ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องขอรับการประเมินภายใน ๑๘๐ วัน
 ก่อนเปิดเรียนภาคต้น

▶ เขตพื้นที่การศึกษา ต้องตั้งคณะกรรมการประเมินภายใน ๓๐ วัน
 นับแต่วันที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยื่นคำขอรับการประเมินฯ

- ▶ กรรมการประเมินฯ ให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน
- ▶ คณะกรรมการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา เป็นรูปไตรภาคี จำนวน ๘ คน ประกอบด้วย
 - ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ขอรับการประเมิน ๓ คน
 - ผู้แทนของเขตพื้นที่การศึกษา ๓ คน
 - ผู้ทรงคุณวุฒิที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกันเสนอ ๓ คน
- ▶ เขตพื้นที่การศึกษา เสนอเจ้าหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการ ๑ คน
- ▶ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการ ๑ คน

เกณฑ์การผ่านการประเมินความพร้อม

- ระดับคะแนนเฉลี่ย ไม่ถึง ๑.๕๐ มีความพร้อมระดับต่ำ
 - ▶ ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
 - ▶ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดการศึกษา
- ระดับคะแนนเฉลี่ย ๑.๕๐ แต่ไม่ถึง ๒.๑๐ มีความพร้อมระดับปานกลาง
 - ▶ ให้จัดและโอนการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา
 - ▶ รับโอนสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียน ๓๐๐ คน ขึ้นไป
- ระดับคะแนนเฉลี่ย ๒.๑๐ แต่ไม่ถึง ๒.๗๐ มีความพร้อมระดับสูง
 - ▶ จัดและรับโอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยกเว้นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเภทอาชีวศึกษา
 - ▶ รับโอนสถานศึกษาทั่วไปของรัฐและสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ ๑,๕๐๐ คนขึ้นไป
- ระดับคะแนนเฉลี่ย ๒.๗๐ ขึ้นไป มีความพร้อมระดับสูงมาก
 - ▶ ให้จัดและรับโอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเภทอาชีวศึกษา
 - ▶ รับโอนสถานศึกษาทั่วไป และสถานศึกษาพิเศษของรัฐ

การปรับปรุงเกณฑ์และเงื่อนไขการถ่ายโอนสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง

ในการพิจารณาการถ่ายโอนในปี ๒๕๔๘ เมื่อพบว่ายังมีความไม่ชัดเจนในหลักเกณฑ์บางประการ เช่น จำนวนโรงเรียนที่จะโอนไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผ่านการประเมินความพร้อมจะรับโอนได้ และคุณสมบัติของสถานศึกษาพิเศษ คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติ

เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ ให้ชะลอการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเกณฑ์ดังกล่าว ให้เกิดความชัดเจน ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๘ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาข้อเสนอจากคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและให้ดำเนินการประเมินความพร้อมตามกฎหมายกระทรวงต่อไป พร้อมทั้งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาถึงจำนวนสถานศึกษาที่เหมาะสมที่จะโอนในระยะแรก ให้กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดหลักเกณฑ์สถานศึกษาพิเศษชัดเจน ให้มีการประเมินโรงเรียนที่ได้รับโอนไปแล้ว โดยหน่วยงานกลาง เช่น สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาและให้คณะกรรมการด้านการถ่ายโอนข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา เร่งดำเนินการในการวางระบบกลไก และหลักเกณฑ์วิธีการถ่ายโอน

ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เรื่องการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกครั้งหนึ่ง ดังนี้

๑. รับทราบมติคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง การถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ประธานกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอ

๒. การถ่ายโอนสถานศึกษา และบุคลากรด้านการศึกษาไปให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยต้องคำนึงถึงคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา และประโยชน์ที่นักเรียนจะได้เป็นสำคัญ ทั้งต้องพิจารณาด้านความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสถานศึกษาและจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจของทั้งสองฝ่ายโดยให้ดำเนินการประเมิน

๒.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสมัครใจและแสดงความจำนง โดยระบุสถานศึกษาที่จะขอรับโอน

๒.๒ สถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา และครูมีความสมัครใจ การเสนอความสมัครใจดังกล่าวต้องกระทำก่อนที่การประเมินความพร้อมจะแล้วเสร็จ

แต่อย่างไรก็ตาม ในปี ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นปีแรกที่จะมีการถ่ายโอนให้กำหนดจำนวนสถานศึกษาที่จะถ่ายโอนไว้ ตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอ เพื่อเป็นการนำร่องและเพื่อการติดตามประเมินผล

๓. ให้กระทรวงศึกษาธิการรับไปดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปรับปรุงกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับแนวทางการถ่ายโอนสถานศึกษา ตามข้อ ๒ และแก้ไขกำหนดเวลาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกันด้วย

๔. โดยที่พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจาย

อำนาจ ได้ใช้บังคับมาระยะหนึ่งแล้ว จึงให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับไปพิจารณาทบทวนปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และแนวทางแก้ไข โดยให้พิจารณารวมถึงการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย แล้วให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีโดยด่วนต่อไป

มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ได้ส่งผลให้มีการพิจารณาความเหมาะสมของจำนวนสถานศึกษาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะรับโอนในปีแรก และเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับโอนโรงเรียนที่ต้องการพัฒนาความพร้อมโดยให้เสนอแผนที่จะพัฒนาให้อยู่ในเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงแก้ไขกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๘ ดังนี้

๑. การขอรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระบุชื่อสถานศึกษาที่จะขอรับโอนและเสนอหลักฐานที่แสดงว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสอนสถานศึกษา สมัคใจด้วยเสียงข้างมากทั้งสองฝ่าย ให้โอนสถานศึกษาแห่งนั้น ไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเสนอหลักฐานแสดงความสมัครใจ พร้อมกับการยื่นขอรับการประเมินความพร้อมหรือก่อนการประเมินจะแล้วเสร็จก็ได้

๒. ในปีการศึกษา ๒๕๔๙ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขอรับการประเมินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ภายในเวลาไม่เกิน ๑๒๐ วัน ก่อนวันเริ่มต้นปีการศึกษา และให้ส่วนราชการ แต่งตั้งกรรมการให้แล้วเสร็จภายใน ๒๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอ

ร่างกฎกระทรวงนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ดังรายละเอียดของร่างกฎกระทรวงในภาคผนวก

ไขข้อข้องใจเรื่องการถ่ายโอนการศึกษาไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. ทำไมจึงมีการถ่ายโอนการจัดการศึกษาไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เหตุที่ต้องมีการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษาไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจาก

๑) พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจในการจัดบริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ ไปให้ อปท. ให้แล้วเสร็จภายในสี่ปี โดยกำหนดให้ภารกิจด้านการศึกษา เป็นการจัดบริการสาธารณะอย่างหนึ่งที่กำหนดเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) แผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้ถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) แผนปฏิบัติการขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้มีการถ่ายโอนสถานศึกษาเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านเกณฑ์การประเมินความพร้อมแล้ว

จากสิ่งที่กำหนดไว้ในกฎหมายข้างต้น จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการ ตามภารกิจที่เกี่ยวข้องของแต่ละหน่วยงาน

๒. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๙ กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และสถานศึกษาและพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ มาตรา ๓๕ กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคลทำไ ม่ยังต้องถ่ายโอนสถานศึกษาไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นความขัดแย้งของกฎหมายทั้งสองฉบับหรือไม่

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีเจตนารมณ์ในการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความอิสระ คล่องตัวในการบริหารจัดการ เป็นการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม (SBM : School Base Management) แต่ระบบการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการบริหารที่มีศูนย์กลางอำนาจอยู่ที่ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ผู้เดียว จึงขัดกับหลักการกระจายตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องกระจายอำนาจโดยการมอบอำนาจให้สถานศึกษาในการบริหารจัดการ เหมือนกับสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

๓. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ให้การถ่ายโอนสถานศึกษาจะต้องเป็นไปตามความสมัครใจทั้งสองฝ่าย ในทางปฏิบัติหมายความว่าอย่างไร

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้การถ่ายโอนสถานศึกษาจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจทั้งสองฝ่ายนั้นในทางปฏิบัติก่อนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะยื่นขอรับการถ่ายโอนสถานศึกษาใดไปจะต้องมีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาฝ่ายหนึ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูฝ่ายหนึ่งเสียงส่วนใหญ่ของทั้งสองฝ่ายสมัครใจที่จะโอนไปอยู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจะยื่นขอรับการประเมิน เพื่อถ่ายโอนสถานศึกษานั้น ๆ ไปอยู่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้โดยมีหลักฐานชัดเจนในการแสดงความสมัครใจกรณีเสียงส่วนใหญ่ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่สมัครใจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะไม่สามารถยื่นขอรับการประเมินเพื่อถ่ายโอนสถานศึกษานั้นได้

๔. กฎกระทรวงที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ จะปรับเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินการอย่างไร

จากกฎกระทรวงที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ จะมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะขอรับการถ่ายโอนสถานศึกษาต้องแสดงความจำนง โดยยื่นคำร้องขอรับการประเมินความพร้อม พร้อมทั้งระบุสถานศึกษาที่จะขอรับการโอน

๒) สถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความสนใจ โดยเสียงส่วนใหญ่ของทั้งสองฝ่าย

๓) ในปีการศึกษา ๒๕๔๙ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถที่จะยื่นขอรับการประเมินความพร้อมได้ก่อนวันเปิดภาคเรียนที่ ๑ ไม่น้อยกว่า ๑๒๐ วัน และให้เขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินภายใน ๒๐ วัน

๕. ในปีการศึกษา ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นปีแรกที่จะมีการถ่ายโอนสถานศึกษา ได้มีการกำหนดจำนวนสถานศึกษาที่จะถ่ายโอนไว้อย่างไร

คณะกรรมการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีมติกำหนดจำนวนสถานศึกษาและระดับการศึกษาที่จะถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

๑) องค์กรปกครองส่วนจังหวัด รับโอนได้ไม่เกิน ๓ โรงเรียน เป็นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ๑ โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และระดับประถมศึกษา ๒ โรงเรียน

๒) เมืองพัทยาและเทศบาล ที่เคยจัดการศึกษารับโอนได้ไม่เกิน ๒ โรงเรียน ในระดับประถมศึกษาตอนต้นหรือโรงเรียนขยายโอกาส และระดับประถมศึกษา

๓) เทศบาลตำบลและองค์กรปกครองส่วนตำบล ที่ไม่เคยจัดการศึกษารับโอนได้ไม่เกิน ๑ โรงเรียน ในระดับประถมศึกษา

๔) กรุงเทพมหานคร ให้กระทรวงศึกษาธิการและ กกต. ร่วมกันพิจารณาจำนวนสถานศึกษา ที่จะถ่ายโอน โดยคำนึงถึงค่านิยมสถานศึกษาพิเศษที่กำหนดไว้ด้วย

๖. รัฐบาลมีมาตรการที่จะกำกับดูแลคุณภาพการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลังการถ่ายโอนอย่างไร

จากมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการถ่ายโอนสถานศึกษาและบุคลากรด้านการศึกษา ไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดการศึกษาต้องยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับเป็นสำคัญ ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงความพร้อมของท้องถิ่น โดยให้ประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก่อนถ่ายโอนสถานศึกษา และให้มีการติดตามและประเมินการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลังการถ่ายโอนด้วย

๗. ข้อเสนอของรัฐบาลที่จะแก้กฎหมายจะส่งผลต่อการถ่ายโอนการศึกษาไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร จะมีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างไรจะแล้วเสร็จเมื่อใด และหากไม่แล้วเสร็จจะส่งผลอย่างไร

๑) สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครองและประชาชน ในประเด็นที่เกี่ยวกับเจตนารมณ์การกระจายอำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

๒) ปรับปรุงแก้ไขกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ เน้นให้ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางโดยต้องคำนึงถึงคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและประโยชน์ที่นักเรียนจะได้เป็นสำคัญ ทั้งต้องพิจารณาถึงความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา ต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจของทุกฝ่าย

๓) หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาในกรณีที่เกิดจากสภาพการบังคับใช้กฎหมาย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องและใช้กระบวนการทางนิติบัญญัติ เพื่อแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

๘. สถานภาพของบุคลากรหลังถ่ายโอนจะเป็นอย่างไร

สถานภาพของบุคลากร

สถานศึกษาที่มีการถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้าราชการครูฯ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาดังกล่าว จะมีสถานภาพตามความสมัครใจ ดังนี้

๑) กรณีประสงค์ขอโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเปลี่ยนสภาพเป็นข้าราชการหรือพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับโอน

๒) กรณีที่ยังไม่สมัครใจโอน แต่ประสงค์ขอไปช่วยราชการให้ไปช่วยราชการได้ไม่เกิน ๒ ปีการศึกษา และยังมีสถานภาพเป็นข้าราชการครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

๓) กรณีไม่ประสงค์ขอโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและขอย้ายไปอยู่ในสถานศึกษาแห่งอื่นสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนตามตัวไปได้

๙. สิทธิประโยชน์และความก้าวหน้าหลังการถ่ายโอนจะเป็นอย่างไร เงินเดือนและเงินเพิ่มอื่น ๆ ที่จ่ายควบกับเงินเดือน

ได้รับเงินเดือนและเงินเพิ่มอื่น ๆ ที่จ่ายควบกับเงินเดือนเหมือนเดิม และอาจได้รับเงินโบนัสไม่เกิน ๕ เท่าของอัตราเงินเดือนตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

ค่าตอบแทน

ได้รับค่าตอบแทนเช่นเดียวกับข้าราชการครูสังกัด ศธ. ได้รับ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยประชุม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ สวัสดิการ การศึกษาบุตร สวัสดิการค่ารักษาพยาบาล ฯลฯ ยกเว้นกรุงเทพมหานครไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านและค่าสอนพิเศษ

สมาชิก กบข.

กระทรวงการคลังได้เสนอขอแก้ไขกฎหมาย พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งขณะนี้ได้ผ่านความเห็นชอบของวุฒิสภาไปแล้วให้ข้าราชการที่เคยเป็นสมาชิกและถ่ายโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงสถานภาพเป็นสมาชิก กบข. ต่อไป

ความก้าวหน้าในวิชาชีพ

ข้าราชการหรือพนักงานท้องถิ่นซึ่งทำหน้าที่สอนในสถานศึกษามีความก้าวหน้าในตำแหน่งและวิชาชีพ เช่นเดียวกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาใช้โดยอนุโลม

๑๐. ปัญหาการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้น้อยจะทำอย่างไร

งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะได้มาจาก ๒ ทาง คือ

๑) ได้รับการจัดสรรงบประมาณ อุดหนุนจากรัฐบาล

๒) เป็นเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง

ดังนั้น งบประมาณของสถานศึกษาที่โอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับแน่นอน คือ เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนจากรัฐบาล นอกจากนี้หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีเงินรายได้อื่นจำนวนมาก สถานศึกษาอาจได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมมากขึ้น

๑๑. ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายและคุณภาพการศึกษาที่จะให้เกิดความเป็นเอกภาพจะทำอย่างไร

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับเรื่องนโยบายทางการศึกษา การจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาและคุณภาพศึกษา เมื่อมีการถ่ายโอนสถานศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะสามารถช่วยคลี่คลายความวิตกกังวลที่ว่า

การจัดการศึกษาจะอยู่ภายใต้กระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการจะช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาภายใต้หลักสูตรเดียวกันมีการประเมินคุณภาพในและภายนอกด้วยวิธีการเดียวกัน

๑๒. กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการอย่างไรบ้างที่จะคลี่คลายปัญหาและผลกระทบจากการถ่ายโอน

ในฐานะหน่วยราชการกระทรวงศึกษาธิการต้องปฏิบัติตามกรอบของกฎหมายแต่ในระยะเวลา ๖ ปีที่ผ่านมา ได้พยายามคลี่คลายปัญหาจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางและแนวปฏิบัติที่สำคัญหลายประการ เช่น

เรื่องความสมัครใจ แต่เดิมการถ่ายโอนขึ้นอยู่กับความเห็นชอบและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การประเมินความคิดเห็นของประชาชนและผู้เกี่ยวข้องซึ่งเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งในการประเมินความพร้อม จากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ พิจารณาแนวทางในการถ่ายโอนสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้มีการเพิ่มความสมัครใจทั้งของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา เป็นเงื่อนไขในการถ่ายโอนทั้งยังได้เปิดโอกาสให้ครูในโรงเรียนที่มีการถ่ายโอนสามารถเลือกที่จะอยู่กับกระทรวงศึกษาธิการต่อไปหรือโอน หรือไปช่วยราชการ

เรื่องอัตรา ได้มีการต่อรองให้ปรับหลังการจาก “สถานศึกษาไป คนไป อัตราไป” เป็น “สถานศึกษาไป คนสมัครใจ อัตราตามตัว” โดยขอให้รัฐบาลได้ตั้งอัตราให้แก่สถานศึกษาที่มีอัตรากำลังต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดปัญหาในกรณีที่ครูไม่ประสงค์จะโอนไป

เรื่องการประเมินคุณภาพ หลังจากการรับโอน ได้มีการกำหนดให้มีการประเมินคุณภาพหลังจากรับโอนโดยหน่วยงานกลาง เพื่อเป็นหลักประกันสำหรับผู้เรียนว่าจะไม่ส่งผลกระทบทำให้คุณภาพต่ำ

เรื่องสิทธิประโยชน์และสวัสดิการ ได้แต่งตั้งผู้แทนครูเข้าร่วมในคณะกรรมการด้านการถ่ายโอนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อร่วมตรวจสอบความเสมอภาค ในเรื่องสิทธิประโยชน์และสวัสดิการส่งผลให้การหารือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปด้วยดี และทุกฝ่ายร่วมแรงร่วมใจที่จะปรับปรุงเงื่อนไขต่าง ๆ ให้เอื้อต่อความก้าวหน้า ความมั่นคง และคุณภาพชีวิตของครู

เรื่องบทบาทของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ทำการศึกษาระบบการศึกษาและบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศต่าง ๆ และกระทรวงศึกษาได้เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มเติม ดังนี้

๑) เนื่องจากการศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออนาคตของชาติ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดนโยบาย แผนมาตรฐาน และการสนับสนุนงบประมาณ ในที่เดียวกัน ซึ่งทุกประเทศที่ทำการวิจัยกำหนดให้เป็นบทบาทหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ

๒) ความสัมพันธ์ด้านการศึกษา เป็นความสัมพันธ์โดยตรงระหว่าง กระทรวงศึกษาธิการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยไม่ผ่านกระทรวงมหาดไทย

๓) เพื่อให้การศึกษาปลอดจากการแทรกแซงทางการเมืองท้องถิ่นจะต้องมี คณะกรรมการการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔) โรงเรียนที่มีความสามารถและมีศักยภาพ ต้องให้อำนาจและอิสระในการ บริหารและมีฐานะเป็นนิติบุคคลเช่นเดียวกันสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้น พื้นฐาน

๕) สำหรับช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน ให้ดำเนินการในการดูแลงบประมาณค่า ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง หมวดสาธารณูปโภคส่วนงบประมาณหมวดเงินเดือนและค่าใช้จ่ายด้านวิชาการ ให้อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ

๖) การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เน้นการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐานอย่างเดียว ความจริงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบในเรื่องการศึกษาตลอด ชีวิตอย่างจริงจังด้วย

การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา^๑

ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1. ความนำ

กระแสแห่งการกระจายอำนาจทั้งด้านการปกครอง การบริหารและการจัดการในด้านต่าง ๆ ได้นำไปสู่การผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์กรระดับต่าง ๆ รวมถึงองค์กรทางด้านการศึกษา ซึ่งได้มีความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงการบริหารการศึกษาจากการรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางให้กระจายอำนาจไปสู่หน่วยปฏิบัติ ดังจะเห็นได้จากแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา ไว้ชัดเจน แต่ก็พบว่าไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ เมื่อปลายปี พ.ศ. 2535 รัฐบาลนายชวน หลีกภัย ได้ดำเนินการอย่างจริงจัง โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการจัดทำร่าง พ.ร.บ.การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและวิเคราะห์ว่าปัญหาการจัดการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของประเทศไทยในขณะนั้นมี 8 ประการคือ^๑

- 1) การรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง
- 2) ความซ้ำซ้อนของการจัดการศึกษาระดับจังหวัด/อำเภอ
- 3) การจัดการศึกษาขาดเอกภาพ
- 4) ไม่สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันได้
- 5) ประชาชนมีส่วนร่วมน้อย
- 6) การจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน
- 7) การจัดการศึกษาขาดความต่อเนื่อง
- 8) ขาดการบูรณาการระหว่างการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

จึงกำหนดให้มีการกระจายอำนาจด้านนโยบายและแผน ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการเงินและพัสดุ ด้านบุคลากร และด้านวิชาการ ในที่สุดเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทาง การเมือง เปลี่ยนรัฐบาล การดำเนินการได้หยุดชะงักลงจนถึงปี พ.ศ. 2539 ได้มีกระแสของการปฏิรูป การศึกษาเข้มข้นขึ้นอีกครั้ง ถึงขั้นการนำสาระทางการศึกษามบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและปัจจุบัน การกระจายอำนาจได้กำหนดชัดเจนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ให้มีการกระจายอำนาจการบริหาร

^๑ ที่มา : <http://www.moe.go.th> ณ วันที่ 25 พฤษภาคม 2548

และการจัดการศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าแนวโน้มการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษามีความเข้มและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีเจตนารมณ์เพื่อให้เป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและการจัดการศึกษา เน้นการให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและให้มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังหน่วยปฏิบัติคือสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา ให้กระจายอำนาจทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทต่าง ๆ มีอำนาจหน้าที่จัดการศึกษา รวมทั้งการเก็บภาษีเพื่อการศึกษา

ดังนั้น การบริหารและการจัดการศึกษาของประเทศไทย จึงมีแนวทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือหน่วยงานระดับปฏิบัติมีอำนาจตัดสินใจ และสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในรูปแบบของคณะกรรมการขององค์กรทางการศึกษาระดับต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้ทรัพยากรบุคคลของชาติ มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม รวมทั้งการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขต่อไป

การกระจายอำนาจในทางการศึกษา จะเน้นการกระจายอำนาจจากหน่วยงานส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้สถานศึกษามีอิสระในการตัดสินใจให้มากที่สุดตามระบบการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (School-Based Management : SBM) และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

2. หลักการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา

การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา หมายถึงการที่อำนาจการตัดสินใจในการดำเนินงานต่าง ๆ กระจายจากส่วนกลางไปยังหน่วยงานรองลงไป มี 2 ลักษณะคือ แบบมอบอำนาจ หมายถึงการมอบอำนาจตัดสินใจบางส่วนให้แก่หน่วยงานรองลงไปตัดสินใจ และการกระจายอำนาจแบบเบ็ดเสร็จ คือหน่วยงานย่อยมีความเบ็ดเสร็จในการตัดสินใจในการบริหารและรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติภารกิจของตนเอง มีอิสระในเชิงบริหารและการจัดการ ส่วนกลางควบคุมเชิงกฎหมายหรือเชิงนโยบายเท่านั้นในทางการศึกษาการกระจายอำนาจมีลักษณะของการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการบริหารและการจัดการจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา เพื่อให้สามารถตัดสินใจในระดับของหน่วยปฏิบัติได้แก่ เขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษานำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติโดยรวม

จากการศึกษาการบริหารและการจัดการศึกษาของต่างประเทศ ของ ดร.กมล สุดประเสริฐ พบว่าการกระจายอำนาจมีหลักการสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ หลักการนิติบัญญัติ หลักการมีส่วนร่วม หลักการความเป็นกลางทางการเมือง หลักการความเป็นมืออาชีพทางการศึกษา หลักการความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ และหลักการประกันคุณภาพการศึกษา และเสนอว่าการบริหารและการจัดการศึกษา ควรดำเนินการตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา สำหรับการศึกษาระดับพื้นฐานและอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา

หลักการนิติบัญญัติ หมายถึง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการต้องมีกฎหมายรองรับ เพื่อเป็นหลักประกันในการนำไปปฏิบัติให้บรรลุผล

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาในรูปของคณะกรรมการการศึกษา

หลักความเป็นกลางทางการเมือง มีความเป็นอิสระ ปลอดการแทรกแซงทางการเมือง คณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องไม่มาจากตัวแทนทางการเมือง

หลักความเป็นมืออาชีพ บุคคลที่เข้ามามีบทบาททางการศึกษาต้องมาจากบุคคลที่มีประสบการณ์และมีทักษะทางอาชีพ เป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพทางการศึกษา และได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หรือบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ

หลักความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มอบอำนาจการตัดสินใจให้กับคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด

หลักการประกันคุณภาพการศึกษา โดยจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษามีการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาภายใน และจัดให้มีองค์กรภายนอกเข้ามาประเมินคุณภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาและจัดทำรายงานประจำปีไปยังผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การกระจายอำนาจตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ

เนื่องจากการศึกษา เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของสังคม ชุมชน องค์กรเอกชนต่าง ๆ และกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษาเพื่อให้มีอิสระในการบริหารและการจัดการ สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาตนเองตามธรรมชาติของผู้เรียนและเต็มตามศักยภาพ และได้กำหนดให้สถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ

การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่สถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลตามที่กล่าวมาข้างต้นจึงได้กำหนดบทบาทของสถานศึกษาไว้ครบทุกด้าน เช่น แนวการจัดการกระบวนการเรียนรู้ การประเมินผู้เรียน การจัดทำสาระของหลักสูตรการบริหารวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป การจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน การระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชน การให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาให้อิสระในการบริหารงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษา เป็นต้น

ถ้าเป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับปริญญา ได้กำหนดให้ดำเนินกิจการโดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการของตนเองได้อย่างคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ถ้าสถานศึกษาที่จัดตามความต้องการและความชำนาญของกระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐให้จัดเป็นการศึกษาเฉพาะทาง โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งจะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขต่าง ๆ ไว้ในกฎกระทรวง

4. สรุป

การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา เป็นแนวทางการบริหารและจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจไปยังหน่วยปฏิบัติและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้านรวมทั้งด้านการศึกษา โดยกำหนดให้มีกฎหมายและต่อมา มีการประกาศใช้ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีหลักการและกระบวนการจัดการศึกษาที่เน้นให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป และกระทรวงมีหน้าที่กำกับดูแล เฉพาะด้านการกำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรและติดตามตรวจสอบและประเมินผลการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเท่านั้น ถ้าเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาจะมีการกระจายอำนาจแบบมอบอำนาจตัดสินใจ และความรับผิดชอบไปยังคณะกรรมการฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง แต่ถ้าเป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับปริญญา และสถานศึกษาเอกชนจะมีความเป็นอิสระตามกฎหมายการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ เป็นการกระจายอำนาจแบบเบ็ดเสร็จและมีอิสระมากกว่าสถานศึกษาประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา

การกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา^๑

พีระ พนาสุภาน

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ กมธ.การศึกษา สภาผู้แทนฯ

1. จุดมุ่งหมาย : การโอนโรงเรียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540 ประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน 2) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐเพิ่มขึ้น และ 3) ปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายคือ คำนี้ถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ เพื่อให้ความคิดเห็นหรือเจตนารมณ์ของประชาชนได้รับการตอบสนอง รัฐธรรมนูญจึงได้กำหนดเรื่องการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 43, มาตรา 81, มาตรา 284 และมาตรา 289

ดังนั้น จึงเป็นที่มาของการโอนโรงเรียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากจุดมุ่งหมายไม่ตรงกัน ก็คงเปล่าประโยชน์ที่จะมาได้เช่นกัน หมายถึง เหตุ โปรตดู พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (มาตรา 9(2), มาตรา 37, มาตรา 38, และมาตรา 39) และ พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 (มาตรา 16, มาตรา 17, มาตรา 18, และมาตรา 30) ประกอบด้วย

2. แนวคิดและหลักการ

เมื่อมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนร่วมกันแล้ว ต่อมาก็ต้องเป็นเรื่องของ "แนวคิดและหลักการ" ว่าจะเป็นอย่างใดเพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้ขอเสนอแนวคิดและหลักการในการโอนโรงเรียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1) โรงเรียนต้องเป็นนิติบุคคล เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 39 ที่ต้องการให้กระจายอำนาจไปยังโรงเรียนโดยตรง และเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 มาตรา 35 ที่ต้องการให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคลผลดีของการโอนโรงเรียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว โรงเรียนยังคงมีความเป็นนิติบุคคล คือ ก) จะมีผลทำให้โรงเรียนมีอำนาจในการจัดการทรัพย์สินของตนเองตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 59 และ ข) โรงเรียนมีอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ, งบประมาณ, การบริหารบุคคล, และการบริหารทั่วไป ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 39

^๑ ที่มา : <http://www.matichon.co.th> ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2548

2) ขอให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้กฎหมายฉบับเดียวกับบุคลากรในโรงเรียนที่สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, เอกชน, หรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขอให้ใช้กฎหมายฉบับเดียวกัน เช่น พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 เป็นต้น หากจำเป็นต้องแก้กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ก็ยอมอยู่ในวิสัยที่จะทำได้ในเมื่อมีจุดหมายที่ตรงกัน

3) ขอให้กระทรวงศึกษาธิการ(ศธ.) โอนงบประมาณให้โรงเรียนโดยตรง(ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนของรัฐ, เอกชน, หรือของ อปท.) ได้แก่ เงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคล (เงินอุดหนุนรายหัว), ค่าใช้จ่ายดำเนินการ(รวมเงินเดือนครูด้วย), และงบลงทุน (ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 60(1) และ 60(4))

4) อปท.มีฐานะเป็นผู้รับใบอนุญาตในนามรัฐการโอนโรงเรียนของรัฐ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) ให้กับ อปท. ซึ่งมีฐานะเป็นรัฐเหมือนกัน ย่อมทำให้โรงเรียนที่โอนให้กับ อปท.นั้น มีฐานะเป็นโรงเรียนของรัฐเหมือนเดิม

แนวคิดและหลักการที่ขอเสนอ คือ อปท.มีฐานะเป็นผู้รับใบอนุญาตในนามรัฐ(คล้ายกับผู้รับใบอนุญาตในกรณีโรงเรียนเอกชน) ผู้แทน อปท.เป็นประธานคณะกรรมการโรงเรียนมีหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 40, และสนับสนุนทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา ตามมาตรา 58 โรงเรียนอยู่ในการกำกับดูแลของเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38

3.บทสรุป

รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีการกระจายอำนาจ(งาน, คน, เงิน) เพื่อเป็นหลักประกันว่าเจตนาารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับการตอบสนอง ดังนั้น จึงเป็นที่มาของการโอนโรงเรียนให้ อปท.ขอเสนอสำหรับแนวคิดและหลักการในการโอนโรงเรียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประการแรก คือ โรงเรียนต้องเป็นนิติบุคคลเพื่อให้มีอำนาจในการจัดการทรัพย์สิน และบุคลากรของตนเอง ประการที่สอง คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน ให้ใช้กฎหมายฉบับเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็โรงเรียนของรัฐ, เอกชน, หรือของ อปท. ประการที่สาม คือ ขอให้ ศธ.โอนงบประมาณให้โรงเรียนโดยตรง ไม่ว่าจะเป็โรงเรียนของรัฐ, เอกชน, หรือของ อปท. โดยรวมเงินอุดหนุนรายหัว, ค่าใช้จ่ายดำเนินการที่รวมเงินเดือนครู, และงบลงทุน การโอนงบประมาณให้โรงเรียนโดยตรงจะทำให้งบประมาณไม่ตกหล่น

ประการที่สี่ คือ ให้ อปท.มีฐานะเป็นผู้รับใบอนุญาตในนามของรัฐ(คล้ายกับผู้รับใบอนุญาตในกรณีโรงเรียนเอกชน), ผู้แทน อปท.เป็นประธานในคณะกรรมการโรงเรียน ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียน, และโรงเรียนอยู่ในการกำกับดูแลของเขตพื้นที่การศึกษาภาพรวมทั้งหมด คือ จะมีเพียงกระทรวงเดียว คือ ศธ.ที่ทำหน้าที่ดูแลการศึกษาของชาติ ทั้งในด้าน

งบประมาณ, ครูและบุคลากร, และหลักสูตร ฯลฯ หากจำเป็นต้องแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ก็ยอมอยู่ในวิสัยที่จะทำได้ เพราะพรรครัฐบาลมีเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร

ผลดีอีกประการหนึ่งของการโอนโรงเรียนให้ อปท.ก็คือ ในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ.2549 อปท.จะต้องมีรายได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ของรายได้ของรัฐบาล เมื่อโอนโรงเรียนให้ อปท., ทรัพย์สินและงบประมาณรวมทั้งเงินเดือนครูที่โอนให้กับโรงเรียนโดยตรง มีผลเท่ากับเป็นการโอน รายได้ให้กับ อปท. ดังนั้น รัฐบาลจึงประหยัดงบประมาณที่จะต้องจัดสรรให้กับ อปท.ได้เป็น อย่างมาก

เป็นการแปรรูปให้เป็นการ...ดีหรือไม่?

รธน.ไม่ได้ให้ถ่ายโอนการศึกษา^๑

โดย บุญเลิศ ช่างใหญ่

การออกมาเคลื่อนไหวของกลุ่มครูที่จัดตั้งเป็นองค์กรต่าง ๆ เพื่อคัดค้านการ "ถ่ายโอน" สถานศึกษาหรือโรงเรียนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยการยกขบวนมาประชุมกันที่ cursa เปิดชุมนุมที่กรุงเทพฯ โจนหัว กริดเลือด ยื่นหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี ถือเป็น การต่อสู้เพื่อ ความชอบธรรมของวงการศึกษามีใช้ต่อสู้เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ไม่ต่างไปจากการชุมนุมของพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เพื่อคัดค้านการ แปรรูปที่เคยดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง เพราะเห็นว่าเป็นการขายสมบัติของชาติไปให้เอกชนและ ต่างชาติ

แม้จะเอากฎหมายแรงงานหรือระเบียบวินัยใดมาข่มขู่เพื่อหมายจะลงโทษก็ไม่อาจทำลาย ขวัญของกลุ่มครูและพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตได้ ตรงกันข้าม กลับจะทำให้ผู้ไม่เห็นด้วยกับ นโยบายภาครัฐมีความบีบคั้นจำเป็นจะต้องกอดคอสามัคคีกันอย่งเหนียวแน่นมากขึ้น เพราะไม่เช่นนั้น การต่อสู้ที่ชอบธรรมย่อมไม่ประสบชัยชนะ

ประเด็นปัญหาเรื่องการถ่ายโอนการศึกษาอยู่ที่พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการ กระจายอำนาจไปกำหนดให้สถานศึกษาถ่ายโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแม้ว่า พระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้นในรัฐสภาสมัยที่ นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี แต่รัฐบาลของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ก็ขานรับพระราชบัญญัติฉบับนี้อย่างเต็มกำลังซึ่งก็ถูกกลุ่มครูประท้วงคัดค้าน มาอย่างต่อเนื่อง

คัดค้านจนกระทั่งรัฐบาลพรรคไทยรักไทยในยุคที่ นายอดิศักดิ์ โพธารามิก เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ต้อง "ถอย" ไม่กล้าดันทุรังต่อไปเพราะกลัวจะกระทบถึงคะแนน เสียง เนื่องจากใกล้จะครบวาระ 4 ปีของสภาผู้แทนราษฎรชุดที่แล้ว

เมื่อไปดูที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกลับไม่ปรากฏเรื่องการถ่ายโอนแต่อย่างใด คงมีแต่การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีบางคนพูดว่า รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีการถ่ายโอนการศึกษา แท้จริงแล้ว รัฐธรรมนูญทั้งฉบับ 366 มาตรา ไม่มี มาตราใดและข้อความใดกล่าวถึง "การถ่ายโอน" แม้แต่น้อย ถ้อยคำที่รัฐธรรมนูญใช้คือ "การมีส่วนร่วม" ซึ่งขอนำมาแสดงดังนี้

มาตรา 43 ซึ่งอยู่ในหมวด 3 ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยตรง มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

^๑ ที่มา : <http://www.matichon.co.th> ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน 2548

การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ หมวด 9 ของรัฐธรรมนูญว่าด้วย "การปกครองส่วนท้องถิ่น" ในมาตรา 289 ก็ใช้ถ้อยคำเดียวกันกับมาตรา 43 ดังนี้

มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอบรมอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา 43 และมาตรา 81 ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

ในมาตรา 81 ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งอยู่ในหมวด 5 ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เป็นเรื่องการบังคับให้รัฐ(รัฐบาลทุกรัฐบาล) ต้องดำเนินการในการจัดการศึกษาซึ่งไม่มีถ้อยคำ "การถ่ายโอน" ให้สถานศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแต่ให้เอกชนเข้ามาช่วยกันจัดการศึกษา ข้อความมีดังนี้

มาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

มิได้มีเพียงการจัดการศึกษาอบรมดังปรากฏในมาตรา 43 และ 289 เท่านั้นที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนเข้ามีส่วนร่วม ในเรื่องการบริหารทางสาธารณสุข รัฐธรรมนูญก็บัญญัติไว้ในทำนองเดียวกัน ดังนี้

มาตรา 52 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การบริหารสาธารณสุขของรัฐต้องเป็นไปตามอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วมด้วยเท่าที่จะกระทำได้

แต่กลับไม่มีการดำเนินการให้มีการ "ถ่ายโอน" สถานีนอนามัย โรงพยาบาลเหมือนกับสถานศึกษา

การที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมซึ่งรัฐจะต้องจัดการศึกษาให้กับเยาวชนในชั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาล(เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร) องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) และ

รวมถึงเมืองพัฒนาและกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการปกครองรูปแบบพิเศษของการกระจายอำนาจ การปกครองสู่ท้องถิ่นเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดชาวบ้านมากที่สุด ที่สำคัญ คือชาวบ้านเลือกตัวแทนไปทำงานด้านการพัฒนาและมีเงินงบประมาณทั้งที่เก็บเองและรัฐบาลสนับสนุน

เช่นเดียวกับการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมก็เนื่องจากคนในชุมชนอาจจะไม่มีเงิน มีสติปัญญา หรือทรัพยากรอย่างอื่นก็ไม่ควรปล่อยให้คนที่มีความรู้ความสามารถหนีห่างไปจากชุมชน

การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐและรวมถึงการบริการสาธารณสุขไม่จำเป็นจะต้องให้ "ถ่ายโอน" ไปสังกัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังที่ไปบัญญัติในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ซึ่งไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

การมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาอบรมสามารถกระทำได้ในลักษณะ เช่น การสนับสนุนด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย การดูงานและการฝึกงาน ฯลฯ เพราะเด็กที่มาเรียนในชุมชนก็ล้วนเป็นลูกหลานประชาชนในท้องถิ่นซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครองก็ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง นายก อบต. สมาชิกสภา อบต. นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล นายก อบต. และสมาชิกสภา อบจ. โดยสถานศึกษายังสังกัดกระทรวงศึกษาธิการต่อไปเหมือนเดิม

การจัดการศึกษาต้องเป็นเรื่องของรัฐบาลที่ต้องมีแผน มีการสร้างโอกาส สร้างความเสมอภาค คนจน คนด้อยโอกาส คนพิการจะต้องได้รับสิทธิในการศึกษา ไม่ใช่โยนอย่างง่าย ๆ และลวก ๆ ไปอยู่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือมั่วแต่มาถามความสมัครใจจนถึงกับจะให้ไหวด

ว่าไปแล้ว รัฐธรรมนูญบัญญัติให้รัฐบาลไม่เก็บค่าเล่าเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มาตรา 43) แต่รัฐบาลก็ไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ แถมยังพยายามจะผลักใส่ไล่ส่งให้โรงเรียนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการรักษาพยาบาล (มาตรา 52) ก็ให้รัฐบาลรักษาฟรีสำหรับผู้ยากไร้ ซึ่งรัฐสภาต้องออกเป็นพระราชบัญญัติว่ายากไร้นั้นหมายถึงอย่างไร ไม่ใช่ยากไร้หรือร่ำรวยเป็นเศรษฐีก็ควัก 30 บาทรักษาทุกโรคเหมือนกันหมด

ทวนกระแสคัดค้านการถ่ายโอนสถานศึกษาไปทำไม?

โดย สายพิน แก้วงามประเสริฐ

ในท่ามกลางกระแสการคัดค้านการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่จบ เพราะร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังติดปัญหาตรงคำว่า ให้เป็นไปด้วยความสมัครใจ และความพร้อมของทั้ง อปท. ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษา และกรรมการสถานศึกษา

คำว่า "สมัครใจ" เริ่มมีเค้าลางของปัญหา เมื่อที่ประชุมสมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย ซึ่งประชุมกันที่โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ จังหวัดชลบุรี มีมติให้โรงเรียนมัธยมทั่วประเทศกว่า 2,700 โรงเรียน ถ่ายโอนไปสังกัดกับ อบจ.หากกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาล ไม่ยินยอมดำเนินการตามข้อเรียกร้อง ก็ขอให้แยกจัดตั้งสำนักงานดูแลโรงเรียนมัธยมเป็นการเฉพาะ

ตามข่าวบอกว่ามีผู้บริหารโรงเรียนมัธยมไปประชุมครั้งนี้กว่า 1,000 คน ในบรรดาผู้บริหารกว่า 2,700 คน เป็นการตัดสินใจแทนผู้บริหารในส่วนใหญ่ที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมได้อย่างไร อีกทั้งกฎหมายบอกว่าให้เป็นไปด้วยความสมัครใจ น่าจะเป็นความสมัครใจของผู้บริหารทั้ง 1,000 กว่าคนนั้นมากกว่า หรือถ้าจะถือเอาตามคำของนายกรัฐมนตรีนี่พูดไว้ว่า ถ้าใครไม่อยากไปก็อยู่ ใครอยากไปก็ไป ดังนั้นถ้า 1,000 กว่าคนนั้นอยากไปก็ไป คงไม่เกี่ยวกับคนอื่น

อีกทั้งผู้บริหาร 1,000 กว่าคนนั้น เคยสอบถามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนของตนหรือไม่ว่าเขาคิดกันอย่างไร ครูอีกเป็นแสนๆ คนที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมต่างมีฉันทามติ มอบหมายให้ท่านไปตัดสินใจแทนว่าสมัครใจที่จะถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัด อบจ. กระนั้นหรือ"

การตัดสินใจว่าโรงเรียนใดจะโอนไปสังกัด อบจ. หรือไม่ คงไม่ให้อยู่ที่การตัดสินใจของผู้บริหารเพียงอย่างเดียว หากผู้บริหารคนเดียวตัดสินใจแทนครูเป็นร้อยๆ ในโรงเรียนได้ โดยไม่ต้องถามไถ่ความสมัครใจ หรือความคิดเห็นของผู้ใดแล้ว ต่อไปมีเรื่องอะไรก็จะใช้อำนาจสั่งการแต่อย่างเดียว แล้วจะเรียกได้อย่างไรว่า เป็นสังคมแห่งความเป็นประชาธิปไตย

หากครูส่วนใหญ่ไม่เต็มใจโอนย้ายไปอยู่กับ อบจ. โรงเรียนก็ไม่ควรโอนย้าย ถ้าผู้บริหารประสงค์จะโอนย้ายไปอยู่กับ อบจ. โดยส่วนตัวก็สามารถทำได้ คงไม่มีผู้ใดไปขัดขวางความสมัครใจของท่านเป็นแน่

การประชุมของสมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมครั้งนี้ ไม่ได้ให้รายละเอียดว่า ที่ประชุมได้มีการแสดงความคิดเห็นถึงผลดีของการที่จะให้โรงเรียนมัธยมโอนไปสังกัด อบจ.ว่าจะทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพดีกว่าเดิมอย่างไร ***เพราะหากพิจารณาจุดเด่นของ อบจ.น่าจะอยู่ที่

งบประมาณ ที่ทั้งได้จากรัฐ และการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น ซึ่งมีจำนวนมาก ก็น่าจะได้รับการแบ่งปันมาใช้ในการจัดการศึกษาได้

แต่อย่าลืมว่า เงินอาจจะไม่ใช่ตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาก็เป็นได้ หากได้เงินมาแล้ว ใช้ไม่เกิดประโยชน์ และคุ้มค่าเพียงพอ

หากพิจารณาความเชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา อบจ.มีหรือไม่ หรือหากมาสังกัด อบจ. แล้ว ทำไมจึงคิดว่าการจัดการศึกษาจึงจะพัฒนา มีคุณภาพกว่าอยู่กับกระทรวงศึกษาธิการ? ทั้งๆ ที่ยังมีปัจจัยเดิมๆ ผู้บริหารโรงเรียนก็เป็นคนเดิม หรืออยู่ในแวดวงเดิมๆ

ตอนอยู่กระทรวงศึกษาหากบริหารโรงเรียนได้ไม่ดี พอมาอยู่กับ อบจ.จะสามารถจัดการศึกษาได้ดีชั่วพริบตาเชี่ยวชาญหรือ?

หรือพอมาสังกัด อบจ.แล้วทำให้คิดได้ว่าควรจะนำหลักคุณธรรมจริยธรรมมาใช้ในการบริหารการศึกษาแล้วบริหารได้ดีเลยหรือ?

มติของที่ประชุมสมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยม ค่อนข้างทวนกระแสของสังคมครูขณะนี้ ขณะที่คนอื่นเขาต่อต้านการถ่ายโอนสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมกลับดันรนที่จะนำโรงเรียนไปสังกัด อบจ.ทั้งที่ อบจ.มาจากการเลือกตั้ง 4 ปีเลือกครั้งหนึ่ง ผู้บริหารของ อบจ.ก็เปลี่ยนไปเรื่อยๆ สังกัดพรรคนี้ พรรคนี้ นโยบายย่อมเปลี่ยนไปโรงเรียนก็ต้องปรับเปลี่ยนนโยบายการจัดการศึกษาตามการเปลี่ยนผู้บริหาร อบจ.?

ครูที่อยู่โรงเรียนประถมส่วนใหญ่ เคยผ่านประสบการณ์การสังกัดอยู่กับ อปท.เคยดันรนเพื่อให้หลุดพ้นจากระบบเจ้าขุนมูลนาย ต้องคอยพินอบพิเทา ต้อนรับนักการเมือง จนไม่เป็นอันสอน วันนี้อย่างไรที่จะถูกแทรกแซงอย่างไร ก็ยังอยากจะลิ้มลอง อย่างไรก็ตามจะต้องถามครูโรงเรียนสังกัด

นอกจากประเด็นการถ่ายโอนไปอยู่กับ อบจ.แล้ว อีกประเด็นหนึ่งที่ที่ประชุมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมเรียกร้องคือ ให้แยกจัดตั้งสำนักงานดูแลโรงเรียนมัธยมเป็นการเฉพาะ โดยหลังจากปฏิรูปการศึกษาแล้วกระทรวงศึกษาธิการได้รวบโรงเรียนมัธยมและประถม อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ สพฐ.

การที่อยู่คนละสังกัดมาก่อน มาทำงานด้วยกันใหม่ๆ ก็อาจจะมีปัญหาบ้างเป็นธรรมดา แต่หากเข้าใจว่าการศึกษามีความเชื่อมโยงกันทั้ง 2 ระดับ ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันมากกว่าที่จะมาแบ่งแยกเป็นประถม มัธยม ดังนั้นการรวมกันก็ไม่น่าจะมีปัญหาตรงไหน

ตรงประเด็นนี้ต้องแยกความคิดออกเป็น 2 ส่วน ในส่วนของครูผู้สอน การรวมกันภายใต้ สพฐ.ไม่ได้มีปัญหาอะไร ต่างคนต่างมีหน้าที่สอนให้เต็มที่ เพื่อให้เด็กมีความรู้คุณธรรม อีกทั้งการที่ครูมาอยู่รวมกันมากๆ น่าจะทำให้มีกัลยาณมิตรเพิ่มขึ้น และมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้อันจะเป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพของตนเอง

ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียน เริ่มไม่แน่ใจว่าที่อยากโอนไปอยู่กับ อบจ.เนื่องจากต้องการให้แยกโรงเรียนประถมกับมัธยมออกจากกัน เพราะเห็นประโยชน์ที่จะมีต่อการจัดการศึกษา หรือคิดถึงตัวเองเป็นสำคัญ เนื่องจากในการโยกย้ายและแต่งตั้งผู้บริหาร ผู้บริหารสามารถย้ายไปมาระหว่างโรงเรียนมัธยมและประถมได้ ทำให้คู่แข่งมีเพิ่มขึ้นหรือไม่?

นี่เป็นปัญหาของการจัดการศึกษา หรือปัญหาของใคร?

ส่วนนี้ครูผู้สอนเองไม่รู้สึกรึเดือตร้อน เพราะถ้าพิจารณากันจริงๆ คุณวุฒิความรู้ที่จำเรียนมาก็ไม่ได้แตกต่างกัน ล้วนจบมาจากสถาบันที่สอนให้มีจิตสำนึกในความเป็นครู ดีไม่ดีหลาย ๆ คน ก็จบจากสถาบันเดียวกันด้วยซ้ำ เพียงแต่มาแยกว่าใครอยู่ประถม มัธยม แค่นั้นเอง

ส่วนประสบการณ์อาจจะแตกต่างกัน ตรงที่อาจมาจากโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แต่ถ้าเป็นคนดีมีความสามารถ ตั้งใจจริง มาจากสังกัดไหนคงไม่เป็นปัญหา เพราะหากไม่มีความเชี่ยวชาญ ไม่มีความรู้ความสามารถจริง ผลการทำงานที่ออกมาก็น่าจะทำให้พิจารณาตัวเองได้ คงไม่ต้องไปสังกัดกันก่อนที่จะได้มีโอกาสแสดงผลงานเลย เพื่อการจัดการศึกษาจะได้ผลดีกว่านี้

การจะถ่ายโอนโรงเรียนมัธยมไปสังกัด อบจ.จะมีผลอย่างไรต่อการเปลี่ยนแปลงสถานภาพจากการเป็นข้าราชการไปเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น สิทธิพิเศษที่เคยได้รับในการเป็นข้าราชการ ทั้งเงินบำเหน็จบำนาญ เงิน กบข. ค่ารักษาพยาบาล เงินประจำตำแหน่ง หรือสวัสดิการอื่นๆ ที่พึงจะได้รับ รวมทั้งความภาคภูมิใจในความเป็นครู ที่ไม่ต้องไปยุ่งเกี่ยวกับการเมือง

ใครจะรับรองสิทธิเหล่านี้ได้

คำถามที่ถามไปแล้วคือ ทำไมผู้บริหารโรงเรียนมัธยม(น่าจะบางส่วน) จึงต้องการไปอยู่กับ อบจ.แต่คำถามต่อไปคือ ทำไม อบจ.จึงอยากได้โรงเรียนไว้ในสังกัด โดยเฉพาะน่าจะเป็นโรงเรียนใหญ่ๆ ที่มีชื่อเสียง หากเป็นเทศบาลสอบเข้าเรียนต่อ จะมีการฝากเด็กเข้าเรียนหรือไม่ ในเมื่อการฝากเด็กคือช่องทางสร้างฐานเสียงทางการเมือง แค่นี้ก็สุดคุ้มสำหรับการได้โรงเรียนไว้ในสังกัดแล้ว

จริงๆ แล้วครูส่วนใหญ่ไม่ได้ปฏิเสธการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเชื่อว่าท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมทั้งในด้านการระดมความคิดเห็น ภูมิปัญญา การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา ด้วยเด็ก ๆ ในโรงเรียนล้วนแล้วแต่เป็นบุตรหลานของคนในชุมชนแต่ที่เป็นข้อขัดแย้งกันคือ ครูไม่อยากรนำตัวเองไปผูกพันกับการเมือง ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษา เพราะเท่าที่เห็นและเป็นอยู่ของการเมืองไทยขณะนี้ ก็ซุลมุน วุ่นวายพอแรงแล้ว

ท่ามกลางกระแสคัดค้านการถ่ายโอนสถานศึกษา หากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมจะมีแนวคิดทวนกระแสสังคมครูเช่นนี้ ก็ควรสอบถามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนว่าเห็นดีเห็นงามด้วยเพียงใด หากเกิดความผิดพลาดจะได้ไม่ต้องมาโทษกันแต่ฝ่ายเดียว

ที่สำคัญครูเป็นผู้มีความคิด วิจาร์ณญาณเป็นของตัวเอง คงไม่ปล่อยให้คนมาชักจูงได้โดยไร้เหตุผลต้องตระหนักว่า การตัดสินใจครั้งนี้มีผลต่อความเป็นไปของประเทศ หากปล่อยให้การเมืองครอบงำการศึกษา หรือทำอะไรตามใบสั่ง แล้วครูจะไปอบรมสั่งสอนให้เด็กรู้จักคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณได้อย่างไร

ครูไม่ควรปล่อยอำนาจของเงินตราเข้าครอบงำ การล่อลอกด้วยเงินจำนวนมาก ๆ ทั้งโบนัสและค่าล่วงเวลา รวมทั้งงบประมาณที่โรงเรียนจะได้รับแต่ละปี จนทำให้หูตามีดมัว พลอยคิดไปว่าจะ

ทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพดี แต่ลืมไปว่าไม่มีอะไรที่ได้มาโดยไม่เสียอะไรไป และต้องระลึก
อยู่เสมอว่าไม่มีนักการเมืองคนใด ทำอะไรโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ให้ฟังตระหนักว่าคิดหรือกำลังทำอะไร อย่าคิดว่าคนอื่นเขาจะไม่รู้เท่าทัน

รายงานพิเศษ : เมื่อ “ครู” ไม่อยากอยู่กับ อปท.!

แม้ปฏิเสธไม่ได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) หลายแห่งจะมีศักยภาพในการบริหารจัดการดูแลโรงเรียนให้ดีขึ้นได้ และอาจจะดีกว่ากระทรวงศึกษาธิการก็ตาม แต่ภาพการรวมตัวคัดค้านครั้งใหญ่ และขูหยุดสอนทั่วประเทศ หากรัฐบาลไม่หยุดเดินหน้าถ่ายโอนโรงเรียนในสังกัด สพฐ.ให้ อปท. เรื่องนี้นับเป็นปัญหาใหญ่ที่อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพรัฐบาลได้ รัฐบาลจะปรับยุทธวิธีอย่างไรต่อไป เมื่อมติ ครม.ยังไม่เป็นพอใจของบรรดาครูส่วนใหญ่ที่ออกมาขับเคลื่นครั้งนี้

นับเป็นการรวมตัวเคลื่อนไหวครั้งใหญ่ของข้าราชการครู สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จากทั่วประเทศประมาณ 7,000 คน ที่ลานพระบรมรูปทรงม้า เมื่อวันที่ 7 พ.ย.ที่ผ่านมา เพื่อแสดงพลังคัดค้านการถ่ายโอนโรงเรียน หรือสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) หลังกระทรวงศึกษาฯ ส่งสัญญาณเดินหน้าถ่ายโอนสถานศึกษาเพื่อให้เป็นตามกฎหมายกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลังชุมนุมที่ลานพระบรมรูปทรงม้า ก็ได้มีการเคลื่อนขบวนไปยังทำเนียบรัฐบาล เพื่อยื่นหนังสือต่อนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ให้ทบทวนเรื่องนี้ แต่ พ.ต.ท.ทักษิณ ไม่ได้ออกมารับหนังสือแต่อย่างใด รัฐมนตรีศึกษาธิการ จาตุรนต์ ฉายแสง ถูกส่งออกมารับหน้าแทน ซึ่งก็สร้างความไม่พอใจให้กับผู้ชุมนุมพอสมควร

หลังการประชุม ครม.เสร็จสิ้น ปรากฏว่า ครม. ได้มีมติต่อเรื่องการถ่ายโอนสถานศึกษาถึง 9 ข้อ หลักๆ ก็คือ การถ่ายโอนให้เป็นไปด้วยความสมัครใจ โดยต้องพร้อมทั้ง 3 ฝ่าย คือ ตัวสถานศึกษา-ครู และองค์กรท้องถิ่นที่จะรับไปดูแล หากครูคนใดไม่อยากไป ก็ไม่ต้องไป ด้าน พ.ต.ท.ทักษิณ ยืนยันหลังประชุม ครม.ว่า ทุกอย่างเป็นไปด้วยความสมัครใจ หากสถานศึกษาใดพร้อม ครูพร้อม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) พร้อม ก็ให้กระทรวงศึกษาธิการประเมินว่า ผ่านหรือไม่ ถ้าผ่านก็ให้ถ่ายโอนไปได้ ส่วนครูที่ไม่อยากไป ก็สามารถย้ายไปอยู่โรงเรียนอื่นในสังกัดกระทรวงศึกษาฯ ได้ จึงไม่มีเหตุผลที่บรรดาครูจะคัดค้านเรื่องนี้ พร้อมเชื่อว่าจะไม่มีความเกี่ยวข้องกับข้อกฎหมายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพราะเป็นแผนการกระจายอำนาจทางการศึกษา ซึ่งสามารถปรับได้ โดยช่วงแรกนี้ให้เป็นเรื่องความสมัครใจก่อน รัฐบาลพร้อมโอนงบประมาณให้ท้องถิ่นนั้นๆ จากนั้นท้องถิ่นก็จะหางบประมาณมาสมทบ เพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียนให้ดีขึ้นต่อไป

แม้มติ ครม.ที่ออกมาจะดูผ่อนคลายลง โดยให้การถ่ายโอนโรงเรียนเป็นไปด้วยความสมัครใจ แต่ดูเหมือนจะไม่ใช้สิ่งที่บรรดาครูที่ชุมนุมอยู่ต้องการ เพราะยืนยันให้รัฐบาลยกเลิกการถ่ายโอน ไม่ใช่มานำร่องให้สมัครใจไปก่อน เดี่ยวอีกหน่อยก็คงเข้าข่ายถูกบังคับถ่ายโอนทั้งหมด ผลจึงจบลง

ด้วยข้อเรียกร้องเชิงขู่ 5 ข้อ สรุปก็คือ หากรัฐบาลไม่ยกเลิกการถ่ายโอนโรงเรียนให้ อปท.ดูแล ภายใน 30 วัน ครูจากทั่วประเทศจะมาชุมนุมใหญ่อีกครั้ง คราวนี้เรื่อนแสนแน่นอน และพร้อมจะหยุดสอนทั่วประเทศจนกว่าจะหยุดการถ่ายโอนด้วย

ครูปริญญา ประจง ผอ.โรงเรียนบ้านหนองปรวง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา และกรรมการสภามนตรีสมาพันธ์ครูแห่งประเทศไทย ซึ่งมาร่วมชุมนุมคัดค้านการถ่ายโอนครั้งนี้ ย้ำถึงข้อเรียกร้องทั้ง 5 ข้อ พร้อมบอก ผู้ปกครองไม่ต้องตกใจ ถึงหยุดสอนจริง ก็จะไม่ให้กระทบการเรียนของเด็กแน่นอน

"5 ข้อนี้ คือ 1.ให้รัฐบาลชดใช้ในเรื่องของการที่ครูมาแล้วมีการโกหกหลอกลวงว่า ให้ครูรอเวลา 09.30 น.แล้วก็ไม่ลงมา ทำให้ครูได้รับความเดือดร้อนตกแดดตากร้อน ไม่ให้เกียรติกัน 2.ให้แต่ละโรงเรียนแต่ละเขตพื้นที่ไปให้ความรู้แก่ชุมชนในท้องถิ่นของตัวเอง ถ้าโอนไปมันมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไร และยิ่งงบประมาณ 35% นี้ ถ้าเอาครูลงไป เงิน 35% นี้ ที่ตั้งบไว้ มันจะเป็นเงินเดือนครูไปตั้งมากมาย แล้วถ้าไม่มีค่าสาธารณูปโภคอย่างอื่น พวกทำถนนหนทาง ค่าน้ำค่าไฟ 3.เราจะมาใหม่อีก 1 แสนคน มาเป็นแสนๆ ละทีนี้ 4.จะล่ำรายชื่อ 5 หมื่นชื่อเพื่อถวายฎีกาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และประการสุดท้าย จะหยุดโรงเรียน จะหยุดสอนประท้วง ที่นี้การหยุดสอน ผู้ปกครองก็ไม่ต้องเสียใจ ไม่ต้องตกอกตกใจ คือ อย่างชั้น ม.6 เราไม่จะต้องอยู่แล้วที่เขาจะสอบเอนทรานซ์ ที่นี้โรงเรียนประถมศึกษา ปีหนึ่งให้มีเวลาทำการสอน 200 วัน เวลาปฏิบัติราชการที่สอน 200 วัน นอกนั้นก็คือ เป็นการปิดภาคเรียน แต่ครูยังทำงานปกติ ที่นี้ถ้าเกิดหยุดสัก 20 วัน 1 เดือนเรียนสัก 20 วันโดยประมาณ เราก็จะไปสอนชดเชยเอา อย่างนี้ก็ได้ แต่เราจะหยุดสอนเพื่อให้รู้ว่าเราไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง คือ เราอยากจะมีมีการแก้ไขเป็นอย่างยิ่ง"

ครูปริญญา ยืนยันว่า การคัดค้านการถ่ายโอนโรงเรียนให้ อปท.ดูแล ไม่ใช่เพราะกังวลเรื่องเงินเดือนหรือสวัสดิการ เพราะไม่ว่าอยู่กับกระทรวงศึกษาฯ หรือ อปท. ก็ได้รับเท่ากัน แต่ห่วงเรื่องเอกภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของชาติมากกว่า

"ไม่เห็นด้วยกับการถ่ายโอนโรงเรียนลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะจะทำให้การศึกษาไม่เป็นเอกภาพ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่ทั้งหมด 7,853 แห่ง ที่นี้แต่ละแห่งจะมีรายได้จะมีงบประมาณแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน อย่างที่มีงบประมาณมากก็ดูแลการศึกษาได้ดี แหล่งที่งบประมาณน้อยก็ดูแลไม่ดี มันจะเป็น "เตี้ยอ้วนค่อม" นะ ที่นี้อย่างที่ว่า ถ้าส่วนกลางจัดทุกโรงเรียนทั่วประเทศไทยมีงบประมาณได้เท่าเทียมกัน และรัฐบาลดูให้ทั่วถึง จะเกิดความเป็นเอกภาพ ไม่ต่างคนต่างจัดเหมือน อปท. ... (ครู) จะอยู่ตรงไหนก็ได้สิทธิประโยชน์เท่ากันหมด เราไปอยู่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เราก็ได้เงินเดือนเท่าเดิม ไม่มีปัญหาตรงนี้ แต่เราคำนี้ถึงเรื่องประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของชาติเพื่อให้เป็นเอกภาพ"

ครูปริญญา ย้ำด้วยว่า เจตนารมณ์ของกฎหมายกระจายอำนาจ ก็เพื่อกระจายอำนาจให้โรงเรียน ให้เป็นนิติบุคคล สามารถจัดการเรียนการสอนตามที่ท้องถิ่นต้องการได้ 30% ส่วนอีก 70% จะเป็นหลักสูตรหลักที่ไปจากส่วนกลาง ไม่ใช่เป็นการกระจายอำนาจให้โอนโรงเรียนไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลแบบนี้

ครูปริญญา ยังย้อนประวัติการถูกโอนไปโอนมาของสถานศึกษาตั้งแต่อดีตที่บางช่วงก็อยู่กับกระทรวงศึกษา บางช่วงก็ต้องอยู่กับท้องถิ่นให้ฟังค่ะ

“ตั้งแต่ พ.ศ.2481 ถอยหลังไปโน่น โรงเรียนจะอยู่ที่วัดไช้มัย อยู่ตามวัดวา โรงเรียนวัดบ้านนั้นวัดบ้านนี้ ครูส่วนหนึ่งเป็นพระ พอหลังจาก พ.ศ.2501-2507 ตอนนี้อยู่กระทรวงศึกษาธิการ ที่นี้ก็มีการเหมือนกันทั่วประเทศ โรงเรียนประถม-มัธยมอยู่กระทรวงเดียวกัน อยู่กรมเดียวกัน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แต่พอหลังจากนั้น น่าจะ 2509 เขาตรา พ.ร.บ.ออกมาให้ใหม่ พอถึงตอนนั้นมาอยู่ อบจ.อีก กระทรวงมหาดไทยอีก แล้วปี 2522 สมัย พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ก็มาร่างเปลี่ยนใหม่ 2523 เข้ามาอยู่กระทรวงศึกษาธิการอีก มันกลับไปกลับมาอยู่อย่างนี้ละสำหรับโรงเรียน เราก็คือว่า ถ้าอยู่มหาดไทย คือ มหาดไทยเขาถนัดในเรื่องการปกครอง ถ้าจะมองว่า การป้องกันประเทศเป็นหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม การรักษาคนเจ็บป่วยเป็นหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข การปกครองเป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย การศึกษาก็ควรจะเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ก็น่าจะแยกออกไปอย่างนี้”

ด้าน **เจาะอามิง โตะตันหยง** ส.ส.นราธิวาส พรรคประชาธิปัตย์ มองว่า การที่รัฐบาลจะเดินหน้ากระจายอำนาจถ่ายโอนสถาบันการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแล แม้จะเป็นเรื่องที่ดี แต่ต้องมั่นใจว่า มีความพร้อมทุกด้านแล้ว ไม่เช่นนั้นอาจกระทบต่อการเรียนการสอนที่จะส่งผลกระทบต่อเด็กได้

“ผมว่าการกระจายเป็นเรื่องที่ดี แต่ต้องดูความพร้อมด้วย ทั้งบุคลากร และงบประมาณ หมายถึงในการกระจาย จะไปคิดเรื่องโอนอย่างเดียวไม่ได้ ถ้ามว่า เรื่องงบประมาณ รัฐบาลให้ไปหรือไม่ เรื่องอื่นๆ ที่จะเป็นองค์ประกอบการศึกษา การเตรียมการทุกอย่างได้ดำเนินการไปก่อนหรือไม่ ที่สำคัญ ความพร้อมของ อบต.เองมีหรือไม่ ถ้า อบต.ไหนมีความพร้อม ก็ไม่น่ามีปัญหา ... เห็นด้วยที่รัฐบาลควรทบทวน ต้องมีจุดยืน เพราะความไม่พร้อม ถ้าไม่ทบทวน ก็จะไปกันใหญ่ ทำให้การบริหารจัดการในการเรียนการสอนก็จะมีผลกระทบต่อเด็ก”

ขณะที่ **ศ.ดร.สมบัติ ธำรงธัญวงศ์** คณบดีคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ชี้ว่า ประเทศที่พัฒนาแล้ว จะให้ความสำคัญต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมาก เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถและความใส่ใจในกิจการของท้องถิ่น ประเทศไทยก็เช่นกัน รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ให้ความสำคัญต่อการกระจายอำนาจ และใน พ.ร.บ.แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ.2542 ก็กำหนดไว้ชัดว่า รัฐบาลต้องถ่ายโอนภารกิจสำคัญๆ ที่ท้องถิ่นควรจะทำ ได้ภายในช่วง 5 ปี

“ใน พ.ร.บ.แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจก็กำหนดว่า ในช่วง 5 ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2544-2549 รัฐบาลควรจะต้องถ่ายโอนภารกิจสำคัญๆ ซึ่งท้องถิ่นควรจะทำได้ คือ เรื่องของการศึกษา เรื่องสาธารณสุข และเรื่องสิ่งแวดล้อมให้ท้องถิ่น แต่ปัญหาอุปสรรคของประเทศเราคือ ในอดีตที่ผ่านมา ท้องถิ่นของเรายังอ่อนแอ เมื่อท้องถิ่นอ่อนแอ ถ้าจะมอบหมายภารกิจต่างๆ ถ่ายโอนภารกิจต่างๆ ไปให้ท้องถิ่นกระทำ คนที่จะถูกถ่ายโอนก็จะรู้สึกว่าจะอาจจะทำให้อาณาเขตของตัวเองอยู่กับ

ส่วนกลางไม่ได้ นี่คือ ปัญหาหลัก ซึ่งโดยความเป็นจริง เมื่อมีแผนการกระจายอำนาจโดยการถ่ายโอนภารกิจ ส่วนกลางจะต้องส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีความพร้อม ...ที่นี้เมื่อการเตรียมการตรงนั้นมันน้อยไป หมายความว่า ท้องถิ่นต่างๆ ดูเหมือนจะยังไม่เข้มแข็งเพียงพอ หรือการเตรียมการไม่เพียงพอ หรือสมรรถนะยังไม่ค่อยพร้อม หน่วยงานต่างๆ เช่น หน่วยงานการศึกษา หรือ หน่วยงานทางสาธารณสุขต่างๆ ก็อาจจะรู้สึกไม่ดี คือ ไม่ต้องการโอนไป โอนไปแล้วเกรงว่าจะกระทบกับอนาคต คือ ความก้าวหน้า เป็นข้าราชการที่อยู่ในส่วนกลางตามเดิม จะได้สิทธิประโยชน์ต่างๆ มากกว่าเป็นพนักงานของท้องถิ่น”

อ.สมบัติ บอกว่า กระแสคัดค้านของบรรดาครูที่เกิดขึ้น น่าจะเป็นเพราะสถานศึกษาที่จะถูกถ่ายโอนไม่แน่ใจในทิศทางของรัฐบาลในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งอาจไม่ชัดเจนพอว่า ได้พยายามส่งเสริมให้หน่วยงานท้องถิ่นที่จะรับโอนมีความเข้มแข็งแค่ไหน ทางแก้คือ รัฐบาลต้องสร้างความเข้าใจและเพิ่มความพร้อมให้กับองค์กรท้องถิ่นเหล่านี้ อ.สมบัติ มีเหตุผลที่ฟังดูอาจจะน่าตกใจ และอาจจะทำให้ครูหลายๆ คนเห็นคล้อยตามได้ว่า บางที...การให้องค์กรท้องถิ่นดูแลโรงเรียน อาจจะดีกว่าอยู่กับกระทรวงศึกษา ก็เป็นไปได้

“ขณะนี้ถ้ามาดูบรรดาครูอาจารย์ของสถาบันการศึกษาระดับพื้นฐานที่จะโอนไปท้องถิ่น ถ้าหากมาดูว่า การอยู่กับส่วนกลางที่ผ่านมาเป็นอย่างไร ได้ดูแลให้ครูบาอาจารย์ที่รับผิดชอบการศึกษาขั้นพื้นฐานมีสถานภาพที่ดีมากน้อยแค่ไหน อย่างไร ก็ลองไปดูว่า วันนี้ สมศ.สำนักงานมาตรฐานการศึกษาที่เขาประเมินผลการศึกษาระดับพื้นฐานของกระทรวงศึกษา ระบุออกมาเลยว่า นักเรียนที่อยู่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการต่ำ และไม่รักการอ่านไม่รักการคิดค้น ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญของการพัฒนาการศึกษาของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของครูอาจารย์ ผลการประเมินก็บอกมาชัดเจนเลยว่า มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปสูง แต่ความสามารถในการสอน-น้อย หรือไม่มีประสิทธิภาพในการสอน ก็สอดคล้องเลยเถาะ เมื่อครูที่จบปริญญาตรีที่อยู่ในการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสามารถในการสอน-ต่ำ ผลผลิตก็คือ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนก็ต่ำไปด้วย เรื่องนี้น่าจะเป็นที่บรรดาครูอาจารย์ของเราควรจะต้องตื่นตัวและมาพูดคุยกันแล้วว่า ทำอย่างไรถึงจะแก้ปัญหาของชาติได้ เพราะถ้าหากว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานต่ำ คุณภาพมันน้อย มันก็จะเป็นภาระต่อไปในระดับอุดมศึกษา และเป็นภาระของชาติทั้งระบบเลย เราจะสามารถสร้างบุคลากรที่มีความรู้ที่มีความสามารถที่มีศักยภาพสูงไปแข่งขันในเวทีโลกได้อย่างไร ผมคิดว่าประเด็นเหล่านี้ เป็นประเด็นที่ครูอาจารย์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ต้องให้ความสำคัญมาก และคงจะต้องมาตรวจสอบดูด้วยว่า ที่อยู่กับส่วนกลางที่ผ่านมามันก็เป็นได้แค่นี้ ผลของการศึกษาก็เป็นได้แค่นี้ และถ้าเปลี่ยนไปอยู่กับท้องถิ่น มันจะทำให้ดีขึ้นกว่านี้ได้มั๊ย ถ้ามันจะทำให้ดีขึ้นกว่านี้ ท้องถิ่นจะต้องทำอะไรบ้าง ผมคิดว่า แทนที่จะต่อต้านคัดค้าน ครูบาอาจารย์ควรจะต้องไปช่วยกันศึกษาดูว่า ท้องถิ่นมีความพร้อมอะไรที่จะรับภารกิจเรื่องการศึกษา และยื่นข้อเสนอให้รัฐบาลปรับปรุงท้องถิ่นให้มีสมรรถนะให้มีความพร้อมเหล่านี้”

ส่วนที่ ๓ ครม.มีมติออกมาว่า การถ่ายโอนโรงเรียนให้ อปท. ดูแล ให้เป็นไปด้วยความสมัครใจ นั้น อ.สมบัติ มองว่า เป็นแค่การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพราะการถ่ายโอนแบบนี้ จะมีทั้งที่สมัครใจ และไม่สมัครใจ ก็จะเกิดปัญหาในการบริหารจัดการตามมา ดังนั้น มติ ครม.นี้จึงไม่สร้างสรรค์ต่อการกระจายอำนาจ และหากบอกว่า การถ่ายโอนแบบสมัครใจนี้ เป็นการนำร่อง ก็คงไม่ใช่ เพราะการนำร่อง จะต้องกำหนดจุดหรือพื้นที่ให้ชัดเจนว่า จะนำร่องตรงไหน เพื่อจะได้เห็นปัญหา และอุปสรรคว่ามีอะไรบ้าง ไม่ใช่กระจายอำนาจทั่วประเทศแบบนี้ แล้วบอกว่า นำร่อง!!

ข่าวที่เกี่ยวข้อง

วาระแรกจลย พ.ร.บ.โอนครู เร่งตั้ง กมธ.

Source - เว็บไซต์ไทยรัฐ , 1 ธันวาคม 2548

ยื่นหนังสือต่อนายโกคิน พลกุล ประธานรัฐสภา เพื่อขอการสนับสนุนจากรัฐสภาใน
 ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ตั้งแต่เช้าวัดวันที่ 30 พ.ย. มีกลุ่มครูราว 2 หมื่นคน เดินทางมา
 รวมตัวและแกนนำครูได้ขึ้นเวทีปราศรัยไม่ต้องการโอนย้ายไปสังกัด อปท. จากนั้นในเวลา
 10.00 น. นายคำพันธ์ ป้องปาน ส.ว.อุดรธานี ในฐานะประธานองค์กรเครือข่ายคัดค้านการ
 ถ่ายโอนการศึกษา นำตัวแทนครูไปที่รัฐสภา การเร่งรัดการพิจารณาร่างแก้ไข พ.ร.บ.กำหนด
 แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมขอให้ช่วย
 ดำเนินการในข้อเรียกร้อง 11 ข้อ คือ มีทั้งเร่งรัดกฎหมายว่าด้วยการกระจายอำนาจ
 ปรับปรุงการปฏิบัติงานและสิทธิประโยชน์ของครู ลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
 รวมทั้งพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเพื่อสร้างไว้ซึ่งความเป็นไทย เพิ่มศักยภาพผู้เรียน ให้รัฐบาล
 จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ฯลฯ

ต่อมาตัวแทนองค์กรเครือข่ายฯ ได้เดินทางไปยื่นหนังสือขอความสนับสนุน ในการ
 พิจารณาร่างแก้ไข พ.ร.บ.ดังกล่าว ต่อนายสุชน ชาลีเครือ ประธานวุฒิสภา ขอให้วุฒิสภา
 พิจารณาให้เสร็จภายในสมัยประชุมนี้ และในช่วงบ่าย แกนนำกลุ่มครูได้เข้าแถวมอบดอก
 กุหลาบให้แก่บรรดา ส.ส.ที่จะเข้าร่วมประชุมสภายุ เพื่อพิจารณาแก้ไข พ.ร.บ.ดังกล่าวด้วย

ขณะที่กลุ่มครูอีกกลุ่ม ซึ่งรวมตัวกันในนามองค์กรพันธมิตรเพื่อปกป้องการศึกษาชาติ
 มีจุดร่วมคือคัดค้านการถ่ายโอนการศึกษาฯ และยืนยันให้ตัดคำว่า "สมัครใจ" ออกจากร่างแก้ไข
 พ.ร.บ.ดังกล่าว ก็ยังปักหลักชุมนุมอยู่ที่กระทรวงศึกษาธิการ โดยในเวลา 11.30 น. เหล่าแกนนำ
 ครูมีการประชุมเพื่อหาแนวทางในการดำเนินการคัดค้านในครั้งนี้ ที่หอประชุมคุรุสภา จากนั้น
 นายประภาส ศาสตร์แก้ว ประธานชมรมครูประชาบาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในฐานะ
 ผู้ประสานงานองค์กรพันธมิตรฯ ได้กล่าวว่า องค์กรพันธมิตรฯ มีมติว่า หากร่างแก้ไข พ.ร.บ.
 กำหนดแผนและขั้นตอนฯ ผ่านการพิจารณาของสภา โดยที่ยังไม่ตัดคำว่าสมัครใจออก
 ทางองค์กรพันธมิตรฯ จะระดมครูจากทั่วประเทศมาร่วมชุมนุมใหญ่ในวันที่ 8 ธ.ค. ที่ กทม.
 ซึ่งจะมีครูมาร่วมชุมนุมมากกว่าการชุมนุมเมื่อวันที่ 29 พ.ย. แน่

นายธนารัตน์ สมคณ นายกสมาคมนักพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทย
 และผู้ประสานงานองค์กรพันธมิตรฯ ก็กล่าวว่า ในช่วงบ่ายได้เข้ายื่นหนังสือต่อผู้ตรวจการ
 แผ่นดินของรัฐสภา โดยมีนายเฉลิมศักดิ์ จันทรมิ รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการฯ เป็น
 ผู้รับเรื่อง โดยขอให้ผู้ตรวจการฯ ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย พ.ร.บ.กำหนดแผนและ
 ขั้นตอนฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจและหน้าที่ในการจัดการศึกษา เนื่องจากตรวจสอบ
 กฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วพบว่ามีความขัดแย้งและคลุมเครือกันอยู่ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้อง

กับการศึกษา ซึ่งหากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนฯ ขัดกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาใน พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนฯจะเป็นโมฆะทั้งหมด

จากนั้นนายเฉลิมศักดิ์กล่าวว่า จะนำเรื่องนี้เข้าที่ประชุมผู้ตรวจการแผ่นดินโดยเร็ว คาดว่า พล.อ.ธีรเดช มีเพียร ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา จะเป็นผู้รับผิดชอบ และจะเชิญหน่วยงานที่รับผิดชอบมาชี้แจงภายใน 30 วัน คาดว่าคงใช้เวลาไม่นานจะสามารถบอกได้ว่าจะส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความหรือไม่

ขณะที่นายจาตุรนต์ ฉายแสง รมว.ศึกษาธิการ กล่าวถึงการที่กลุ่มครูยังจะมีการชุมนุมใหญ่อีกครั้งในวันที่ 8 ธ.ค. ว่า ทุกฝ่ายได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ไขกฎหมายแล้ว อีกทั้งตอนนี้อยู่ในการพิจารณาของสภา เป็นเรื่องของการคุยกันด้วยเหตุผล ไม่ควรเน้นที่การใช้กำลัง และควรยึดประโยชน์จากส่วนรวมเป็นหลัก และครูไม่น่ามาต่อรองใด ๆ เพราะครูต้องมีความอดทน เหมือนความหมายของคำว่า ครู ที่แปลว่าอดทน หนักแน่น

ส่วน พล.อ.อ.คงศักดิ์ วันทนา รมว.มหาดไทย กล่าวถึงกรณีปัญหาการถ่ายโอนองค์กรครูไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ว่า ได้พยายามทำความเข้าใจกับ อบจ. และ อบต.แล้วว่า สถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของคนบางกลุ่มเท่านั้น และที่มีความขัดแย้งก็เพราะผลประโยชน์ขัดกัน

สำหรับการอภิปรายเรื่องกฎหมายฉบับดังกล่าว ผู้สื่อข่าวรายงานว่าดำเนินมาตั้งแต่บ่ายกระทั่งถึงเวลา 19.00 น. โดยนายจาตุรนต์ ฉายแสง รมว.ศึกษาธิการ ได้ลุกขึ้นอภิปรายเพื่อชี้แจงถึงการที่กระทรวงศึกษาธิการ แก้ไขกฎกระทรวงใส่คำว่า "สมัครใจ" ของครูว่า เป็นการหาทางออกและช่วยครูที่ไม่ประสงค์ จะโอนไปสังกัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากกฎหมายเดิมการจะโอนภารกิจไปหรือไม่ จะต้องขึ้นอยู่กับคณะกรรมการประเมินความพร้อม หากผ่านการประเมินก็ให้โอนไปทันที เรื่องนี้เป็นความเห็นที่แตกต่างกันนานแล้วและยากต่อการแก้ไข แต่ขอให้คำนึงถึงประโยชน์ต่อการศึกษาของชาติ มาถึงขั้นนี้ไม่มีทางออกใดๆ ที่จะตรงกับความต้องการของทุกฝ่าย ยืนยันว่ากระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายและยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ทั้งนี้ การที่รัฐบาลไม่ได้เสนอกฎหมายเข้าสภาไม่ได้เป็นการปิดความรับผิดชอบ แต่เป็นเพราะสภาพเหลือเวลาในสมัยประชุมไม่มาก แต่รัฐบาลก็เห็นด้วยกับการเสนอร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้ จึงไม่จำเป็นที่รัฐบาลจะต้องรีบไปพิจารณาก่อนรับหลักการ

ขณะที่นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ได้พยายามอภิปรายชี้แจงถึงการที่รัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์สนับสนุน ให้เกิดการกระจายอำนาจว่าได้คิดไว้และเขียนกฎหมายไว้อย่างรอบคอบ เขียนในเรื่องของความพร้อมในการโอนภารกิจไว้อย่างชัดเจนในกฎหมายจัดการศึกษาแห่งชาติ ก็เพราะเชื่อว่าท้องถิ่นจะมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มความหลากหลายให้กับการศึกษาได้ รัฐบาลเองได้เดินตามแผนกระจายอำนาจดังกล่าวมาตลอด แต่ไม่มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

ผู้สื่อข่าวรายงานหลังจากที่ประชุมได้ใช้เวลาอภิปรายมานานกว่า 6 ชั่วโมง ในที่สุดที่ประชุมก็มีมติรับหลักการร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้ในวาระแรกด้วยคะแนนเสียง 312 ต่อ 0งดออกเสียง 65 และตั้งคณะกรรมการวิสามัญจำนวน 35 คน แบ่งเป็นคณะรัฐมนตรี 5 คนพรรคไทยรักไทย 22 คน ประชาธิปัตย์ 6 คนชาติไทย 2 คน โดยมีตัวแทนองค์กรครู และ อบต.ร่วมเป็นกรรมการด้วย และได้เรียกประชุมคณะกรรมการเป็นครั้งแรกเวลา 10.00 น. ในวันที่ 1 ธ.ค. นี้ ทั้งนี้--จบ--

จาตุรนต์สั่ง สพฐ.จัดการครูหยุดสอน บอกอ้างสอนหัดเขียนไม่ได้

Source - เว็บไซต์สำนักข่าวเนชั่น , 8 ธันวาคม 2548

เมื่อเวลา 12.30 น. นายจาตุรนต์ ฉายแสง รมว.ศึกษาธิการ กล่าวภายหลังเข้าพบ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ถึงกรณีที่คุณครูไม่พอใจการแก้ไขร่างพ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีเนื้อหาแก้ไขให้การถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งกรรมการวิสามัญ ยังคงคำว่าสมัครใจไว้ว่า เดิม หาก อปท.ใดมีความพร้อม และขอโอนโรงเรียนไปอยู่ในสังกัด ก็ต้องโอนโรงเรียนนั้นไป โดยไม่คำนึงถึงความสมัครใจของโรงเรียนหรือครู ต่อมาจึงได้มีการแก้ไขครูและโรงเรียนมีความสมัครใจ จึงจะย้ายได้ การเดิมคำว่าสมัครใจเป็นความพยายามแก้ปัญหา เพื่อไม่ให้มีการโอนมากไป โดยที่ครูและผู้บริหารโรงเรียนไม่เห็นด้วย การเดิมคำว่าสมัครใจ ถือเป็นประโยชน์ต่อครู ที่ไม่อยากจะย้ายสังกัด

รมว.ศึกษาธิการ กล่าวว่า ได้นำคณะทำงานหารือกับนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ได้หาหลักเกณฑ์ประกอบ กรณีที่ครูไม่สมัครใจที่จะโอนย้าย และต้องการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการต่อไป แต่โรงเรียนที่สังกัดสมัครใจที่จะโอนย้าย ก็ให้ครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการต่อไปได้ เพียงแต่ไปปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่ถูกโอนย้ายไป โดยต้องเคารพกติกาของโรงเรียนนั้น ๆ การแต่งตั้งโยกย้าย ให้ความดีความชอบ ก็ขึ้นอยู่กับกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดันมั่นใจว่าเมื่อหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ออกมา จะทำให้ครูส่วนใหญ่สบายใจ ว่าโรงเรียนส่วนใหญ่จะไม่มีการโอนย้าย หรือแม้จะมีการโอน ครูก็ยังสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนครูที่ย้ายไปสังกัด อปท.กำลังคิดกันว่า อนาคตจะมีการส่งเสริมให้กติกาของท้องถิ่น ใช้กติกาเดียวกันในเรื่องของบุคคลากร เช่นเดียวกับกระทรวงศึกษาธิการ

นายจาตุรนต์ กล่าวว่า ครูที่ยังไม่เห็นด้วยกับคำสั่งชี้แจงของรัฐบาลนั้น ถือเป็นเรื่องธรรมดาในการเปลี่ยนแปลงของทุกเรื่อง สามารถแสดงความคิดเห็นได้ แต่ต้องขอร้องว่า จะต้องไม่เกิดความเสียหายแก่เด็กนักเรียน การจะหยุดการเรียนการสอนจะทำได้ โดยเฉพาะการหยุดเพื่อประท้วง หรือกดดัน กระทรวงศึกษาธิการยอมให้เกิดเรื่องแบบนี้ไม่ได้แต่ถ้าป่วย หรือลาจิจ สามารถทำได้

ต่อข้อถามว่า การชุมนุมของกลุ่มครูในขณะนี้จะทำอย่างไร รมว.ศึกษาธิการ กล่าวว่า ต้องไปดูว่าทำผิดกฎระเบียบ หรือทำให้เกิดผลเสียหายต่อการเรียนการสอนหรือไม่ ถ้าผิด สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ก็ต้องดำเนินการ เพื่อไม่ให้เกิดผลเสียหายกับเด็กนักเรียน สิ่งที่ต้องทำตอนนี้คือ การช่วยกันเสนอความเห็น เพื่อให้การแก้กฎหมายออกมาดีที่สุด เป็นประโยชน์กับครู และการจัดการศึกษา และเมื่อกฎหมายออกมาอย่างไร กระทรวงศึกษาธิการต้องปฏิบัติตาม

" ระหว่างนี้กระทรวงศึกษาฯ จะต้องดูแล เพื่อไม่ให้เกิดผลแก่นักเรียน จะลดหย่อนยานมากกว่านี้ไม่ได้ กระทรวงศึกษาฯ จะนั่งดูเฉย ๆ ไม่ได้ ได้พูดกันแล้วว่า สพฐ.จะต้องไปดำเนินการ ข้อกล่าวอ้างที่ว่า แม้จะหยุดการเรียนการสอน และสอนชดเชยนั้น ฟังไม่ขึ้น เพราะวันธรรมดาเด็ก ๆ จะไปไหน หากโรงเรียนปิด เด็กบางคนก็จะไปศูนย์การค้า ซึ่งจะเกิดผลเสียกับเด็กและเยาวชนแน่นอน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการและประชาชนทั้งประเทศ คงไม่ยอมให้เรื่องเหล่านี้เกิดขึ้น" นายจาตุรนต์ กล่าว

ต่อข้อถามว่า องค์กรครูบอกว่าจะไปร่วมชุมนุมกับนายสนธิ ลิ้มทองกุล ผู้ดำเนินรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ สัญจร ที่สวนลุมพินี กระทรวงศึกษาธิการจะห้ามหรือไม่ นายจาตุรนต์ กล่าวว่า เราคงห้ามไม่ได้ แต่ห้ามไม่ให้ทำให้เกิดผลเสียกับเด็กนักเรียน การจะไปชุมนุมที่สวนลุมพินี เป็นสิทธิ ถ้าเขาไม่ได้ทำอะไร แต่ตนให้ความเห็นว่า การไปชุมนุมกับกลุ่มอื่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์อย่างอื่น จะทำให้ผู้ที่เข้าไปร่วมชุมนุมนั้นชี้แจงได้ยาก ว่าต้องการอะไรกันแน่ ยิ่งถ้าขาดสอน และไปร่วมชุมนุมในประเด็นอื่น จะทำให้สับสนมากยิ่งขึ้น ซึ่งไม่เป็นผลดี จะดูกลุ่มของครูต่าง ๆ กำลังชุมนุมเพื่อผลประโยชน์อื่น ไม่ใช่เพื่อผลประโยชน์ด้านการศึกษา

เมื่อถามว่า จะมีการลงโทษ หรือคาดโทษล่วงหน้าหรือไม่ นายจาตุรนต์ กล่าวว่า เรื่องนี้จะต้องไม่ให้เกิดขึ้น สพฐ. ต้องไปดูเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ มีมาตรการอะไรก็ต้องนำออกมาใช้ เพื่อไม่ให้เกิดผลเสียกับประชาชน

นายจาตุรนต์ ยังกล่าวถึงการหารือกับนายกช ว่า เป็นการหารือเรื่องการทำให้กระทรวงศึกษาธิการ มีความทันสมัย หลักใหญ่คือจะมีการพัฒนาการเรียนการสอนครู บุคลากร ให้มีความทันสมัย มีการใช้เทคโนโลยีสื่อสาร สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ทั้งในรูปของอินเตอร์เน็ตความเร็วสูง สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย รวมทั้งเทคนิคสมัยใหม่ การสอนที่เชื่อมโยงกับความรู้ ที่เป็นความเข้าใจในการพัฒนาทางสมอง รวมทั้งองค์ความรู้ที่ทันสมัยต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่นายกรัฐมนตรีเห็นด้วย กระทรวงศึกษาธิการ ต้องปรับปรุงการเรียนการสอนทุกระดับ ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐานอาชีวศึกษา อุดมศึกษา ซึ่งจะเริ่มเห็นชัดตั้งแต่ปีการศึกษาหน้า ที่ระบบคอมพิวเตอร์จะเข้ามามีส่วนในการเรียนการสอนมากขึ้น และจะเต็มรูปแบบอีก 1-2 ปี—จบ--

มีอบครูเดือดหนักสภาม่าน พรบ.ถวายเป็นปฏิภาณ-เผาบัตรพรท.เคลื่อนพลสมทบ"สนธิ"

Source - เดลินิวส์ , 8 ธันวาคม 2548

กลุ่มครูผู้ชุมนุมกว่า 4 หมื่นคน เตรียมถวายเป็นปฏิภาณ หลังเจอฤทธิ์ปาหี่ ยกมือคว่ำร่าง พ.ร.บ. ถ่ายโอนการศึกษาฯ ของ กมธ.เสียงข้างน้อย ที่ทำให้คงคำว่า "สมัครใจ" ไว้เหมือนเดิมทำมีอบครูเฮเก้อ ฮือเผาทั้งบัตรสมาชิกพรรคไทยรักไทย ประกาศจะปักหลักชุมนุมหน้ารัฐสภา ยาวไปถึงวันศุกร์เพื่อเตรียมถวายเป็นปฏิภาณ พร้อมเคลื่อนพลไปสวนลุมพินี สมทบ "สนธิ ลิ้มทองกุล" ส่วนบรรดา ส.ส.พรท.ออกตัวแทงกั๊ก ไม่กล้ายกมือสวนมติพรรค ผู้นำฝ่ายค้านเสียงอ่อนโยน มีอบครูถวายเป็นปฏิภาณต้องดูความเหมาะสม "ป้องพล" เรียกร้องกลุ่มคัดค้านยอมรับกติกาสีงข้างมาก

ปัญหาความขัดแย้งการถ่ายโอนสถาบันการศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เริ่มทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้สื่อข่าวรายงานจากรัฐสภาว่า ตั้งแต่เวลา 05.00 น. วันที่ 7 ธ.ค.บรรดาครูจากองค์กรคัดค้านการถ่ายโอนการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) กว่า 5 หมื่นคน ทอยยเดินทางจากทั่วประเทศ มารวมตัวกันบริเวณถนนอุทองใน ด้านหน้ารัฐสภา กรุงเทพฯ เพื่อแสดงจุดยืนคัดค้านร่าง พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(ฉบับที่....) พ.ศ.... โดยแก้ไขมาตรา 30 ให้ตัดความในวรรค 2 ที่ให้ถ่ายโอนงานการจัดการศึกษาไป อปท. ตามความสมัครใจ ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะมีการพิจารณาและลงมติวาระที่ 2 และ 3 ของร่าง พ.ร.บ.ดังกล่าวในวันนี้

ก่อนที่จะเริ่มการปราศรัย เวลา 09.30 น. กลุ่มครูผู้ชุมนุมได้ร่วมกันประกอบพิธีทางศาสนา โดยมีการกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล และนั่งสมาธิแผ่เมตตาให้ دلใจบรรดา ส.ส.ที่เข้าอภิปรายในวันนี้ ตัดคำว่า "สมัครใจ" ออกจากร่าง พ.ร.บ. จากนั้น มีการขับร้องเพลงหมอลำกลอน เพื่อปลุกใจกลุ่มครูที่มาชุมนุม และสาปแช่งว่า "หาก ส.ส.คนใดพิจารณาลงมติไม่ตัดคำว่าสมัครใจ ขอให้มันเป็นเอดส์" สร้างความครึกครื้นให้กับผู้ชุมนุมเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ กลุ่มผู้ชุมนุมได้มีการรวบรวมรายชื่อ เพื่อเตรียมยื่นถวายฎีกาต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ต่อไป

สำหรับบรรยากาศการชุมนุมเป็นไปอย่างสงบ ท่ามกลางการรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทั้งในและนอกเครื่องแบบ หลายพันนาย โดยมีบรรดาแกนนำผู้ชุมนุม อาทิ นายธนารัตน์ สมคณ ผู้ประสานงานองค์กรพันธมิตรเพื่อปกป้องการศึกษาชาติ นายอวยชัย วัฒนา ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการคัดค้านการถ่ายโอนการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลัดเปลี่ยนกันขึ้นปราศรัยโจมตีการทำหน้าที่ของ ส.ส.ของพรรคไทยรักไทย และคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.บ.ดังกล่าว ในส่วนของเสียงข้างมากที่ยังยืนตามหลักการที่ให้คำว่า "สมัครใจ" อยู่ในร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้ ทั้งนี้ ยังมี น.พ.เหวง โตจิราการ ตัวแทนองค์กรพันธมิตรคัดค้านการขายสมบัติชาติ และนายวีระ สมความคิด เลขาธิการเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน(คปต.)ได้ขึ้นร่วมเวทีปราศรัยโจมตีด้วย

น.พ.เหวง กล่าวบนเวทีว่า การมาร่วมแสดงพลังในครั้งนี้ ไม่ได้เป็นการแทรกแซง แต่เป็นเพราะทางกลุ่มเห็นว่าการทำงานของรัฐบาลไม่เคยฟังเสียงประชาชน และที่สำคัญ อยากถามว่าคนเดือนตุลา ที่ร่วมอุดมการณ์ตอนนั้นหายไปไหนหมด หรือตอนนี้ได้ขายจิตวิญญาณกัน ไปหมดแล้ว ดนหวังว่าคนเดือนตุลาที่เป็นส.ส.ในรัฐบาลปัจจุบัน จะหันมาใส่ใจรับใช้ประชาชน ไม่ทำตัวเป็นลูกแกะหลงทางเหมือนทุกครั้งที่ผ่านมา ตนจะร่วมต่อสู้กับองค์กรครู เพื่อคัดค้าน ไม่ให้มีคำว่า“สมัครใจ”ในร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้ เพราะสิ่งนี้อาจจะสร้างความแตกแยกในองค์กร การศึกษา เหมือนที่เคยเกิดขึ้นกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)

ผู้สื่อข่าวรายงานว่าจากนั้นองค์กรครูก็สลับกันขึ้นกล่าวโจมตีรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง กระทั่งเวลาประมาณ 10.30 น. ได้มี ส.ส.ทั้งฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายค้าน มาร่วมเวทีพบปะกลุ่ม ผู้ชุมนุมในครั้งนี้ด้วย ประกอบด้วยนายสุชาติ ศรีสังข์ ส.ส.มหาสารคาม พรรคไทยรักไทย นายนิสิต สินธุไพร ส.ส.ร้อยเอ็ด พรรคไทยรักไทย รองประธานคณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร และเป็นเสียงข้างน้อยในคณะกรรมการวิสามัญฯ และนายมังกร ยนต์ตระกูล ส.ส.ร้อยเอ็ด พรรคชาติไทย โดยนายสุชาติ กล่าวปราศรัยว่า การมาร่วมเวทีครั้งนี้ มาด้วยตัวเอง ไม่มีใครสั่งให้มา และยืนยันจุดยืนว่าให้ตัดคำว่า “สมัครใจ” ออกจากร่าง พ.ร.บ. นี้ แต่ในวันลงมติการพิจารณาวาระที่ 3 ตนจะไม่มาร่วมลงคะแนน เพราะภรรยาของตนเข้ารับ การผ่าตัด จึงต้องไปดูแล ตนไม่อยากยกมือสวนกับเสียงข้างมาก เพราะจะเป็นการขัดมติพรรค และแม้ตนจะไม่มาร่วมโหวต ก็ไม่มีผลต่อเสียงข้างมากในสภาฯ

ด้านนายนิสิต ส.ส.ร้อยเอ็ด พรรคไทยรักไทย กล่าวว่า ตนยังยืนยันในหลักการเดิมที่ จะต้องตัดคำว่า “สมัครใจ” ออก เพราะในที่ประชุมกรรมาธิการวิสามัญฯ ตนได้เสนอขอแปรญัตติ ไว้แล้ว ในฐานะที่เป็น ส.ส.พรรคไทยรักไทย จะพยายามอภิปรายให้บรรดา ส.ส. เห็นถึงผลเสีย ของการมีคำว่า “สมัครใจ” ในร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้ จากนั้นจึงนำตัวแทนครูจำนวนหนึ่ง เข้าไปรับฟัง การประชุมสภาฯ เพื่อพิจารณาร่าง พ.ร.บ.ดังกล่าว

รายงานข่าวแจ้งว่า ระหว่างการอภิปรายในสภาฯ วาระที่ 2 และ 3 ตัวแทนกลุ่มองค์กร ครู จะสลับกันเวียนเข้ามาฟังอภิปรายในห้องประชุม เพื่อจะกำหนดท่าที และจุดยืนขององค์กร ครูภายหลังจากการอภิปรายเสร็จสิ้น โดยจะออกแถลงการณ์ถึงมาตรการในการเคลื่อนไหวครั้ง ต่อไป โดยเบื้องต้นคาดว่าจะมีการปักหลักชุมนุมบริเวณด้านหน้าอาคารรัฐสภา ตลอดสัปดาห์นี้ เพื่อกดดันให้ตัดคำว่า “สมัครใจ” ออกจาก พ.ร.บ. ซึ่งหากไม่เป็นไปตามความต้องการ กลุ่ม องค์กรครู อาจแสดงความคัดค้านเบื้องต้นด้วยการเผาบัตรสมาชิกพรรคไทยรักไทย และในวัน ศุกร์ที่ 9 ธ.ค.นี้ ทางกลุ่มผู้ชุมนุมจะเคลื่อนขบวนไปเพื่อเผชิญกำลังกับเวทีเมืองไทยรายสัปดาห์ สัปดาห์ครั้งที่ 11 ที่มีนายสนธิ ลิ้มทองกุล เป็นผู้ดำเนินรายการ

ด้านนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ผู้นำฝ่ายค้านในสภา ผู้แทนราษฎร กล่าวว่า กรรมาธิการเสียงข้างน้อยในส่วนของฝ่ายค้าน ได้แปรญัตติเรื่องการถ่าย โอนภารกิจด้านการศึกษาที่ควรจะมีใน 2 จุด คือ กลับไปอิงกับกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ที่ จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดการศึกษาให้ผ่านเกณฑ์การประเมินต่าง ๆ จากกระทรวงฯ

ว่านายบุญเรืองไม่เป็นอะไรมาก แต่ได้รับบาดเจ็บร่างกายถลอกปอกเปิกเท่านั้น ส่วนนายเสาศักดิ์ บุญทรง คนขับรถ ถูกดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป.--จบ--

มีอบครูถวายฎีกาค้านโอนสังกัด

Source - โพสต์ทูเดย์ , 8 ธันวาคม 2548

การประชุมของครูกว่า 5 หมื่นคน แค้น ส.ส.รัฐบาลเบียด ประกาศถวายฎีกา เผาบัตรสมาชิกไทยรักไทย

วานนี้กลุ่มครูจากทั่วประเทศประมาณ 5 หมื่นคน ได้ย้อนกลับมาชุมนุมที่หน้ารัฐสภาอีกครั้ง เพื่อติดตามการพิจารณาร่างแก้ไข พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจใหแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) วาระ 3 ของสภาผู้แทนราษฎรในวันเดียวกัน โดยยืนยันที่จะคัดค้านการโอนสังกัดจากกระทรวงศึกษาธิการไปสังกัด อปท. และให้ตัดคำว่า "ด้วยความสมัครใจ" ออกจากร่างกฎหมายดังกล่าว โดยได้มีการปราศรัยอย่างเผ็ดร้อน

บรรยากาศการปราศรัยเข้มข้นขึ้นในช่วงเวลา 11.00 น. เพราะนอกจากแกนนำและตัวแทนครูแล้ว ยังมีสมาพันธ์ประชาธิปไตย โดย นพ.เหวง โตจิราการ และ นายวีระ สมความคิด เลขาธิการเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน มาสนับสนุนครูด้วย ขณะเดียวกันมี ส.ส.จากพรรคไทยรักไทย และ ส.ว. บางส่วนขึ้นอภิปรายสนับสนุนการเรียกร้องของกลุ่มครู

เวทีปราศรัยของครูเริ่มตึงเครียดเมื่อใกล้เวลา 16.00 น. โดยแกนนำแจ้งให้ครูที่มาชุมนุมทราบว่าจะสามัคคีแน่วโน้มยังคงคำว่า "ด้วยความสมัครใจ" ในร่างกฎหมาย

ภายหลังจากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบร่างแก้ไข พ.ร.บ.การกระจายอำนาจ ปรากฏว่า กลุ่มครูทั่วประเทศนับหมื่นคนที่ยังคงปักหลักชุมนุมประท้วงหน้ารัฐสภา เมื่อทราบมติดังแสดงความไม่พอใจ พร้อมกับตะโกนเสียงโห่ฮา โดยแกนนำครู ประกาศบนเวทีว่า พรุ่งนี้ให้มาพบกันที่หน้ารัฐสภา เพื่อนัดเดินหน้าไปถวายฎีกาที่สำนักพระราชวัง เวลา 09.09 น. จากนั้นจะเดินทางไปสักการะที่วัดพระแก้ว และในวันศุกร์จะเดินทางไปสวนลุมพินีเพื่อร่วมพลังกับประชาชนที่มาร่วมฟังนายสนธิ

จากนั้น นายขจิต ชัยนิคม อดีต ส.ส.อุดรธานี แกนนำครูได้ขึ้นปราศรัยว่า ร่างฯ ที่ผ่านสภาของนายโสภณ ซารัมย์ ส.ส.บุรีรัมย์ พรรคไทยรักไทย เป็นการแหกตาครูทั่วประเทศ และเป็นร่างกฎหมายที่ซ่อนเร้น หนักกว่าร่างฯ เดิมของกรรมาธิการ จากพรรคไทยรักไทย โดยจะมีการเคลื่อนไหวครั้งใหญ่เรียกร้องให้ครูทั่วประเทศเผาบัตรสมาชิกพรรคไทยรักไทย ในวันพรุ่งนี้ และให้ครูกลับไปจัดชุมนุมใหญ่ทุกตำบล นอกจากนี้ วันพรุ่งนี้จะมีการาปนกิจกระทรวงศึกษาที่หน้ารัฐสภา

นายอวยชัย วัฒนา ประธานเครือข่ายต่อต้านการถ้ายโอนสถานศึกษา ปราศรัยว่า กลุ่มครูที่ มาวันนี้ถูกลีอบป้ออย่างหนัก และในการประชุมสภา กรรมาธิการเสียงข้างน้อยที่ขอให้ตัดคำว่า "สมัครใจ" ก็ถูก ส.ส. ไทยรักไทย โดยเฉพาะนายสุรชาติ ชำนาญศิลป์ ส.ส.อุดรธานี

ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพ มาตรฐาน และสำหรับบุคลากรที่รับผิดชอบงานทางการศึกษา ในเรื่องสิทธิประโยชน์สวัสดิการ และมาตรฐานของวิชาชีพ ทั้งนี้เห็นว่าควรต้องใช้เหตุผล และครุณาจะรอดูว่าสภาพ จะยุติอย่างไร เพราะยังหวังว่าการอภิปรายในสภาฯ จะนำไปสู่การหาทางออกใหม่ ๆ และเมื่อกฎหมายผ่านสภาฯ ไปแล้ว ก็ยังต้องผ่านความเห็นชอบของวุฒิสภาอีกครั้ง ส่วนที่องค์กรครุระบุว่าอาจจะถวายเป็นกุศล และหยุดสอนหากการพิจารณาไม่เป็นไปตามข้อเรียกร้องนั้น ตนคิดว่าต้องดูความเหมาะสมด้วย เพราะเวลานี้ขึ้นตอนต่าง ๆ ยังไม่สิ้นสุด

นายปองพล อดิเรกสาร ประธานคณะกรรมการเพื่อพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวว่า กรรมการเสียงส่วนใหญ่จะยังยึดตามร่างแก้ไขเดิมที่รัฐบาลได้เสนอไปแม้ว่าจะมีบางกลุ่มไม่เห็นด้วย แต่ต้องยอมรับกติกาของกฎหมาย และเสียงข้างมาก ไม่ใช่โต้วาที กฎหมายผ่านเช่นใดก็น่าจะยอมรับ เพราะทุกอย่างเป็นไปตามขั้นตอน ส่วนการเคลื่อนไหวกดดันต่าง ๆ ซึ่งล่าสุดมีกระแสข่าวว่า กลุ่มผู้คัดค้านจะยื่นถวายฎีกานั้น ตนมองว่าไม่ใช่วิธีแก้ปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นครุด้วย จึงไม่ใช่ตัวอย่างที่ดี ทั้งนี้คำว่า"ให้การถ่ายโอนเกิดจากความสมัครใจ" ก็เป็นข้อเสนอของตัวแทนครุ 9 คน ที่ได้รับมอบหมายให้มาเจรจากับพรรคไทยรักไทยเอง ซึ่งเราก็ตกลงกันแล้ว ไม่เข้าใจว่ากลุ่มนี้จะมาเรียกร้องอะไร

นายจาตุรนต์ ฉายแสง รมว.ศึกษาธิการ (ศธ.) กล่าวว่า ตนเข้าใจถึงความห่วงใยของครู ยินดีรับฟังความเห็นของทุกฝ่าย แต่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากที่สุดด้วย หวังว่าการมาแสดงความคิดเห็น หรือแสดงข้อเรียกร้องของครุด้วยรูปแบบต่างๆ จะดำเนินการด้วยสันติวิธี ไม่เกิดผลเสียต่อการจัดการศึกษา ทั้งนี้หากกลุ่มครูยืนยันที่จะปักหลักชุมนุมไม่เลิกรา ตนก็จะชี้แจงทำความเข้าใจต่อไป แต่สุดท้ายข้อสรุปก็จะอยู่ที่รัฐสภา ซึ่งจะเป็นไปตามกระบวนการขั้นตอนของการพิจารณากฎหมาย ตนเชื่อว่าในขณะนี้ผู้ที่ต้องตัดสินใจ คือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ที่จะใช้วิจาณญาณ และเหตุผลในการพิจารณาเป็นหลัก ส่วนการใช้จำนวนมาแสดงออก ไม่น่าจะมีผลต่อการพิจารณา

นางพรนิภา ลิ้มปพยอม เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) กล่าวว่า ขณะนี้ยังไม่มีโรงเรียนใดปิดการเรียนการสอน ทราบว่าครูที่เดินทางมาชุมนุม จะหมุนเวียนกันมา และจะไม่มีการปิดโรงเรียนแน่นอน แม้ผู้อำนวยการสถานศึกษาจะมีอำนาจในการปิดสถานศึกษาได้ไม่เกิน 7 วัน แต่ก็ต้องมีเหตุผลที่สมควรในการปิดด้วย ไม่ใช่ปิดเพื่อมาชุมนุม เพราะหากเป็นแบบนั้นถือว่ามีความผิดแน่นอน อย่างไรก็ตามการมาของครูในครั้งนี้ ต้องการมาแสดงเจตนารมณ์ ว่ามีความต้องการอย่างไรเท่านั้น และก็คงจะเดินทางกลับ อยากฝากให้เพื่อนครูได้คำนึงถึงกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ให้มีความสามัคคี มีความสงบสุข และต้องพร้อมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน หากทำได้ เหตุการณ์จะเกิดความสันติสุข

เลขาธิการ กพฐ. กล่าวต่อไปว่ารัฐบาลได้ดูแล และพยายามช่วยเหลือแก้ไขให้ สถานการณ์เป็นไปตามเจตนารมณ์ของทุกฝ่ายมากที่สุด เหลือเพียงถ้อยคำอีกเล็กน้อยที่ยัง เข้าใจไม่ตรงกัน ความจริงเป็นประสงค์ดีของสภาย ที่อยากให้มีคำว่า "สมัครใจ" เพราะจะทำให้ ครูมีทางเลือกว่าจะอยู่หรือไป ขณะนี้เราได้เตรียมการว่า หากไม่ต้องการย้ายก็สามารถสอนที่ เดิมได้ ส่วนการดูแลช่วยเหลือในเรื่องสวัสดิการ หากครูที่ย้ายไปอยู่กับ อปท. แล้วเรื่อง สวัสดิการก็ยังคงเหมือนเดิม และน่าจะดีกว่าเดิมในบางเรื่องด้วย เช่น การให้โบนัส ซึ่งตนทราบ ว่าอปท. มีโบนัสให้ 5 เดือน เป็นต้น.

กระทั่งเวลา 17.30 น.การประชุมสภาย เสร็จสิ้น มีมติด้วยคะแนน 370 ต่อ 27 ไม่ เห็นชอบตามร่างฯ ของคณะกรรมการการเสียงข้างมาก และมีมติเห็นชอบร่างฯ ของนายโสภณ ชาร์มย์ ส.ส.บุรีรัมย์ พรรคไทยรักไทย กรรมการเสียงข้างน้อย ด้วยคะแนน 291 ต่อ 29 ที่ เสนอเนื้อหาของร่างฯ สมบูรณ์กว่า โดยยังคงคำว่า "สมัครใจและความพร้อม" ไว้ในร่างฯ เหมือนเดิม แต่มีความชัดเจนกว่า คือ ไม่ให้นำข้อความใน (1) และ(2) มาใช้บังคับภารกิจการจัด การศึกษา ทั้งนี้ การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาแก่ อปท.ให้ดำเนินการด้วยความสมัครใจ และความพร้อมของ อปท.ตามขอบเขตที่คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. กำหนด และตามความสมัครใจของครู และบุคลากรทางการศึกษาฯ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

ด้าน นายจำเริญ พรหมมาศ ประธานสมาคมศึกษานิเทศก์แห่งประเทศไทย ในฐานะ กมช.เสียงข้างน้อย กล่าวหลังทราบมติว่า มติเช่นนี้หมายความว่าครูถูกหลอก เพราะยังเป็น กฎหมายให้ครูต้องถ่ายโอนทันที ซึ่งจะมีปัญหาตามมามากมาย

ภายหลังกลุ่มครูผู้ชุมนุม ทราบว่าสภาย คว่าร่างฯ ของกรรมการ กลุ่มผู้ชุมนุมนี้กว่า ตนเองเป็นผู้ชนะ ต่างร้องตะโกนด้วยความดีใจ กระทั่งมาทราบว่า สภายรับร่างฯ ของ คณะกรรมการเสียงข้างน้อย ซึ่งยังคงคำว่า "สมัครใจ" ไว้เหมือนเดิม ทำให้สถานการณ์การ ชุมนุมเริ่มดุเดือดขึ้นมาทันที โดยแกนนำผู้ชุมนุม ได้กล่าวหาหรือกับผู้ชุมนุมว่า จะทำอย่างไรกับ บัตรสมาชิกพรรคไทยรักไทย ที่มีครูบางส่วนได้รับมา โดยบางคนเห็นว่าควรจะต้องเก็บคืนให้พรรค ไทยรักไทยไป ขณะที่บางส่วนเห็นว่าควรจะต้องเผาทิ้งเพื่อแสดงความไม่เห็นด้วย จึงต้องมีการยก มือโหวต เสียงส่วนใหญ่เห็นด้วยกับฝ่ายหลัง แกนนำจึงเก็บรวบรวมบัตรเผาทิ้งทันที และกล่าว ดอนท้ายว่า ครูคนใดจะกลับก็ให้กลับ ใครจะค้างคืนก็ค้างได้ โดยนัดชุมนุมอีกครั้งวันที่ 8 ธ.ค. เวลา 08.00 น.เพื่อจะออกเดินทางได้ไปไหว้พระแก้วมรกต ที่วัดพระแก้ว และยื่นถวายฎีกาต่อ สำนักพระราชวัง ต่อไป.

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ระหว่างการชุมนุมได้เกิดอุบัติเหตุรถเก๋งชนดำ สีดี ทะเบียน วพ 340 กรุงเทพมหานคร ติดสติ๊กเกอร์หนักรัฐสภา ชับมาด้วยความเร็วสูงพุ่งชน นายบุญเรือง กิ่งแก้ว ครูจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผู้ร่วมชุมนุม บริเวณ หน้าสวนสัตว์ดุสิต ลากไปไกล เพื่อนครูจึงนำตัวส่ง รพ.วชิรพยาบาล ทราบจากแพทย์

ตัดเกมการอภิปรายโดยการประท้วง จึงขอให้ครูทั่วประเทศจำชื่อ ส.ส. ที่ลงมติเห็นชอบร่างกฎหมายไปจารึกเป็นบัญชีหนึ่งหมา

ด้านบรรยากาศการประชุมสภาเพื่อพิจารณาร่างกฎหมาย ปรากฏความแปลกประหลาดขึ้น เมื่อพรรคไทยรักไทย กลับคว่ำร่างกฎหมาย ของตัวเองที่ผ่านการพิจารณาของกรรมาธิการเสียงข้างมาก และหันไปรับร่างฯ ของนายโสภณ ชาร์มย์ ด้วยคะแนนเสียง 291 เสียง ไม่เห็นด้วย 29 เสียง

นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ ส.ส.นครศรี-ธรรมราช กล่าวว่า การกระทำของรัฐบาลเป็นการเล่นปาหี่การเมือง ที่ให้สภาอภิปรายร่างฯ ของพรรคไทยรักไทย ที่เหมือนกับ นาย ก. แต่สุดท้ายไปรับร่างฯ ของ นาย ข. แสดงให้เห็นว่า พรรคไทยรักไทย เล่นเกมการเมือง เพราะจะเห็นว่า ทั้งวันสภาอภิปรายร่างฯ ของกรรมาธิการเสียงข้างมาก ขณะที่ร่างฯ ของนายโสภณ ชาร์มย์ ซึ่งแม้จะเป็น ส.ส.ทรท. แต่ก็เป็น กมธ.เสียงข้างน้อย ที่ไม่มีใครสนใจ ซึ่งจากเหตุการณ์นี้เท่ากับว่ารัฐบาลลอยตัวจากการปฏิรูปการศึกษา จากการกระจายอำนาจ ขณะเดียวกันกลับสร้างปัญหาเพิ่มมากกว่าเดิม

ทั้งนี้ ในส่วนที่เป็นปัญหา ในร่างฯ ของนายโสภณ กำหนดว่า “การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการตามความสมัครใจ และความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามขอบเขตที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และตามความสมัครใจของครูและกรรมการ สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และกรรมการสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด”

ประเด็นดังกล่าว นายชินวรณ์ กล่าวว่า ถ้อยคำในร่างฯ ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อครูมากกว่าร่างกฎหมายเดิมด้วยซ้ำไป เพราะตาม ร่างฯ เดิมยังให้การถ่ายโอนเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาฯ ต้องไปออกกฎกระทรวงออกมา แต่ร่างฯ นี้ไปให้อำนาจกับคณะกรรมการการกระจายอำนาจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งต้องเข้าใจว่า กลุ่มของอปท.นั้นส่วนมากคือบุคคล ที่มีอิทธิพล และส่วนมากก็เข้าไปเป็นกรรมการสถานศึกษาเกือบทั้งสิ้น จะทำให้พลังของกลุ่มนี้มากยิ่งขึ้น ต่อไป ครูจะต้องระวังทุกวินาทีว่าจะมีการถ่ายโอนเมื่อไหร่ จะต้องถามพรรคพวกกันตลอดว่าอยู่ ฝั่งไหน ยิ่งเป็นการสร้างความรำคาญให้องค์กรครูและการศึกษาไทยมากยิ่งขึ้น--จบ--

จับทบทวนพ.ร.บ.ถ่ายโอนอำนาจ

Source - เว็บไซต์มติชน ,6 ธันวาคม 2548

รองศาสตราจารย์(รศ.) ดร.นภาพร หนะวานนท์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ(มศว) เจ้าของผลงานวิจัยเรื่อง โครงการพัฒนารูปแบบการกระจายอำนาจโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากธนาคารโลก เปิดเผยถึงการแก้

กฎหมายเพื่อจะถอดสลักแนวคิดเดิมเรื่องการกระจายอำนาจต้องลงไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) ว่า เส้นทางกระจายอำนาจไม่ได้มีเพียงเส้นทางเดียว ขณะนี้การให้สัมภาษณ์ของคนบางคนเกิดความสับสน มีการพูดเรื่องการขยายเวลาโอนออกไป เป็นคำพูดที่ไม่ตรงประเด็น เพราะหลักการเดิมในรัฐธรรมนูญระบุว่าทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ฉะนั้น จึงไม่ควรพูดถึงการขยายเวลากระจายอำนาจออกไปอีก

"ในส่วนของครุเวลานี้เขากังวลใจคำว่าความสมัครใจ และมีการเสนอให้ตัดคำนี้ทิ้ง ที่จริงไม่ได้ทำให้เสียหายอะไร แต่บังเอิญว่าคำว่าสมัครใจได้ไปแทรกอยู่ใน พ.ร.บ.การถ่ายโอนอำนาจ ซึ่งครุบางกลุ่มกังวลใจ ถ้าเมื่อไหร่ที่เราเขียนคำว่าสมัครใจลงไปก็หมายความว่ารอความพร้อม กับรอเวลาอันเหมาะสมที่จะโอน" รศ.ดร.นภาพรณัฏกล่าว และว่า การที่รัฐบาลพยายามแก้ไขกฎหมายและพยายามให้ผ่าน 3 วาระรวดถือเป็นการอ้อมซอมในระดับหนึ่ง เพื่อช่วยกันถอดสลัก และหากสามารถสร้างความมั่นใจได้ จะเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดของปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้ ในระยะยาวอยากให้มีการกลับไปทบทวน พ.ร.บ.การถ่ายโอนอำนาจให้รอบคอบอีกครั้ง และยังมีอีกหลายเรื่องที่ตั้งคำถามคล้ายๆ กัน ซึ่งได้แก่เรื่องสาธารณสุข--จบ--

ภาคผนวก

:

- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๔๒ (๑)
- ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายจำลอง ครุฑขุนทด
นายประกิจ พลเดช นายนิสิต สินธุไพร
และนายวิวรรณไชย ณ กาศสินธุ์
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย
เป็นผู้เสนอ) (๒๑)
- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผน
และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร (๒๗)
- ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว (๔๑)

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน
การกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖

(๑)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ
กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๕๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒
เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับใด ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้
“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัด
เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจ
และหน้าที่ของตนและมีอำนาจออกกฎกระทรวง และระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับ
ได้

หมวด ๑

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการการกระจาย
อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็น
ประธาน

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวง
สาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และอธิบดีกรมส่งเสริม
การปกครองท้องถิ่น*

(๓) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนสิบสองคน ประกอบด้วยผู้บริหาร
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสองคน ผู้บริหารเทศบาลสามคน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
ห้าคน และผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารเมืองพัทยาหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นรวมสองคน ทั้งนี้ โดยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่
ละประเภทเลือกกันเองตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสองคน ประกอบด้วยบุคคลซึ่งมีความรู้ความ
เชี่ยวชาญในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการ
ปกครองส่วนท้องถิ่นในสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ และด้านกฎหมาย ทั้งนี้ การสรร
หาผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

ให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
- (๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๕) ไม่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (๖) ไม่เป็นเจ้าหน้าที่หรือผู้มีตำแหน่งใดๆ ในพรรคการเมือง

มาตรา ๘ กรรมการตามมาตรา ๖ (๓) พ้นจากตำแหน่งเมื่อลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการหรือพ้นจากการเป็นผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๙ กรรมการตามมาตรา ๖ (๔) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับสรรหาเป็นกรรมการอีกได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ถ้ากรรมการตามวรรคหนึ่งว่างลง ให้สรรหากรรมการแทน และให้ผู้ซึ่งได้รับสรรหาอยู่ในตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในระหว่างที่ยังมิได้สรรหากรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างตามวรรคสอง และยังมีกรรมการเหลืออยู่เกินกึ่งหนึ่ง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการ
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

มาตรา ๑๑ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า
กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติ
หน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการ
ลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้
ขาด

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ
แผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา

(๒) กำหนดการจัดระบบการบริการสาธารณะตามอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐ
กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

(๓) ปรับปรุงสัดส่วนภาษีและอากร และรายได้ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐ
กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลางและ
ราชการส่วนภูมิภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) ประสานการถ่ายโอนข้าราชการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น และพนักงาน
รัฐวิสาหกิจระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับคณะกรรมการ
พนักงานส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับที่กำหนดอำนาจและหน้าที่
การจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน เงินงบประมาณที่ราชการส่วนกลางโอนให้แก่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น และการถ่ายโอนภารกิจตาม (๒) (๓) และ (๔)

(๖) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการกระจายอำนาจการอนุมัติหรือการ
อนุญาตตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้ต้องขออนุมัติหรือขออนุญาตไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็วในการให้บริการประชาชน และการกำกับดูแลให้เป็นไปตาม
กฎหมายนั้นๆ เป็นสำคัญ

(๗) เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร การงบประมาณ
และการรักษาวินัยทางการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๘) เสนอแนะการตราพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง
ประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจาย
อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคณะรัฐมนตรี

(๙) เร่งรัดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑๐) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรเงินงบประมาณที่จัดสรรเพิ่มขึ้น ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลาง

(๑๑) พิจารณาหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความจำเป็น

(๑๒) เสนอแนะและจัดระบบตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

(๑๓) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่น่าปรากฏว่า ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจไม่ดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑๔) เสนอรายงานเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๕) ออกประกาศกำหนดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๑๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น ประกาศของคณะกรรมการตาม (๑๕) เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการใดๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่งข้อมูลหรือเอกสารใดๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาได้ ในการนี้อาจเรียกบุคคลใดๆ มาชี้แจงตัวก็ได้

มาตรา ๑๕ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ

(๒) รวบรวมข้อมูล ศึกษา และวิเคราะห์เกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ

(๖)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) ร่วมมือและประสานงานกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงาน

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๒

การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ

มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

- (๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (๒) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (๓) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (๔) การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่น ๆ
- (๕) การสาธารณสุขการ
- (๖) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- (๗) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (๙) การจัดการศึกษา
- (๑๐) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ

ผู้ด้อยโอกาส

- (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอัน

ดีของท้องถิ่น

- (๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๑๔) การส่งเสริมกีฬา
- (๑๕) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของ

ประชาชน

- (๑๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๑๗) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (๑๘) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (๒๐) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (๒๑) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (๒๒) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (๒๓) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย

โรงแรมสรรพ และสาธารณสถานอื่น ๆ

- (๒๔) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- (๒๕) การผังเมือง
- (๒๖) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (๒๘) การควบคุมอาคาร
- (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและ

รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- (๓๑) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่

คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

- (๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- (๒) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๓) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นอื่น
- (๔) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นอื่น
- (๕) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
- (๖) การจัดการศึกษา

- (๗) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (๘) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๙) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม
- (๑๐) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม
- (๑๑) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม
- (๑๒) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ
- (๑๓) การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ
- (๑๔) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (๑๕) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ
- (๑๖) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- (๑๗) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
- (๑๘) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
- (๑๙) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและ

ควบคุม

โรคติดต่อ

- (๒๐) การจัดให้มีพิธีภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ
- (๒๑) การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร
- (๒๒) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๒๓) การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
- (๒๔) จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- (๒๕) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๒๖) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- (๒๗) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- (๒๘) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒๙) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่
คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘ ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการ
สาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗

มาตรา ๑๙ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็น
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษไม่เต็มพื้นที่จังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบ
บริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา ๑๖

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเต็มพื้นที่จังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ
เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ
และหน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันให้คณะกรรมการมี
อำนาจกำหนดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบในส่วนใด

มาตรา ๒๑ บรรดาอำนาจและหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐตาม
กฎหมายรัฐอาจมอบอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทนได้

ในการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗
มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร่วมมือกันดำเนินการหรืออาจร้อง
ขอให้รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น แล้วแต่กรณี ดำเนินการแทนได้

มาตรา ๒๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้เอกชนดำเนินการตาม
อำนาจและหน้าที่แทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๓

การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากร

มาตรา ๒๓ เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้
จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

- (๑) ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- (๒) ภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่
- (๓) ภาษีป้ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย

(๔) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับการจัดสรรตามมาตรา ๒๔ (๓) และมาตรา ๒๕ (๖) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของ ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้ว โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

(๕) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา ๒๔ (๔) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

(๖) ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ภาษีสราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และค่าแสตมป์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตเทศบาลเมือง พัทธยา และองค์การบริหารส่วนตำบล โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ และให้ถือเป็นภาษีและค่าแสตมป์ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพสามิตที่จะจัดเก็บ

(๗) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน

(๘) ภาษีการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

(๙) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(๑๐) อากรการฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์

(๑๑) อากรรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอากรรังนกอีแอ่น

(๑๒) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่หลังจากหักส่งเป็นรายได้ของรัฐในอัตราร้อยละสี่สิบแล้วดังต่อไปนี้

(ก) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตามประทานบัตร ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสี่สิบของเงินค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(ข) องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลอื่นที่อยู่ภายในจังหวัดที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตามประทานบัตร ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสิบของเงินค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(ค) องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลในจังหวัดอื่นให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสิบของเงินค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(๑๓) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมหลังจากหักส่งเป็นรายได้ของรัฐในอัตราร้อยละสี่สิบแล้ว ดังต่อไปนี้

(ก) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตามสัมปทาน ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสี่สิบของเงินค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(ข) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลอื่นที่อยู่ภายในจังหวัดที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตามสัมปทาน ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสิบของเงินค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(ค) องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลในจังหวัดอื่น ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสิบของเงินค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(๑๔) ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับบ่อสังหาริมทรัพย์ที่มีทุนทรัพย์ภายในเขต ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด

(๑๕) ค่าธรรมเนียมสนามบินตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามอัตราและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๖) ค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้ โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของค่าธรรมเนียมที่มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(ก) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

(ข) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

(๑๗) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการภายในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ และให้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ในกรณีกฎหมายกำหนดให้เทศบาลเป็นผู้จัดเก็บค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ให้นำรายได้มาแบ่งให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ภายในเขตจังหวัดตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๘) ค่าใช้น้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามสัดส่วนที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๙) ค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดให้มีขึ้น

(๒๐) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นของเทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๒๔ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายได้จากภาษีอากรค่าธรรมเนียมและเงินรายได้ ดังต่อไปนี้

(๑) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัด โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกินลิตรละสิบสตางค์สำหรับน้ำมัน และกิโลกรัมละไม่เกินสิบสตางค์สำหรับก๊าซปิโตรเลียม

(๒) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัดโดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกินมวนละสิบสตางค์

(๓) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา ๒๓ (๔) และมาตรา ๒๕ (๖) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้ว โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

(๔) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา ๒๓ (๕) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

(๕) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน

(๖) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(๗) อากรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอากรังนกอีแอ่น

(๘) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละยี่สิบของค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

(๙) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละยี่สิบของค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

(๑๐) ค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยออกข้อบัญญัติเรียกเก็บจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(๑๑) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการภายในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นและให้ตกเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๑๒) ค่าธรรมเนียมใดๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดให้มีขึ้น

(๑๓) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา ๒๕ กรุงเทพมหานครอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

(๑) ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน

(๒) ภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่

(๓) ภาษีป้ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย

(๔) ภาษีบำรุงกรุงเทพมหานครสำหรับน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตกรุงเทพมหานคร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกินลิตรละสิบสตางค์สำหรับน้ำมันและไม่เกินกิโลกรัมละสิบสตางค์สำหรับก๊าซปิโตรเลียม

- (๕) ภาษีบำรุงกรุงเทพมหานครสำหรับยาสูบซึ่งเก็บจากการค้าในเขตกรุงเทพมหานคร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกินมวณละสิบสตางค์
- (๖) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรร ในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา ๒๓ (๔) และมาตรา ๒๔ (๓) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้ว โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ
- (๗) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ
- (๘) ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และค่าแสตมป์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตกรุงเทพมหานคร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ และให้ถือเป็นภาษีและค่าแสตมป์ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นโดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพสามิตที่จะจัดเก็บ
- (๙) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (๑๐) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน
- (๑๑) ภาษีการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน
- (๑๒) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ที่จัดเก็บภายในเขตของกรุงเทพมหานคร ในอัตราร้อยละสี่สิบของค่าภาคหลวงแร่ที่กรมทรัพยากรธรณีจัดเก็บได้จริง
- (๑๓) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมที่จัดเก็บภายในเขตของกรุงเทพมหานคร ในอัตราร้อยละสี่สิบของค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่กรมทรัพยากรธรณีจัดเก็บได้จริง
- (๑๔) อากรการฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์
- (๑๕) ค่าธรรมเนียมบำรุงกรุงเทพมหานคร โดยออกข้อบัญญัติเรียกเก็บจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม
- (๑๖) ค่าธรรมเนียมสนามบินตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามอัตราและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด
- (๑๗) ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่มีทุนทรัพย์ตามประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด
- (๑๘) ค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้ โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
- (ก) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

(ข) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

(๑๙) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้กรุงเทพมหานครเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการภายในเขตของกรุงเทพมหานคร และให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

(๒๐) ค่าธรรมเนียมใดๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ซื้อหรือได้รับประโยชน์จากรับบริการสาธารณะที่กรุงเทพมหานครจัดให้มีขึ้น

(๒๑) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นของกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๒๖ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์กรปกครองรูปแบบพิเศษไม่เต็มพื้นที่จังหวัด มีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้อื่นตามมาตรา ๒๓

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์กรปกครองรูปแบบพิเศษเต็มพื้นที่จังหวัด มีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้อื่นตามมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๗ ภาษีและอากรประเภทอื่นนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ อาจกำหนดให้เป็นภาษีและอากรร่วมกันระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรืออาจกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเพิ่มได้ เพื่อใช้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภาระหน้าที่และงบประมาณจากราชการส่วนกลางมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรตามวรรคหนึ่งในแต่ละปี ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดโดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ

มาตรา ๒๘ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีรายรับดังต่อไปนี้

(๑) รายได้จากทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) รายได้จากสาธารณูปโภค

(๓) รายได้จากการพาณิชย์และการทำกิจการ ไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่น หรือจากสหการ

(๔) ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับ ค่าตอบแทน หรือรายได้อื่นใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) ค่าบริการ

(๖) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

- (๗) เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ
- (๘) รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตร
- (๙) เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ
- (๑๐) เงินกู้จากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ
- (๑๑) เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้ทูลให้
- (๑๒) เงินช่วยเหลือหรือเงินค่าตอบแทน
- (๑๓) รายได้จากทรัพย์สินของแผ่นดิน หรือรายได้จากทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจ ที่ดำเนินการเพื่อมุ่งหากำไรในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๑๔) รายได้จากค่าธรรมเนียมพิเศษ
- การออกพันธบัตรตาม (๘) การกู้เงินจากองค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ ตาม (๙) การกู้เงินตาม (๑๐) และรายได้ตาม (๑๓) ให้ออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๙ การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรายได้ตามหมวดนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข อัตราการจัดสรร การนำส่งเงินรายได้และการได้รับเงินรายได้สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่การกำหนดรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องใดมีกฎหมายอื่นบัญญัติไว้และเป็นการกำหนดรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องเดียวกับที่บัญญัติไว้แล้วในบทบัญญัติเกี่ยวกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหมวดนี้ ให้ใช้บทบัญญัติตามหมวดนี้บังคับแทนบทบัญญัติของกฎหมายนั้น ทั้งนี้ ถ้าการกำหนดรายได้ในเรื่องใดมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข อัตราการจัดสรร การนำส่งเงินรายได้และการได้รับเงินรายได้ใช้บังคับอยู่แล้ว ให้ใช้บังคับตามกฎหมายเช่นว่านั้นไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการประกาศของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง แต่ถ้าการกำหนดรายได้ในเรื่องใดยังไม่มีกฎหมายเช่นว่านั้น ให้การกำหนดรายได้ตามบทบัญญัติในหมวดนี้มีผลใช้บังคับเมื่อมีประกาศของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมอบให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น จัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทน หรือรายได้อื่นใด เพื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นก็ได้ ทั้งนี้ โดยให้คิดค่าใช้จ่ายได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๓๐ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้
ดำเนินการดังนี้

- (๑) ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลา ดังนี้
 - (ก) ภารกิจที่เป็นการดำเนินการค้าระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี
 - (ข) ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกระทบถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี
 - (ค) ภารกิจที่เป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี
- (๒) กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน โดยในระยะแรกอาจกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แตกต่างกันได้ โดยให้เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งต้องพิจารณาจากรายได้และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำนวนประชากร ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลาสิบปี
- (๓) กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ
- (๔) กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบ และในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. ๒๕๔๙ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า ทั้งนี้ โดยการเพิ่มสัดส่วนตามระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การพัฒนา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการให้บริการสาธารณะได้ด้วยตนเอง และโดยการจัดสรรสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย
- (๕) การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๓๑ ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้ามีกฎหมายใดบัญญัติไว้ในลักษณะที่เป็นผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่อาจดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ได้ด้วยตนเอง หรือมีลักษณะเป็นการเข้าซ้อนกับการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน และคณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรให้มีการแก้ไขกฎหมายนั้น ให้คณะกรรมการรายงานต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการให้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบจะต้องกระทำ โดยในกรณีใดเป็นอำนาจและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของรัฐหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน ให้กำหนดแนวทางวิธีปฏิบัติเพื่อประสานการดำเนินการให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรให้เพียงพอแก่การดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐในการให้บริการสาธารณะเป็นส่วนรวมด้วย

(๓) รายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอให้แก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) จัดระบบการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดนโยบายและมาตรการการกระจายบุคลากรจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคไปสู่ส่วนท้องถิ่น โดยการสร้างระบบการถ่ายเทกำลังคนสู่ท้องถิ่น และสร้างระบบความก้าวหน้าสายอาชีพที่เหมาะสม

แผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่งต้องกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติ และกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๓๓ เมื่อคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการตามมาตรา ๓๒ แล้ว ให้เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ แล้วรายงานต่อรัฐสภาเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับต่อไป

แผนปฏิบัติการที่ประกาศใช้บังคับตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการนั้น

ในกรณีที่สภาพการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนปฏิบัติการใช้บังคับ คณะกรรมการอาจดำเนินการปรับปรุงแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมกับสภาพการณ์นั้นได้

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการและรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบทุกปี ในกรณีที่มีปัญหาอุปสรรคไม่อาจดำเนินการตามแผนปฏิบัติการได้ให้คณะกรรมการรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบปัญหาและอุปสรรค และแนวทางแก้ไขด้วย

มาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายหลังจากที่ได้ดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้ว โดยต้องพิจารณาทบทวนใหม่ทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่หรือวันที่มีการจัดสรรรายได้ ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรรายได้ เพื่อกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๕ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการจัดทำแผนตามมาตรา ๓๐ และแผนปฏิบัติการตามมาตรา ๓๒ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการเริ่มปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๖ ในวาระเริ่มแรก ให้นายกรัฐมนตรีจัดให้มีการเลือกผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๗ ในวาระเริ่มแรก เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ นายกรัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการได้ตามที่เห็นสมควร

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:-เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๒๘๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจเพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะและการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้มีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวนฝ่ายละเท่ากันเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พรพิมล/แก้ไข

๒๙ ส.ค ๒๕๔๕

A+B (C)

*พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕^๒

มาตรา ๓๗ ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้แก้ไขคำว่า “อธิบดีกรมการปกครอง” เป็น “อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น”

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่โดยมีภารกิจใหม่ ซึ่งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม นั้นแล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติให้โอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ โดยให้มีการแก้ไขบทบัญญัติต่างๆ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่โอนไปด้วย ฉะนั้น เพื่อบริหารให้เป็นไปตามหลักการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับการโอนส่วนราชการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการใช้กฎหมายโดยไม่ต้องไปค้นหาในกฎหมายโอนอำนาจหน้าที่ว่าตามกฎหมายใดได้มีการโอนภารกิจของส่วนราชการหรือผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นไปเป็นของหน่วยงานใดหรือผู้ใดแล้ว โดยแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้มีการเปลี่ยนชื่อส่วนราชการ รัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการให้ตรงกับการโอนอำนาจหน้าที่ และเพิ่มผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการให้ตรงตามภารกิจที่มีการตัด

^๒ รก.๒๕๔๕/๑๐๒ก/๖๖/๘ ตุลาคม ๒๕๔๕

(๒๐)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โอนจากส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่รวมทั้งตัดส่วนราชการเดิมที่มีการยุบเลิกแล้ว
ซึ่งเป็นการแก้ไขให้ตรงตามพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระ
ราชกฤษฎีกานี้

พัชรินทร์/เนติมา ผู้จัดทำ

๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖

ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผน
และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

นายจำลอง ครุฑขุนทด นายประกิจ พลเดช
นายนิสิต สินธุไพร
และนายวิวรรณไชย ณ กาศสินธุ์
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย
เป็นผู้เสนอ

(๒๑)

(สำเนา)

เลขรับ ๘๑/๒๕๔๘ วันที่ ๒๑ พ.ย. ๒๕๔๘

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ข้าพเจ้าขอเสนอร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบมาเพื่อได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา และหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วก็ขอได้โปรดนำเสนอดุสิตสภาพิจารณาทามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) จำลอง ครุฑขุนทด ผู้เสนอ

(นายจำลอง ครุฑขุนทด)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

(ลงชื่อ) วิวรรณไชย ณ กาฬสินธุ์ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) ประกิจ พลเดช ผู้เสนอ

(นายวิวรรณไชย ณ กาฬสินธุ์)

(นายประกิจ พลเดช)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

(ลงชื่อ) นิสิต สินธุ์ไพร ผู้เสนอ

(นายนิสิต สินธุ์ไพร)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

พรรคไทยรักไทย ได้พิจารณาแล้ว มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้

(ลงชื่อ) พงศ์เทพ เทพกาญจนา

(นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา)

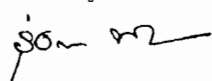
หัวหน้าพรรคหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

(โปรดพลิก)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับรอง (ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ...) พ.ศ.)

- | | |
|------------------------------------|----------------------------------|
| ๑. นายเศกสิทธิ์ ไฉนนิมพงศ์ | ๒. นายสมศักดิ์ คุณเงิน |
| ๓. นายกฤษฏา ลัจจกุล | ๔. นายกิตติ สมทรัพย์ |
| ๕. นางสาวอรุณี ชำนาญยา | ๖. นายทองดี มนิสสาร |
| ๗. นายวิสุทธิ์ ไชยณรุณ | ๘. นางอนงค์วรรณ เทพสุทิน |
| ๙. นายจำนงค์ โพธิสาโร | ๑๐. นายวิชัย ชัยจิตวณิชกุล |
| ๑๑. นายวีระ มุสิกพงศ์ | ๑๒. นายพีระพงษ์ เฮงสวัสดิ์ |
| ๑๓. พันตำรวจโท อุดุลย์ บุญเสรรฐ | ๑๔. นายชาญยุทธ เฮงตระกูล |
| ๑๕. นายวุฒิพงศ์ ฉายแสง | ๑๖. นายพีระเพชร ศิริกุล |
| ๑๗. นายวัชรภา ณ วัชชนาย | ๑๘. นายมานพ จรัสดำรงนิตย์ |
| ๑๙. นายวิทยา ทรงคำ | ๒๐. นายสมบูรณ์ ไพรวลัย |
| ๒๑. นางมุกดา พงษ์สมบัติ | ๒๒. นางสาวธิดา สนิทวงศ์ชัย |
| ๒๓. นางนันทนา ทิมสุวรรณ | ๒๔. นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตน์ |
| ๒๕. นางสาวละออง ดิยะไพรัช | ๒๖. นายอนุสรณ์ วงศ์วรรณ |
| ๒๗. นางสาวสุนีย์ เหลืองวิจิตร | ๒๘. นายเอกธัช อินทร์รอด |
| ๒๙. นางจันทร์เพ็ญ แสงเจริญรัตน์ | ๓๐. นางสาวรสพิมล จิรเมธากร |
| ๓๑. นางสาวชะวาลัทธ์ ชินธรรมมิตร | ๓๒. นางประไพพรรณ เล็งประเสริฐ |
| ๓๓. นายรณฤทธิชัย คานเขต | ๓๔. นายวิเชษฐ์ เกษมทองศรี |
| ๓๕. นายสามารถ แก้วมีชัย | ๓๖. นายระวี นิธิไชติ |
| ๓๗. นายสุชุมพงศ์ โง่นคำ | ๓๘. นายสุภาพ คลีจาย |
| ๓๙. นายทวีศักดิ์ อนรรฆพันธ์ | ๔๐. พันตำรวจโท บรรยนิ ตั้งภากรณ์ |
| ๔๑. นายกิตติพงษ์ เทียมสุวรรณ | ๔๒. นายกล้าคาน ปาทาน |
| ๔๓. นายวชิระมณฑิ คณะเกษมธนาวัฒน์ | ๔๔. นายอำนาจ คลังผา |
| ๔๕. นายเรืองเดช สุพรรณฝ่าย | ๔๖. นายนิทัศน์ ศรีนนท์ |
| ๔๗. นายวิรัตน์ ตยางคนนท์ | ๔๘. นายวัฒนา แซ่ไพเราะ |
| ๔๙. รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล | ๕๐. นายประชาธิปไตย คำสิงห์นอก |
| ๕๑. นายสุทิน คลังแสง | |

สำเนาถูกต้อง



(นางสาวรุ่งนภา ชินนิไชติ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชม

ธนพร พิมพ์
ทาน
ตรวจ

(๒๓)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจและการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๐)

เหตุผล

โดยที่การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจและการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ยังมีได้คำนึงถึงความสมัครใจของครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวให้ดำเนินการได้ต่อเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสมัครใจและความพร้อม ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสมัครใจ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๒๔)

ร่าง

พระราชบัญญัติ

กำหนดแผนและขั้นตอน

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

“มิให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ในการจัดการศึกษาให้ดำเนินการตามความสมัครใจและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความสมัครใจ

(๒๕)

ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามกฎหมาย
ว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผน
และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร



รายงาน

ของ

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สภาผู้แทนราษฎร

สำนักกรรมการ ๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(๒๘)

(สำเนา)

ท่านที่สุด
ที่ ๗๐๓๖/๒๕๕๘

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๖ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายจำลอง ครุฑขุนทด กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา
ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

- | | |
|-----------------------------|--|
| ๑. นายจำเริญ พรหมมาศ | ๒. นายจำลอง ครุฑขุนทด |
| ๓. นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ | ๔. นายถวิล น้อยเขียว |
| ๕. นายนิพนธ์ ชินดา | ๖. นายนิสิต สินธุไพร |
| ๗. นายบุญดี ประเสริฐโสภณ | ๘. นายประกอบ รัตนพันธ์ |
| ๙. นายประกิจ พลเดช | ๑๐. นายประภาส ศาสตร์แก้ว |
| ๑๑. นายปวีณ แซ่จิ่ง | ๑๒. นายปองพล อติเรกสาร |
| ๑๓. นายพิชัย นวลนภาศรี | ๑๔. นายพิษณุ ตุลสุข |
| ๑๕. นายพีระพันธ์ พาลุสุข | ๑๖. นายมังกร ยนต์ตระกูล |
| ๑๗. นายมานิตย์ สังข์พุ่ม | ๑๘. นายวัฒนา เสงไพบระ |
| ๑๙. นายวิทยา ทรงคำ | ๒๐. นายวิทยา ภูมิเหล่าแจ้ง |
| ๒๑. นายวิฑูร ชาติปฎิมาพงษ์ | ๒๒. นายวิวรรธน์ไชย ณ กาฬสินธุ์ |
| ๒๓. นายวิฑูรย์ โภษิตานนท์ | ๒๔. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย |
| ๒๕. นายสถาพร มณีรัตน์ | ๒๖. นายสมศักดิ์ ปรีคานันท์กุล |
| ๒๗. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร | ๒๘. นายสุวิทย์ คุณกิตติ |
| ๒๙. นายโสภณ ชารัมย์ | ๓๐. นายอรรถสิทธิ์(ตันคาย) ทรัพย์สิทธิ์ |
| ๓๑. นายอวยชัย วัฒนา | ๓๒. นายอัษฎพร จารุจินดา |
| ๓๓. นางอัญชลี วานิช เทพบุตร | ๓๔. นายอาคม เอ่งฉ้วน |
| ๓๕. นายอุดม ไกรวัตนุสสรณ์ | |

(๒๙)

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว
จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สุวิทย์ คุณกิตติ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
แทนประธานคณะกรรมการวิสามัญ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักกรรมการ ๒

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๐๒

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๐๒

สำเนาถูกต้อง



(นายทวีเกียรติ เขาวัดถวิล)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

นายรัชชัย เทพรัตน์ /ร่าง

น.ส.ประไพศรี คล้ายสุด /พิมพ์

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

นายวีระบุษ กุลชาญวุฒิ

ครั้งที่ ๒ นางสาววิลาวัลย์ รำเรียน

นายรัชชัย เทพรัตน์

ครั้งที่ ๓ นายบุญพงศ์ นิลสกุล

นายกัม บុควะเพ็ง

รายงานของคณะกรรมการมาธิการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายจำลอง ครุฑขุนทด กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติ ภายใน ๒ วัน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการมาธิการวิสามัญได้มีมติเลือกตั้ง

- | | |
|-------------------------------|------------------------------------|
| (๑) นายปลอด อดิเรกสาร | เป็นประธานคณะกรรมการ |
| (๒) นายสุวิทย์ คุณกิตติ | เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง |
| (๓) นายสัมพันธ์ ทองสมัคร | เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง |
| (๔) นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล | เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม |
| (๕) นายประกิจ พลเดช | เป็นเลขานุการคณะกรรมการ |
| (๖) นายนิสิต สินธุไพร | เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ |
| (๗) นายประกอบ วัฒนพันธ์ | เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ |
| (๘) นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ | เป็นโฆษกคณะกรรมการ |
| (๙) นายพิษณุ คุณสุข | เป็นโฆษกคณะกรรมการ |
| (๑๐) นายวัฒนา ช่างไฟเราะ | เป็นโฆษกคณะกรรมการ |
| (๑๑) นายมังกร ยนต์ตระกูล | เป็นโฆษกคณะกรรมการ |

๒. คณะกรรมาธิการวิสามัญ ได้มีมติแต่งตั้งนายวิรัช เทพรัตน์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมาธิการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙

๓. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

กระทรวงศึกษาธิการ

- | | |
|---------------------------|--|
| (๑) นายศัลป์ชัย หอมทรัพย์ | ที่ปรึกษาด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ |
| (๒) นายเฉลย พูนสวน | รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน |

๔. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีผู้เสนอคำแปรญัตติ จำนวน ๑๐ คน คือ

- (๑) นายภูมิ สาระผล
- (๒) นายพงศกร อรรถนแพพร
- (๓) นายสุชาย ศรีสุวพล
- (๔) นายวิรัช ชัยจิราศิขกุล
- (๕) นายเรืองเดช สุพรรณฝ้าย
- (๖) นายไชยา พรหมา
- (๗) นายชาญชัย ชัยรุ่งเรือง
- (๘) นายกรีช กงเพชร
- (๙) นายสาคร พรหมภักดี
- (๑๐) นายสุวโรช ทะลั่ง

๕. ผลการพิจารณา

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓ เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐ ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็นและมีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายประภาส ศาสตร์แก้ว (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขความ

ในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติ
กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

“มิให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับการกิจการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ในการจัดการศึกษาให้ดำเนินการตาม**ประมวลวิธีและประมวลพิธีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และประมวลวิธีของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา** ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ”

นายนิสิต สินธุไพร (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขความใน มาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

“มิให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับการกิจการจัดการศึกษา **ทั้งนี้ ในกรณีจัด** **การศึกษให้ดำเนินการตามประมวลวิธีและประมวลพิธีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และประมวล** **วิธีของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ตาม** **กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ”**

นายอวยชัย วัฒนา (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความ ในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

“มิให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับการกิจการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ในการจัดการศึกษาให้ดำเนินการตาม**ประมวลวิธีและประมวลพิธีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และประมวลวิธีของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา** เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวง ศึกษาธิการ ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์จะจัดการศึกษาก็ให้ยื่นเรื่องขอ ประเมินความพร้อมเพื่อจัดตั้งสถานศึกษาเองได้ ส่วนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สมัครใจ ประสงค์จะโอนย้ายไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็สามารถกระทำได้”

นายวิศัลย์ โภษิตานนท์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติม ความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนด แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

“มิให้นำ**ประมวลวิธีและประมวลพิธีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น** ถ่ายโอนสถานศึกษาของ

กระทรวงศึกษาธิการมายังองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แสดงทั้งนี้ การถ่ายโอนดังกล่าว ให้ดำเนินการตามความสมัครใจ และความพร้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และความสมัครใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามความหมายในกฎหมายว่าด้วยทางการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ”

นายพิชัย นวอนภาศรี และนายวิฑูรย์ ชาติปฏิมาพงษ์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

“มิให้นำพระราชเงื่อนไข (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับมหาวิทยาลัยราชภัฏศึกษา กรณีถ่ายโอนสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการมายังองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ไม่ตราจัดตั้ง ศึกษาธิการถ่ายโอนดังกล่าว ให้ดำเนินการตามความสมัครใจ และความพร้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และความสมัครใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ”

หลักเกณฑ์และวิธีการแสดงความสมัครใจในวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด”

นายจำเริญ พรหมมาศ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

“มิให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับใช้กับภารกิจการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ไม่ตรา จัดตั้งศึกษาให้ดำเนินการตามความสมัครใจ และความพร้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และความสมัครใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ”

นายมังกร ยนต์ตระกูล (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

มิให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับภารกิจการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ในการจัดการศึกษาให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ และพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ และคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

(๑) ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมติเอกฉันท์ให้รับโอนภารกิจการจัดการศึกษาของสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) มติเอกฉันท์ให้ถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

(๓) มติเอกฉันท์ให้ถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

(๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับโอนภารกิจการจัดการศึกษาตาม (๑) (๒) (๓) จะต้องจัดให้มีมาตรฐานการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ทั้งนี้ โดยการดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) ให้ทำทงระยะ ๔ ปี และการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตาม (๑) และมาตรฐานการศึกษาคตาม (๔) ให้ทำทงระยะ ๑ ปี

นายสมศักดิ์ ปรีศนันท์กุล (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

“มิให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับการถ่ายโอนภารกิจการศึกษา สถานะต้นการศึกษา ทั้งนี้ ใ้กระทรวงศึกษาธิการให้จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมโรงเรียนราษฎร์ดำเนินการอยู่มาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา ทั้งนี้ ภารกิจการถ่ายโอนดังกล่าวให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ”

นายชินวรณ์ บุญเกียรติ นายประกอบ รัตนพันธ์ นายสัมพันธ์ ทองสมัคร นายอาคม เองฉ้วน และนางอัญชลี วาณิช เทพบุตร (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

“มิให้นำมาตรา ๒๖ (๔) และ (๕) มาใช้บังคับกับการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ไม่ควรจัดการศึกษาให้เต็มวันหรือลดวันหรือลดชั่วโมงเรียนและควรพร้อมด้วยองค์ประกอบที่ครบถ้วนทั้งด้านสื่อการเรียน และครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ในกรณีการถ่ายโอนสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และหากองค์ประกอบบางส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์จัดการศึกษาเอง ตามสิทธิและหน้าที่ขององค์ประกอบส่วนท้องถิ่นนั้น รัฐจึงต้องสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาที่เท่าเทียมกัน

ในส่วนของการบริหารการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ให้ความสำคัญในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและผลประโยชน์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามานับตั้งแต่ใช้ โดยอนุโลม ทั้งนี้ ต้องไม่น้อยกว่าสิทธิและผลประโยชน์เดิมที่ได้รับ”

นายโสภณ ชาร์มย์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

“มิให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ไม่ควรกระจายอำนาจการจัดการศึกษาแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการตามความสมัครใจและความพร้อมขององค์ประกอบส่วนท้องถิ่น ตามขอบเขตที่คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และตามความสมัครใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด”

นายภูมิ สารผล นายพงศกร อรรณนพพร นายสุชาย ศรีสุพล นายวิชัย ชัยจิตวินิชกุล นายเรืองเดช สุพรรณผ่าย นายไชยา พรหมา นายชาญชัย ชัยรุ่งเรือง นายกรีช กงเพชร และนายสาคร พรหมภักดี ขอแปรญัตติ โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

(๓๖)

“มิให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับภารกิจการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ในการจัดการศึกษา ให้ตำรวจตระเวนชายแดนและตำรวจพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตำรวจสว.ตำรวจอำนวยการและบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-๑๙ และคณะกรรมกรทางการศึกษา เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์จะจัดการศึกษา ก็ให้ยื่นเรื่องขอประเมินความพร้อม เพื่อจัดตั้งสถานศึกษาเองได้ ส่วนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะโอนย้าย ไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็สามารถกระทำได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติของสวน

นายสุวิทย์ พะลัง ขอแปรญัตติ โดยขอให้ตัดความในมาตรา ๓ ออกทั้งหมด

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติของสวน

๖. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติโดยไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติม มาพร้อมกับรายงาน
นี้ด้วยแล้ว

(นายประกิจ พลเดช)

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

(๓๗)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจและการกำหนดขอบเขต
ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๐)

เหตุผล

โดยที่การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวกับ
การถ่ายโอนภารกิจและการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ยังมีได้คำเินถึงความ
สมัครใจของครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าว
ให้ดำเนินการได้ต่อเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสมัครใจและความพร้อม ครูและบุคลากร
ทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสมัครใจ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๓๘)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
กำหนดแผนและขั้นตอน
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

“มิให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับภารกิจการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ในการจัดการศึกษาให้ดำเนินการตามความสมัครใจและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความสมัครใจ

(๓๙)

**ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามกฎหมาย
ว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ**

.....

.....

ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผน
และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน

| |
|--------------------------|
| สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา |
| เลขรับ..... ๒๒ |
| วันที่..... ๒๒ ธ.ค. ๒๕๔๘ |
| เวลา..... ๑๑.๓๐ น. |

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๓๒๕๒



สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๙ ธันวาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๒ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๘ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งนายจำลอง ครุฑขุนทด กับคณะเป็นผู้เสนอ

ฉะนั้น จึงส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๔

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายโกศล พลกุล)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๙๘ - ๙

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม

วันที่ ๒๔ / ๑๒ / ๒๕๔๘

วันที่ ๙ / ๑๒ / ๒๕๔๘ เวลา ๑๓.๐๕ น.

..... ตำแหน่ง

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ

รับที่ ๒๒ / ๒๕๔๘

วันที่ ๙ / ๑๒ / ๒๕๔๘

เวลา ๑๓.๐๕ น.

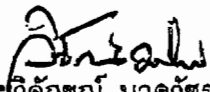
สำนักการประชุม

(๔๒)

สารบัญ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งนายจำลอง ครุฑขุนทด กับคณะ เป็นผู้เสนอ
ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ และตั้งกรรมาธิการ
วิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว จึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร
ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๒ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)
วันพุธที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับ
ร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ
ร่างพระราชบัญญัตินี้สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๔๘


(นายวัชรพงษ์ นาควัชร)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(๔๓)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจและการกำหนดขอบเขต
ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๐)

เหตุผล

โดยที่การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวกับ
การถ่ายโอนภารกิจและการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ยังมีได้คำนึงถึงความ
สมัครใจของครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าว
ให้ดำเนินการได้ต่อเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสมัครใจและความพร้อม ครูและบุคลากร
ทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสมัครใจ จึงจำเป็น
ต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(นายจำลอง ครุฑขุนทด กับคณะ เป็นผู้เสนอ)



(๔๔)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
กำหนดแผนและขั้นตอน
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

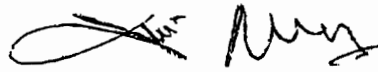
มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

(โปรดพลิก)

(๔๕)

“มิให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับภารกิจการจัดการศึกษา ทั้งนี้ การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการตามความสมัครใจและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามขอบเขตที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และตามความสมัครใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด”

.....
.....
ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร



(นายชัชชัย ตูลยสุข)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๑

สำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร